

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

SAMOANALIZA

FILOZOFSKOGA FAKULTETA OSIJEK

Osijek, travanj 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet Osijek

KLASA: 003-05/20-02/7

URBROJ: 2158-83-01/20-1

Osijek, 8. travnja 2020. godine

Naziv visokog učilišta: **Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Godina osnutka: **1961.**

Sjedište visokog učilišta: **Lorenza Jägera 9
31 000 Osijek**

Telefon: **(+385 31) 211 400**

Faks: **(+385 31) 212 514**

E-pošta: **helpdesk@knjiga.ffos.hr**

Mrežna stranica: **<https://www.ffos.unios.hr/>**

Facebook stranica: **<https://www.facebook.com/ffosijek/>**

Zvanje, ime i prezime čelnika visokog učilišta: **dekanica
prof. dr. sc. Loretana Farkaš**

Naziv banke: **Zagrebačka banka**

IBAN: **HR8423600001102484368**

MB: **3014185**

OIB: **58868871646**

Vrsta znanstvene organizacije: **Znanstvena ustanova**

Znanstvena područja u kojima se obavlja znanstvena djelatnost: **Društvene znanosti (5.00)
Humanističke znanosti (6.00)**

Matični broj upisa: **122**

Trgovački sud u Osijeku – MBS: **030003978**

Izvod iz upisnika znanstvenih organizacija

Samoanalizu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u postupku reakreditacije Fakulteta 2020. godine izradili su članovi Povjerenstva za izradu Samoanalize i pripremu postupka reakreditacije Filozofskog fakulteta Osijek te članovi radnih skupina za dubinsku analizu tema, imenovani odlukama koje je Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta Osijek donijelo na svojoj 1. sjednici u akademskoj 2019./2020. godini održanoj dana 2. listopada 2019. godine:

1. *Povjerenstvo za izradu Samoanalize i pripremu postupka reakreditacije Filozofskog fakulteta Osijek*

- prof. dr. sc. Loretana Farkaš, dekanica, voditeljica Povjerenstva
- doc. dr. sc. Ana Jakopec, prodekanica za studijske programe i cjeloživotno učenje, zamjenica voditeljice Povjerenstva
- doc. dr. sc. Leonard Pon, prodekan za nastavu i studente, član
- izv. prof. dr. sc. Željko Pavić, prodekan za znanost i međunarodnu suradnju, član
- prof. dr. sc. Milica Lukić, prodekanica za razvoj i poslovanje, članica
- Narcisa Vrbešić-Ravlić, mag. iur., tajnica Fakulteta, članica
- Denis Detling, viši muzejski pedagog, ravnatelj Muzeja Slavonije, član / predstavnik vanjskih dionika
- Petar Rudić, predsjednik Studentskog zbora, student 2. godine diplomskog sveučilišnog studija Povijest (nastavnički smjer) i Hrvatski jezik i književnost (nastavnički smjer), član / predstavnik studenata

2. *Radna skupina za analizu teme Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokoga učilišta*

- doc. dr. sc. Ana Jakopec, prodekanica za studijske programe i cjeloživotno učenje, voditeljica Radne skupine
- Domagoj Burazin, mag. iur., univ. spec. publ. admin., voditelj Ureda za unapređivanje kvalitete obrazovanja, zamjenik voditeljice Radne skupine
- doc. dr. sc. Ivana Jozić, predsjednica Povjerenstva za osiguravanje i unapređivanje kvalitete visokog obrazovanja, članica
- doc. dr. sc. Ljubica Matek, članica
- Denis Detling, viši muzejski pedagog, ravnatelj Muzeja Slavonije, član / predstavnik vanjskih dionika
- Domagoj Lozić, student 2. godine diplomskog sveučilišnog studija Hrvatski jezik i književnost (nastavnički smjer) i Povijest (nastavnički smjer), član / predstavnik studenata

3. *Radna skupina za analizu teme Studijski programi*

- doc. dr. sc. Ana Jakopec, prodekanica za studijske programe i cjeloživotno učenje, voditeljica Radne skupine
- prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković, zamjenica voditeljice Radne skupine
- doc. dr. sc. Maja Glušac, članica
- doc. dr. sc. Renata Jukić, članica
- Nina Cerić, voditeljica Odjela za upravljanje ljudskim potencijalima Žito grupe, članica / predstavnica vanjskih dionika
- Veronika Kirin, studentica 2. godine diplomskog sveučilišnog studija Psihologija, članica / predstavnica studenata

4. *Radna skupina za analizu teme Nastavni proces i podrška studentima*

- doc. dr. sc. Leonard Pon, prodekan za nastavu i studente, voditelj Radne skupine
- izv. prof. dr. sc. Goran Livazović, zamjenik voditelja Radne skupine
- doc. dr. sc. Vesna Bjedov, članica
- Marijana Mlinarević, dipl. ing., Ured za studente i studije, članica
- Izabela Potnar Mijić, Agencija za odgoj i obrazovanje, članica / predstavnica vanjskih dionika
- Dominik Škarica, student 2. godine diplomskog sveučilišnog studija Hrvatski jezik i književnost (nastavnički smjer) i Povijest (nastavnički smjer), član / predstavnik studenata

5. *Radna skupina za analizu teme Nastavnički i institucionalni kapaciteti*

- prof. dr. sc. Milica Lukić, prodekanica za razvoj i poslovanje, voditeljica Radne skupine
- Mario Varga, mag. oec., voditelj Ureda za računovodstveno-financijske poslove, zamjenik voditeljice Radne skupine
- Zoltan Juhas, prof., voditelj Ureda za informatiku i računalnu mrežu, član
- Lana Šuster, dipl. knjiž., voditeljica Knjižnice, članica
- dr. sc. Milan Puvača, Ofir d.o.o., član / predstavnik vanjskih dionika,
- Matej Magdika, student 1. godine diplomskog sveučilišnog studija Hrvatski jezik i književnost (nastavnički smjer), član / predstavnik studenata

6. *Radna skupina za analizu teme Znanstvena djelatnost*

- izv. prof. dr. sc. Željko Pavić, prodekan za znanost i međunarodnu suradnju, voditelj Radne skupine
- izv. prof. dr. sc. Boris Bosančić, zamjenik voditelja Radne skupine
- Vladimir Poličić, dipl. oec., stručni suradnik za znanost, projekte i međunarodnu suradnju, član
- Lana Šuster, dipl. knjiž., voditeljica Knjižnice, članica
- doc. dr. sc. Mateo Žanić, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, član / predstavnik vanjskih dionika
- Helena Pušak, studentica 3. godine preddiplomskog sveučilišnog studija Sociologija i Pedagogija, članica / predstavnica studenata

Fakultetsko je vijeće Filozofskoga fakulteta Osijek na svojoj 2. sjednici u akademskoj 2019./2020. godini održanoj dana 6. studenoga 2019. godine pod točkom 2.4 donijelo [Odluku o imenovanju Povjerenstva za unos i nadzor nad podacima u informacijski sustav Mozvag u postupku reakreditacije Filozofskoga fakulteta Osijek](#) kako slijedi:

- doc. dr. sc. Ana Jakopec, prodekanica za studijske programe i cjeloživotno učenje, voditeljica Povjerenstva
- Domagoj Burazin, mag. iur., univ. spec. publ. admin., voditelj Ureda za unapređivanje kvalitete obrazovanja, zamjenik voditeljice Povjerenstva
- doc. dr. sc. Leonard Pon, prodekan za nastavu i studente, član
- izv. prof. dr. sc. Željko Pavić, prodekan za znanost i međunarodnu suradnju, član
- prof. dr. sc. Milica Lukić, prodekanica za razvoj i poslovanje, članica
- Vladimir Poličić, dipl. oec., stručni suradnik za znanost, projekte i međunarodnu suradnju, član
- Mislav Mihaljević, mag. iur., stručni suradnik za pravne poslove, član
- Slavica Svalina, voditeljica Ureda za ljudske potencijale, članica.

Lektor: izv. prof. dr. sc. Goran Tanacković Faletar

Prevoditeljice na engleski jezik: Romana Čačija, viša lektorica
 Vlatka Ivić, viša lektorica
 Blaženka Šošarić, viša lektorica
 doc. dr. sc. Dubravka Vidaković Erdeljić
 doc. dr. sc. Jadranka Zlomislić

Lektorica za engleski jezik: doc. dr. sc. Jadranka Zlomislić

NAPOMENA

Dokazi za tvrdnje navedene u okviru Samoanalize dostupni su [putem označenih poveznica na dokumente](#), a dio je dokumenata **zaštićen** te je za pristup potrebno **korisničko ime i zaporka** (korisničko ime: reakreditacija@ffos.hr; zaporka: **6u37jw6W**).

Samoanaliza Filozofskoga fakulteta Osijek usvojena je na 7. sjednici Fakultetskog vijeća u akademskoj 2019./2020. godini održanoj dana 8. travnja 2020. godine.

SADRŽAJ

1. Uvod

1.1. Riječ dekanice	8
1.2. Razvoj Filozofskoga fakulteta Osijek	9
1.3. Djelatnost i organizacija Filozofskoga fakulteta Osijek	13
1.4. Misija, vizija i vrijednosti Filozofskoga fakulteta Osijek	16
1.5. Studijski programi Filozofskoga fakulteta Osijek	17
1.6. Opis tijeka izrade Samoanalize Filozofskoga fakulteta Osijek	20

2. Dubinska analiza tema različitih aspekata djelovanja visokog učilišta

I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokoga učilišta	23
II. Studijski programi	39
III. Nastavni proces i podrška studentima	53
IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti	72
V. Znanstvena djelatnost	87

1.

Uvod

1.1. Riječ dekanice

Filozofski fakultet Osijek sljedeće će, 2021. godine, proslaviti **60 godina od osnutka**. Naša je osnovna zadaća izvođenje preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih sveučilišnih studija iz područja **društvenih i humanističkih znanosti**. Budući da smo jedini takav fakultet u istočnoj Hrvatskoj, postali smo prepoznatljivo **vođeće regionalno središte** iz područja društvenih i humanističkih znanosti kojem gravitiraju i studenti iz okružja.

Zbog brojnosti i mogućnosti međusobnog kombiniranja studijskih programa te brojnih programa cjeloživotnog obrazovanja često nas u okviru Sveučilišta u Osijeku nazivaju »**sveučilištem u malom**«. U tom pogledu promičemo i naš strateški cilj kvalitete i usavršavanja postojećih te ustrojavanja novih **studijskih programa**. Time odgovaramo na potrebe društva za obrazovanjem stručnjaka iz društvenih i humanističkih znanosti, ali i baštinimo studije koji štite hrvatski nacionalni identitet. Učinkovitom i transparentnom organizacijom nastojimo poticati **znanstveni i stručni rad**: sudjelujemo u nacionalnim i europskim projektima, povećavamo vidljivost, dostupnost i primjenu rezultata znanstvenog i stručnog rada u nastavi i zajednici, ulažemo u ljudske resurse i znanstvenu infrastrukturu, uključujemo studente u znanstveni i stručni rad te sklapamo strateška partnerstva.

Poseban je naglasak na stvaranju **pozitivne organizacijske klime na Fakultetu, integraciji kolektiva i osnaživanju timskog duha**. U tom smo smislu izgradili sustav upravljanja kroz zajedničku suradnju svih nastavnika, suradnika, studenata, pratećih službi i vanjskih dionika. Na Fakultetu se potiče timski rad, suradnja različitih ustrojbenih jedinica te pravovremena dostupnost svih relevantnih informacija svim zaposlenicima, studentima i zainteresiranoj javnosti.

Sva naša nastojanja prvenstveno su usmjerena prema našim studentima te činimo sve kako bi studenti osjećali istinsku pripadnost Fakultetu. Stoga smo studente aktivno uključili u sve oblike i razine odlučivanja. Ponosno ističem da smo **prvi fakultet u Republici Hrvatskoj koji ima studenta prodekana**.

Dugo smo izgrađivali i Sustav osiguravanja kvalitete, pa za nas posebnu važnost ima **Certifikat za učinkovit, razvijen i funkcionalno ustrojen sustav osiguravanja kvalitete** koji nam je 2016. godine dodijelio Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje Republike Hrvatske. Time smo postali prvi humanistički fakultet u Republici Hrvatskoj i jedna od 10 % visokoškolskih ustanova kojima je dodijeljen takav Certifikat. Naše napore u promociji kvalitete prepoznalo je i Hrvatsko društvo za kvalitetu te je povodom obilježavanja Dana kvalitete, 6. studenoga 2018. godine, Filozofskom fakultetu dodijeljena Povelja Hrvatskog društva za kvalitetu u 2018. godini za poseban doprinos u edukaciji i promociji kvalitete.

Svim našim angažmanima nastojimo očuvati i podignuti razinu našeg djelovanja. S posebnom pažnjom i poštovanjem uvažavamo sve pohvale i pokude kako bismo našim studentima omogućili još bolje uvjete i kvalitetu rada. Istovremeno, uvažavamo sve prijedloge kako bismo našu ustanovu učinili još boljom. U tome smislu promatramo i postupak reakreditacije Filozofskog fakulteta Osijek.

prof. dr. sc. Loretana Farkaš

1.2. Razvoj Filozofskog fakulteta Osijek

Filozofski fakultet Osijek jedna je od najstarijih i najvećih znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta u Osijeku. Fakultet je pravni sljednik nekadašnje Pedagoške akademije koja je utemeljena 1961. godine. Akademija je 1977. godine prerasla u Pedagoški fakultet, koji je pak 2004. godine prerastao u Filozofski fakultet.

Od posljednjeg reakreditacijskog postupka Fakulteta, 2014. godine, Filozofski je fakultet unaprijedio sve svoje djelatnosti, a u uvodu izdvajamo samo neke¹:

- 2016. godine Agencija za znanost i visoko obrazovanje Republike Hrvatske Filozofskom je fakultetu Osijek dodijelila *Certifikat za razvijen i funkcionalno ustrojen sustav kvalitete studiranja*
- 2018. godine Filozofskom je fakultetu dodijeljena *Povelja Hrvatskoga društva za kvalitetu u kategoriji posebnog doprinosa u edukaciji i promociji kvalitete*
- u suradnji s vanjskim konzultantom, izrađena je i *Strategija razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2016.–2020.*, u čiju su izradu uključeni i djelatnici Fakulteta na svim razinama, a o ostvarivanju ciljeva definiranih operativnim godišnjim planovima izvještava se na više razina
- provedeno je ukupno *pet tematskih unutarnjih prosudbi sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete Fakulteta*: (1) Usklađenost ishoda učenja kolegija s ishodima učenja studijskog programa (2015.), (2) Dodjela i primjena ECTS-bodova u studijskim programima Filozofskog fakulteta Osijek (2016.), (3) Stanje procesa upravljanja ljudskim potencijalima na FFOS-u (2017.), (4) Ishodi učenja u odnosu na razine kvalifikacije i usklađenost ishoda programa i ishoda kolegija na Filozofskom fakultetu Osijek (2018.) te (5) Studentska praksa na Filozofskom fakultetu Osijek (2019.)
- 2015. godine *revidiran je Priručnik za osiguravanje i unapređivanje kvalitete* obrazovanja i znanstvenoistraživačkoga rada na Filozofskom fakultetu Osijek – **3. izdanje**
- 2020. godine *usvojen je novi Priručnik za osiguravanje i unapređivanje kvalitete rada Filozofskog fakulteta Osijek*
- Fakultet je usvojio **59 dodatnih dokumenata** (pravilnika, poslovnika, procedura, naputaka, uputa, standarda, obrazaca i hodograma) **koji osiguravaju kvalitetu različitih djelatnosti Fakulteta**
- **unaprijeđeno je poslovanje** Fakulteta (uvedena je **online nastava**, a potom i **online upisi** na program cjeloživotnog učenja Psihološko-pedagoško-didaktičko-metodička izobrazba; izrađena je **mrežna aplikacija za vođenje stručne prakse**, aplikacija **e-dostava**, **e-putni nalozi** i drugo)
- **Fakultet je stekao pravo za izvođenje 7 novih sveučilišnih studijskih programa**: (**preddiplomski sveučilišni dvopredmetni studiji**: Sociologija, Povijest umjetnosti i Informatologija te **diplomski sveučilišni dvopredmetni studiji**: Informatologija, Informacijske tehnologije, Nakladništvo i Sociologija), a **u tijeku je izrada dodatnih dvaju sveučilišnih studijskih programa**: (1) preddiplomski sveučilišni jednopredmetni studij Engleski jezik i književnost te (2) diplomski sveučilišni dvopredmetni (**dualni**) studij Komunikologija
- **u opsegu većem od 20 % izmijenjeno je 13 sveučilišnih studijskih programa**, a pri samom je kraju postupak izmjena **dodatnih 9 sveučilišnih studijskih programa**,

¹ Dokazi za navedene tvrdnje sastavni su dio dubinske analize tema različitih aspekata djelovanja visokog učilišta (poglavlje 2. uz pripadajućih 5 potpoglavlja).

- **u opsegu manjem od 20 %** izmijenjeno je **46 studijskih programa** (pojedini programi višekratno u posljednjih pet godina)
- **ukinuta su 3 studijska programa:** (1) diplomski sveučilišni jednopredmetni studij Hrvatski jezik i književnost – istraživački smjer, (2) diplomski sveučilišni studij Pisana baština u digitalnome okruženju te (3) diplomski sveučilišni (jednopredmetni) studij Informatologija
- **pokrenuta su 4 nova programa cjeloživotnoga učenja:** (1) Učenje njemačkog jezika u svrhu visokoškolske nastave, (2) Python, računalno razmišljanje i programiranje, (3) Socijalnoemocionalno učenje u odgoju i obrazovanju te (4) Primijenjena metodologija za istraživanje i razvoj; **2 su programa cjeloživotnoga učenja izmijenjena u opsegu većem od 20 %**
- utemeljen je institut **studenta savjetnika (počasni student prodekan)**
- **uspostavljeno je 18 sustava podrške studentima:** (1) mentorski sustav, (2) studenti savjetnici, (3) student savjetnik (počasni student prodekan), (4) fakultetski studentski pravobranitelj, (5) studentski predstavnici na odsjecima, (6) psihoedukativni *online* program podrške studiranju, (7) potpora studentima iz osjetljivih skupina, (8) fakultetski Erasmus-koordinator, (9) CEEPUS-koordinatori, (10) mreža ECTS-koordinatora odsjeka, samostalnih katedri i poslijediplomskih sveučilišnih studija, (11) pravni okvir za studente demonstratore i studente istraživače, (12) prodekanski sat za studente, (13) sveučilišni studentski pravobranitelj, (14) Psihološko savjetovalište Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, (15) sveučilišni Ured za studente s invaliditetom, (16) sveučilišno volontersko studentsko Erasmus-savjetovalište, (17) Centar za karijere Filozofskoga fakulteta Osijek te (18) Alumni-udruga
- **ustanovljen je Centar za karijere Filozofskoga fakulteta Osijek** te je održan *prvi Tjedan karijera Fakulteta u 2019. godini*
- održane su **54 radionice i tečaja stručnoga usavršavanja internim prijenosom znanja**
- **utrošeno je 1.177.291,40 kn iz programskih ugovora za provedbu 412 aktivnosti** u obliku gostujućih predavanja, terenske nastave, studijskih posjeta, studentskih projekata/istraživanja/prakse, promocije knjiga i časopisa, večeri poezije i slično, sudjelovanja studenata na konferencijama (studentske, stručne, znanstvene), organizacije studentskih konferencija na Fakultetu, edukacija, radionica, okruglih stolova i javnih rasprava
- 2015. godine osnovan je **Fond za znanost i istraživanje** Fakulteta
- Fakultet je uložio **znatna financijska sredstva u razvoj znanstvenoistraživačkog rada putem Fonda za znanost i istraživanje Fakulteta u iznosu od 2.472.156,43 kn**
- **utrošeno je 9.205.984,19 kn vlastitih sredstava u prostor i opremu**, od čega **2.800.000,00 kn u kupovinu nove zgrade za potrebe fakultetske Knjižnice**, **256.814,65 kn u uređenje nove moderne studentske kantine** te **1.800.000,00 kn u računalnu opremu** te ostatak u adaptaciju i uređenje prostora
- **nagrađen je ukupno 191 student**
- **promovirano je ukupno 905 sveučilišnih prvostupnika** te **995 magistara struke**
- **stopa završnosti** sveučilišnih studija Fakulteta iznosi **82 %** (na preddiplomskoj razini stopa završnosti iznosi **73 %**, a na diplomskoj razini **95 %**), što Fakultet svrstava u gornju granicu stope završnosti visokog obrazovanja *u Europi (stopa završnosti između 53 % i 83 %)*
- **obranjeno je 29 doktorskih radova** doktoranada triju poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija Fakulteta, od kojih su 3 rada obranili nastavnici fakulteta, a pritom je u suautorstvu s doktorandima objavljeno ukupno **19 znanstvenih radova**
- **novozaposleno je ukupno 58 djelatnika**
- u viša zvanja **napredovalo je ukupno 149 djelatnika**

- **obranjen je ukupno 21 doktorski rad djelatnika** Fakulteta, od čega je do danas **10 nastavnika napredovalo u zvanje docenta**, 6 u zvanje poslijedoktoranda, a 5 je djelatnika u predavačkim zvanjima
- potpisano je **više od 50 ugovora/sporazuma** s vanjskim dionicima/partnerskim institucijama
- potpisana su **103 bilateralna ugovora o suradnji Erasmus +**
- na Fakultetu je boravilo **četrdeset sedam (47) stranih nastavnika** koji su u okviru mobilnosti Erasmus+, kao gosti istraživači na projektima ili kao strani lektori studentima Fakulteta održavali nastavu
- ostvareno je ukupno **šezdeset devet (69) odlaznih mobilnosti nastavnika**, od čega je trideset sedam (37) bilo u svrhu održavanja nastave, a trideset dvije (32) u svrhu stručnog usavršavanja
- ostvareno je **20 odlaznih mobilnosti nenastavnog osoblja** u svrhu stručnog usavršavanja te **23 dolazne mobilnosti nenastavnog osoblja** u svrhu stručnog usavršavanja
- zabilježeno je ukupno **136 odlaznih mobilnosti studenata u okviru programa Erasmus+**, od čega **27 odlaznih mobilnosti u svrhu održavanja stručne prakse** – uz studente Ekonomskog fakulteta, studenti našeg fakulteta **najbrojniji su po broju ostvarenih odlaznih mobilnosti na Sveučilištu**
- zabilježeno je ukupno **50 dolaznih mobilnosti studenata u okviru programa Erasmus+**
- u okviru **mobilnosti CEEPUS** realizirano je ukupno **28 mobilnosti** (16 odlaznih i 6 dolaznih studentskih mobilnosti te 3 dolazne i 3 odlazne mobilnosti nastavnika)
- **ustanovljeno je 9 znanstvenih centara** Filozofskoga fakulteta Osijek, i to: (1) Centar za metodičko-didaktička istraživanja, (2) Centar za digitalnu etiku, (3) Centar za internet i društvo, (4) Centar za istraživanje kulturnog identiteta i regionalne baštine, (5) Centar za jezična istraživanja, (6) Centar za knjigu i čitanje, (7) Centar za popularnu kulturu, (8) Centar za sjeverno-američke studije i (9) Centar za interdisciplinarna istraživanja
- nastavnici Fakulteta izvršili su ukupno **131 projektnu prijavu preko Ureda za znanost i međunarodnu suradnju Fakulteta**
- na Fakultetu je provedeno **ukupno 45 projekata**, od čega **22 znanstvena** i **23 stručna** projekta čiji su nositelji nastavnici Fakulteta
- **povećana je indeksiranost i citiranost** objavljenih radova u bazama Web of Science i Scopus
- nastavnici i suradnici Fakulteta **objavili su ukupno 986 znanstvenih radova**, od toga 425 radova u časopisima, 314 radova u zbornicima radova sa znanstvenih skupova, 43 autorske knjige, 155 poglavlja u knjigama te 46 uredničkih knjiga (*stanje na dan 30. ožujka 2020.*)
- ukupno **78 radova objavljeno je u suautorstvu nastavnika i studenata (pred)diplomskih sveučilišnih studija Fakulteta**, a među navedenima je **31 rad** objavljen u časopisima i zbornicima radova koji su indeksirani u bazama **Web of Science i Scopus**
- **Fakultet je nastavnicima dodijelio ukupno devet (novčanih) nagrada**, i to sedam za znanstveni rad te dvije za izvrsnost u znanosti, **za 11 nastavnika** Fakulteta
- nastavnici, suradnici i stručno osoblje Fakulteta **dobitnici su brojnih znanstvenih i stručnih nagrada i priznanja**
- Fakultet je (su)organizirao ukupno **43 znanstvena, stručna ili znanstveno-stručna skupa**
- nastavnici su na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima izložili ukupno **648 priopćenja**

- nastavnici Fakulteta održali su **38 pozvanih i 38 plenarnih predavanja** na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima
- nastavnici i suradnici Fakulteta sudjelovali su u uređivanju ukupno **38 časopisa**
- u izdanju **Filozofskoga fakulteta Osijek objavljeno je 95 izdanja**: 16 znanstvenih knjiga, 19 zbornika radova, 39 znanstveno-stručnih časopisa, 12 studentskih časopisa, 5 nastavnih priručnika i 4 udžbenika
- ustanovljen je **Dan Filozofskog fakulteta** te **Noć Fakulteta**
- pribavljeno je ukupno **3297 knjiga u vrijednosti od 566.088,28 kn** te **98 primjeraka AV-građe u vrijednosti od 11.599,28 kn** za potrebe nastavnog, znanstvenoistraživačkog i stručnog rada
- **mrežna stranica Fakulteta dostupna je na hrvatskom jeziku te na pet (5) stranih jezika**: engleskom, njemačkom, mađarskom, ruskom i talijanskom
- **službena Facebook-stranica Fakulteta** u sadržajnoj je korelaciji s mrežnom stranicom
- na tjednoj razini **prati se broj posjeta** (pregled publike) **mrežnim stranicama** Fakulteta (*Google Analytics*)
- od 2020. godine **Fakultet ima svoju mrežnu trgovinu** putem koje je moguće kupiti fakultetska knjigovna izdanja i suvenire.

1.3. Djelatnost i organizacija Filozofskoga fakulteta Osijek

Filozofski fakultet Osijek jest znanstveno-nastavna sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koja stvara nova znanja i stručnjake iz humanističkih i društvenih znanosti. U svom radu povezujemo tradiciju i inovativnost, kvalitetu i odgovornost te razvijamo partnerske odnose.

Djelatnosti su Fakulteta: (1) visoko obrazovanje, (2) ustrojavanje i izvođenje preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih sveučilišnih studija, (3) istraživanje u području društvenih i humanističkih znanosti, (4) znanstvenoistraživački rad u znanstvenim poljima u okviru društvenih i humanističkih znanosti te u interdisciplinarnim područjima znanosti, (5) organizacija i izvođenje programa cjeloživotnog učenja te programa stručnog usavršavanja, (6) izdavačka, knjižnična i informatička djelatnost za potrebe nastave, znanstvenog i stručnog rada te za potrebe promidžbe Fakulteta, (7) prodaja promotivnih materijala za potrebe promidžbe Fakulteta te prodaja vlastitih izdanja, (8) recenzija i revizija projekata i studija te izrada znanstvenoistraživačkih, stručnih i razvojnih projekata, elaborata i znanstvenoistraživačkih studija iz znanstvenih područja humanističkih i društvenih znanosti, (9) organiziranje znanstvenih, stručnih i drugih skupova, savjetovanja i seminara, (10) usluge informacijskog društva, (11) ostalo obrazovanje i poučavanje – obrazovanje odraslih (programi učenja stranih jezika, organizacija i izvedba programa obrazovanja odraslih, programi usavršavanja), (12) računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima, (13) ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računalima te (14) prevoditeljske usluge i usluge tumača. Ustrojbene jedinice Fakulteta jesu odsjeci, katedre, centri, Tajništvo i Knjižnica.

U skladu sa *Statutom Filozofskog fakulteta Osijek*, Fakultetom upravljaju dekan i Fakultetsko vijeće. Dekan predstavlja i zastupa Fakultet, njegov je čelnik i voditelj i ima sva prava i obveze sukladno Statutu Sveučilišta i Statutu Filozofskoga fakulteta Osijek. Dekan je odgovoran za zakonitost, provedbu statuta i odluka sveučilišnih tijela na Fakultetu. Dekan je za svoj rad odgovoran Rektor, Senatu i Fakultetskom vijeću te najmanje jednom godišnje podnosi Fakultetskom vijeću i Senatu izvješće o svome radu i poslovanju Fakulteta. Dekanu u radu pomažu prodekani i tajnik. Fakultet ima četiri (4) prodekana koji su za svoj rad odgovorni Fakultetskom vijeću i dekanu: (1) prodekana za nastavu i studente, (2) prodekana za studijske programe i cjeloživotno učenje, (3) prodekana za znanost i međunarodnu suradnju te (4) prodekana za razvoj i poslovanje. Tajnik je voditelj Tajništva Fakulteta i odgovoran je za izvršenje organizacijskih, pravnih, stručno-administrativnih, tehničkih i drugih općih poslova na Fakultetu. Fakultetsko je vijeće stručno vijeće Fakulteta. Sukladno Statutu Fakulteta, čine ga svi nastavnici izabrani u znanstveno-nastavno zvanje, jedan (1) predstavnik nastavnika izabranih u nastavna zvanja, dva (2) predstavnika suradnika izabranih u suradnička zvanja, jedan (1) predstavnik ostalih zaposlenika koji imaju ugovor o radu na Fakultetu te studentski predstavnici koji čine najmanje 15 % ukupnog broja članova Fakultetskog vijeća.

Fakultetsko vijeće imenuje stalna i povremena tijela, odnosno imenuje stalne i povremene odbore i povjerenstva u skladu sa Statutom Fakulteta, Statutom Sveučilišta ili drugim općim aktom: (1) Odbor za opće akte, (2) Odbor za provjeru ispunjavanja uvjeta za izbor u zvanja, (3) Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja, (4) Povjerenstvo za stjecanje doktorata znanosti, (5) Povjerenstvo za nastavu i studente, (6) Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete, (7) Etičko povjerenstvo, (8) Povjerenstvo za karijerno savjetovanje, (9) Povjerenstvo za stjecanje doktorata znanosti na poslijediplomskom sveučilišnom studiju Jezikoslovlje, (10) Povjerenstvo za stjecanje doktorata znanosti na poslijediplomskom sveučilišnom studiju Književnost i kulturni identitet, (11) Povjerenstvo za stjecanje doktorata znanosti na poslijediplomskom sveučilišnom studiju Pedagogija i kultura suvremene škole, (12) Odbor za izdavačku djelatnost, (13) Knjižnični odbor, (14) Radna skupina za promidžbu Fakulteta, (15) Povjerenstvo za studijske programe, (16) Radna skupina za praćenje provedbe Strategije razvoja Fakulteta, (17) Radna skupina za analizu mrežnih stranica, (18) Povjerenstvo za dodjelu

nagrada i pohvala studentima, (19) Povjerenstvo za upise na preddiplomske studije, (20) Povjerenstvo za upise na diplomatske studije, (21) Povjerenstvo za organizaciju i provođenje Otvorenog četvrtka, (22) Uredničko vijeće Kroatističke biblioteke Fakulteta, (23) Povjerenstvo za provođenje otpisa i revizije knjižne građe, (24) Ispitno povjerenstvo za polaganje ispita iz poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma u postupku odobrenja stalnog boravka, (25) Povjerenstvo za Smotru Sveučilišta, (26) Stegovno povjerenstvo za provođenje stegovnog postupka, (27) Povjerenstvo za dodjelu nagrada, (28) Uredništvo javnih mrežnih stranica, (29) Povjerenstvo za sigurnost informacijskih sustava, (30) Povjerenstvo za rješavanje zamolbi polaznika programa cjeloživotnog učenja te (31) Povjerenstvo za popis i otpis osnovnih sredstava predviđenih za donaciju.

Na Fakultetu se ustrojava Studentski zbor i druge studentske organizacije u skladu s posebnim Zakonom i općim aktima Fakulteta. Studentski je zbor studentsko izborna predstavničko tijelo koje štiti interese studenata, sudjeluje u odlučivanju u Senatu i Fakultetskom vijeću, predstavlja studente u sustavu visokog obrazovanja te ima svoje predstavnike u svim tijelima Fakultetskog vijeća. Studentski zbor Fakulteta ima Statut koji na prijedlog Studentskog zbora Fakulteta donosi Fakultetsko vijeće. Statutom Studentskog zbora Fakulteta određuje se način rada Studentskog zbora, tijela, sastav, način izbora i nadležnost pojedinog tijela Studentskog zbora, način imenovanja studentskog pravobranitelja, način izbora predstavnika studenata u tijela Fakulteta, odgovornost tijela i članova Studentskog zbora za neispunjavanje povjerenih im poslova vezanih uz rad Studentskog zbora, kao i ostala pitanja važna za rad Studentskog zbora Fakulteta. Studentskom zboru i studentskom pravobranitelju Fakultet osigurava prostor za rad, sufinancira njihovu djelatnost i pruža im administrativno-tehničku pomoć. Dekan Fakulteta osigurava zakonitost rada Studentskog zbora i drugih studentskih organizacija koje djeluju na Fakultetu te zakonito i pravodobno provođenje studentskih izbora na kojima je omogućeno ravnopravno sudjelovanje u izborima svim studentima Fakulteta.

Ugovor o radu s Fakultetom imaju nastavnici u znanstveno-nastavnim i nastavnim zvanjima, suradnici u suradničkim i stručnim zvanjima te stručno-administrativno, tehničko i pomoćno osoblje koje obavlja poslove iz djelatnosti Fakulteta.

Unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja provodi se na Fakultetu putem posebne ustrojbene jedinice u Tajništvu Fakulteta, odnosno Ureda za unapređenje kvalitete obrazovanja koji je povezan sa Sveučilišnim centrom za unapređenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja koji koordinira njegov rad. Ustroj i djelokrug rada Ureda pobliže se uređuje Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja.

Odsjeci i katedre

Odsjek za engleski jezik i književnost

- Katedra za engleski jezik i lingvistiku
- Katedra za književnost engleskog govornog područja
- Katedra za primijenjenu lingvistiku

Odsjek za filozofiju

- Katedra za praktičnu filozofiju
- Katedra za teorijsku filozofiju

Odsjek za hrvatski jezik i književnost

- Katedra za hrvatsku književnost
- Katedra za teoriju književnosti i svjetsku književnost
- Katedra za hrvatsku jezičnu povijest i hrvatsku dijalektologiju
- Katedra za suvremeni hrvatski jezik
- Katedra za hrvatski jezik i jezikoslovlje
- Katedra za staru hrvatsku književnost

Odsjek za informacijske znanosti

- Katedra za upravljanje knjižnicama i organizaciju informacija
- Katedra za povijest knjige, nakladništvo i knjižarstvo
- Katedra za zaštitu pisane baštine i suradnju baštinskih ustanova
- Katedra za teoriju informacijskih znanosti

Odsjek za pedagogiju

- Katedra za pedagogiju
- Katedra za didaktiku

Odsjek za povijest

- Katedra za modernu i suvremenu povijest
- Katedra za premodernu povijest

Odsjek za psihologiju

- Katedra za metodologiju, opću i socijalnu psihologiju
- Katedra za razvojnu i primijenjenu psihologiju

Katedra za mađarski jezik i književnost

Katedra za sociologiju

Katedra za zajedničke sadržaje

Odsjek za cjeloživotno obrazovanje

- Psihološko-pedagoško-didaktičko-metodička izobrazba
- Dodatno stručno usavršavanje za lektorske i korektorske poslove
- Hrvatski jezik, povijest i kultura
- Konferencijsko prevođenje
- Python, računalno razmišljanje i programiranje
- Učenje njemačkog jezika u svrhu visokoškolske nastave
- Socijalno-emocionalno učenje u odgoju i obrazovanju
- Primijenjena metodologija za istraživanje i razvoj

Centri

- Centar za didaktičko-metodička istraživanja
- Centar za digitalnu etiku
- Centar za Internet i društvo
- Centar za istraživanje kulturnog identiteta i regionalne baštine
- Centar za karijere
- Centar za jezična istraživanja
- Centar za knjigu i čitanje
- Centar za popularnu kulturu
- Centar za sjevernoameričke studije
- Centar za interdisciplinarna istraživanja

Tajništvo

- Ured (pododsjek) za pravne i stručno-administrativne poslove u središnjoj službi
- Ured (odsjek) za stručne i administrativne poslove za organizaciju studija
- Ured (odsjek) za ljudske potencijale
- Ured (pododsjek) za računovodstveno-financijske poslove u središnjoj službi
- Ured (odjeljak) za studente i studije
- Ured (odjeljak) za znanost, projekte i međunarodnu suradnju
- Ured (odjeljak) za unapređenje i osiguranje kvalitete obrazovanja
- Ured (odjeljak) za informatiku i računalnu mrežu
- Ured (odsjek) dekana
- Ured (odsjek) za tehničke i pomoćne poslove

Knjižnica

1.4. Misija, vizija i vrijednosti Filozofskog fakulteta Osijek

Strategijom razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020. definirane su misija, vizija i politike poslovanja, iz kojih proizlaze i vrijednosti koje njegujemo.

MISIJA

Stvaramo nova znanja i stručnjake iz humanističkih i društvenih znanosti. U svome radu povezujemo tradiciju i inovativnost, kvalitetu i odgovornost i razvijamo partnerske odnose.

VIZIJA

Unapređenjem znanstvenog i stručnog rada te kvalitetnom izvedbom nastavnih programa, bit ćemo prepoznatljivo nacionalno i vodeće regionalno središte koje sustavno razvija i podiže ugled društveno-humanističkih znanosti.

Kako?

U ZNANSTVENOM I STRUČNOM RADU

- ▶ aktivnim traženjem nacionalnih i europskih izvora financiranja znanstvenog i stručnog rada
- ▶ poticanjem svih oblika znanstvenog i stručnog rada, ulaganjem u ljudske resurse i znanstvenu infrastrukturu
- ▶ kontinuiranim unapređivanjem kvalitete znanstvenog i stručnog rada
- ▶ povećanjem vidljivosti, dostupnosti i primjene rezultata znanstvenog i stručnog rada u nastavi i zajednici
- ▶ uključivanjem studenata u znanstveni i stručni rad
- ▶ sklapanjem strateških partnerstava u znanstvenom i stručnom radu
- ▶ razvojem poslijediplomskih studija

U NASTAVNOM RADU

- ▶ kreiranjem prepoznatljivih programa prilagođenih potrebama društva
- ▶ unapređivanjem kvalitete nastave
- ▶ studijima »po mjeri studenta«
- ▶ učinkovitom i transparentnom organizacijom

VRIJEDNOSTI

Filozofski fakultet u svom radu njeguje sljedeće pozitivne organizacijske vrijednosti: vjerodostojnost, profesionalnost, odgovornost, prilagodljivost, povjerenje, suradnju, otvorenost, stvaranje pozitivne organizacijske klime, integraciju kolektiva i osnaživanje timskog duha.

1.5. Studijski programi Filozofskoga fakulteta Osijek

Filozofski fakultet Osijek trenutačno izvodi ukupno 25 dodiplomskih sveučilišnih studija, od čega 12 preddiplomskih te 13 diplomskih sveučilišnih studijskih programa. Na preddiplomskoj razini Filozofski fakultet nudi četiri jednopredmetna te osam dvopredmetnih² sveučilišnih studijskih programa, a na diplomskoj razini u ponudi su tri jednopredmetna te deset dvopredmetnih sveučilišnih studijskih programa. Dvopredmetni se studiji međusobno povezuju u razne studijske smjerove, što čini ukupno 25 studijskih smjerova na preddiplomskoj i 29 smjerova na diplomskoj razini. U ponudi su i tri poslijediplomska sveučilišna (doktorska) studija.

PREDDIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAMI

Preddiplomski sveučilišni studiji koncipirani su kao opći studiji; traju šest semestara tijekom kojih studenti stječu minimalno 180 ECTS-bodova (minimalno 60 ECTS-bodova u jednoj nastavnoj godini) te znanja koja im omogućavaju nastavak visokoškolskog obrazovanja na diplomskim studijima, kao i dovoljno stručnih znanja i vještina koje ih čine spremnima za tržište rada. Na Filozofskom fakultetu Osijek trenutačno su u ponudi sljedeći preddiplomski studiji:

Jednopredmetni:

- *Hrvatski jezik i književnost*
- *Njemački jezik i književnost*
- *Informatologija*
- *Psihologija*

Dvopredmetni:

- *Hrvatski jezik i književnost*
- *Njemački jezik i književnost*
- *Engleski jezik i književnost*
- *Mađarski jezik i književnost*
- *Filozofija*
- *Pedagogija*
- *Povijest*
- *Sociologija*

DIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAMI

Diplomski sveučilišni studiji specijalističkoga su karaktera i traju četiri semestra tijekom kojih studenti stječu minimalno 120 ECTS-bodova te pružaju sveobuhvatno obrazovanje studenata za određeno zanimanje, tj. profil. U tom smislu studijski programi stranih jezika omogućavaju i opredjeljivanje za jedan od ponuđenih smjerova. Grananje na smjerove utemeljeno je na nizu čimbenika: polazeći od tradicije prethodnih studijskih programa, znanstveno-nastavnih kapaciteta, potreba društva i gospodarstva za stručnjacima humanističko-društvenoga profila te strategije i plana razvitka, oblikovan je širok spektar kvalitetnih studijskih programa. Konfiguracija i koncepcija programa te njihova usporedivost s programima drugih filozofskih fakulteta i srodnih ustanova u Hrvatskoj i svijetu omogućavaju studentima nastavak studija na višim razinama ili prijelaz na dru-

² Dvopredmetnost znači da je student odabrao i upisao određenu kombinaciju dvaju dvopredmetnih studija: završetkom studija student stječe ukupno 180 ECTS-bodova.

ge ustanove u okviru mobilnosti. Mogućnosti zapošljavanja diplomiranih studenata dodatno se povećavaju dvopredmetnim kombinacijama studija (naročito u nastavničkim smjerovima). Kombinacije dvopredmetnih studija svake se godine utvrđuju natječajem za upis studenata u 1. godinu diplomskog studija.

Smjerovi iz područja humanističkih znanosti:

Nastavnički smjerovi:

- *Studij hrvatskog jezika i književnosti (jednopedmetni i dvopedmetni)*
- *Studij njemačkog jezika i književnosti (jednopedmetni i dvopedmetni)*
- *Studij engleskog jezika i književnosti (dvopedmetni)*
- *Studij filozofije (dvopedmetni)*
- *Studij povijesti (dvopedmetni)*

Prevoditeljski smjerovi:

- *Studij njemačkog jezika i književnosti (jednopedmetni i dvopedmetni)*
- *Studij engleskog jezika i književnosti (dvopedmetni)*

Komunikološki smjer:

- *Studij mađarskog jezika i književnosti (dvopedmetni)*

Smjerovi iz područja društvenih znanosti:

- *Studij informatologije (dvopedmetni)*
- *Studij informacijske tehnologije (dvopedmetni)*
- *Studij nakladništva (dvopedmetni)*
- *Studij pedagogije (dvopedmetni)*
- *Studij psihologije (jednopedmetni)*

POSLIJEDIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAMI

Na poslijediplomskoj razini na Fakultetu postoje tri studijska programa. Kao nastavak filoloških studija (engleski, hrvatski, njemački i mađarski) nude se dva programa doktorskoga studija. Oba studija (*Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij Jezikoslovlje* i *Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij Književnost i kulturni identitet*) predstavljaju prirodni nastavak obrazovanja na poslijediplomskoj razini studenata svih jednopedmetnih i dvopedmetnih kombinacija studija jezika i književnosti, no otvoreni su i drugim studentima. Treći studijski program poslijediplomske razine, *Poslijediplomski sveučilišni studij Pedagogija i kultura suvremene škole*, otvoren je svim diplomiranim studentima pedagogije te srodnih znanosti iz područja društvenih i humanističkih znanosti, studentima filozofije, psihologije, sociologije, edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti, informacijskih i komunikacijskih znanosti te drugih znanstvenih područja koja imaju nastavničko usmjerenje. Ukupno gledajući, omogućeno je stjecanje akademskih naziva od sveučilišnih prvostupnika preko magistara struke do doktora znanosti, čime se postiže povoljan obrazovni učinak glede mogućnosti daljnjeg školovanja i zapošljavanja.

Na Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2018./2019. godini pristigle su potvrde Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske o upisu triju studijskih programa u Upisnik studijskih programa kako slijedi: (1) *Preddiplomski sveučilišni dvopedmetni studij Povijest umjetnosti*, (2) *Preddiplomski sveučilišni dvopedmetni studij Informatologija* te (3) *Diplomski sveučilišni dvopedmetni studij Sociologija*.

S obzirom na činjenicu da su potvrde Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske o upisu triju studijskih programa u Upisnik studijskih programa na Filozofski fakultet pristigle prekasno da bi se programi počeli izvoditi u akademskoj 2019./2020. godini, navedeni će se programi na Filozofskome fakultetu Osijek početi izvoditi akademske 2020./2021. godine.

U akademskoj 2018./2019. godini, Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta donijelo je 3. travnja 2019. godine *Odluku o ukidanju diplomskog sveučilišnog (jednopedmetnog) studija Informatologija* (šifra 873), koju je *potvrdio Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 24. travnja 2019. godine.*

Zbog brojnosti studijskih programa, a radi preglednosti podataka, izrađen je *Pregled studijskih programa Filozofskoga fakulteta Osijek* u kojemu je za svaki studijski program naveden: naziv studijskog programa, stručni ili akademski naziv koji se stječe završetkom studija, tip studija (sveučilišni ili stručni), razina studija, područje i polje, nositelj studija, izvođač, trajanje studija, ECTS-bodovi, način izvođenja (redovno ili izvanredno), mjesto izvođenja, godina akreditacije studijskog programa, datum posljednje izmjene studijskog programa, razina iz Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira te eventualna napomena. U Pregled studijskih programa Filozofskoga fakulteta Osijek uključeni su i dodatno označeni novi studijski programi (ukupno 3) koji će se izvoditi od akademske 2020./2021. godine te studijski program koji je ukinut u akademskoj 2018./2019. godini. Međuodnos studija koji se trenutačno izvode na Filozofskom fakultetu Osijek vidljiv je iz *prikaza vertikalne prohodnosti.*

U skladu s ciljem »1. Razvijati prepoznatljive studijske programe« te zadatkom »1.1. Pokrenuti nove ekskluzivne redovne i/ili izvanredne studijske programe« *Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2016.–2020.*, u akademskoj 2018./2019. godini prihvaćeni su prijedlozi pokretanja postupka izrade dvaju novih sveučilišnih studijskih programa: preddiplomskog sveučilišnog jednopedmetnog studija Engleski jezik i književnost te diplomskog sveučilišnog dvopedmetnog studija Komunikologija.

Ponosno ističemo kako, prema uzoru na inozemna sveučilišta i akreditirane studijske programe, ulažemo napore u to da prvostupnici struke, odnosno studenti diplomskog sveučilišnog dvopedmetnog studija Komunikologija, imaju mogućnost studirati prema **dualnom programu**. Preciznije, težimo tomu da studenti uz redovan studij imaju mogućnost s poslodavcem (partnerom) sklopiti ugovor o radu na puno radno vrijeme u trajanju od dvije godine te da već za vrijeme redovnog studija rade u svojoj struci. Poslodavac (partner) tako ima priliku i tijekom redovnog studija »oblikovati« djelatnika kojega po stjecanju zvanja magistra struke može (a, vjerujemo, i želi) zadržati, što jamči kvalitetu i konkurentnost ovakva studijskog programa te promiče zapošljivost budućih magistara struke.

U skladu s ciljem »1. Razvijati prepoznatljive studijske programe« te zadatkom »1.2. Razvijati postojeće studijske programe« *Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2016.–2020.*, u akademskoj 2018./2019. godini prihvaćeni su prijedlozi pokretanja izmjena i dopuna u opsegu većem od 20 % čak sedam studijskih programa, među kojima i *diplomskog sveučilišnog dvopedmetnog studija Mađarski jezik i književnost*, na kojem također težimo ponuditi studentima mogućnost studiranja prema **dualnom programu**. U trenutačnoj se fazi suočavamo s velikim izazovom – nedostatkom zakonodavnog okvira za ustroj i izvedbu dualnih sveučilišnih studijskih programa u Republici Hrvatskoj (po uzoru na akreditirane programe u *Mađarskoj, Njemačkoj* ili *Austriji*) koji nam (trenutačno) onemogućava dovršavanje elaborata o studijskim programima, a samim time i realizaciju naših ciljeva u pogledu pokretanja novih ekskluzivnih studijskih programa predviđenih Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2016.–2020. Uz potrebnu pravnu podršku nadležnih institucija u Republici Hrvatskoj, a odgovarajući potrebama društva za prepoznatljivim, kvalitetnim, inovativnim i konkurentnim studijskim programima, postali bismo prvo javno visoko učilište u Republici Hrvatskoj koje u suradnji s poslodavcima partnerima nudi mogućnost redovnog studiranja prema dualnom programu, i to čak dvaju studijskih programa.

1.6. Opis tijeka izrade Samoanalize Filozofskoga fakulteta Osijek

Filozofski fakultet Osijek do sada je prošao jedan postupak *reakreditacije Fakulteta (2014.)*, tri poslijediplomska sveučilišna (doktorska) studija u izvedbi Filozofskog fakulteta Osijek prošla su kroz proces reakreditacije tijekom 2017. i 2018. godine, a Fakultet je prošao i dva postupka *vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Filozofskog fakulteta Osijek*.³ Na temelju rezultata navedenih vanjskih vrednovanja Filozofski fakultet započeo je pripreme za predstojeću reakreditaciju Fakulteta 2020. godine, kojoj prethodi izrada ove Samoanalize, dosljedno uvažavajući preporuke povjerenstava i ulažući napore u unapređivanje kvalitete svakog segmenta djelovanja Fakulteta.

Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje donio je 24. lipnja 2019. godine *Plan reakreditacije visokih učilišta u 2020. godini*, u koji je uvršten i Filozofski fakultet Osijek. Po primitku Plana, svi su zaposlenici na 1. sjednici Fakultetskog vijeća Filozofskoga fakulteta u akademskoj 2019./2020. godini, održanoj dana 2. listopada 2019. godine, obaviješteni o navedenom te je Fakultetsko vijeće na istoj sjednici donijelo *Odluku o imenovanju Povjerenstva za izradu Samoanalize i pripremu postupka reakreditacije Filozofskog fakulteta Osijek* te odluke o imenovanju radnih skupina za dubinsku analizu tema, i to: *Radne skupine za analizu teme Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokoga učilišta, Radne skupine za analizu teme Studijski programi, Radne skupine za analizu teme Nastavni proces i podrška studentima, Radne skupine za analizu teme Nastavnički i institucijski kapaciteti te Radne skupine za analizu teme Znanstvena djelatnost*. Uz djelatnike Filozofskoga fakulteta, članovima Povjerenstva i svake radne skupine pridružen je i relevantan predstavnik vanjskih dionika te student. Na 2. sjednici Fakultetskog vijeća Filozofskoga fakulteta u akademskoj 2019./2020. godini, održanoj dana 6. studenoga 2019. godine, koordinatrica procesa doc. dr. sc. Ana Jakopec, prodekanica za studijske programe i cjeloživotno učenje, prezentirala je članovima Fakultetskog vijeća *Pregled postupka reakreditacije visokih učilišta i Standarda za vrednovanje kvalitete*. Na istoj je sjednici usvojen *Akcijski plan pripreme postupka reakreditacije* koji obuhvaća 19 ključnih zadataka, definira rokove i odgovorne osobe/tijela za svaki ključni zadatak te *Akcijski plan izrade Samoanalize* koji obuhvaća 11 ključnih zadataka i definira rokove i odgovorne osobe, a imenovano je *Povjerenstvo za unos i nadzor nad podacima u informacijski sustav Mozvag u postupku reakreditacije Filozofskoga fakulteta Osijek*.

Dana 14. studenoga 2019. godine Filozofski fakultet zaprimio je *Obavijest o postupku reakreditacije Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera*. Sukladno tomu, članovi Fakultetskog vijeća obaviješteni su na 3. sjednici Fakultetskog vijeća Filozofskoga fakulteta u akademskoj 2019./2020. godini, održanoj dana 18. prosinca 2019. godine, o roku za dostavu Samoanalize i unos podataka u Mozvag (14. travnja 2020. godine) te o predviđenom posjetu Stručnog povjerenstva Fakultetu (u razdoblju od 11. svibnja do 15. svibnja 2020. godine). Na istoj je sjednici usvojena i korekcija hodograma postupka reakreditacije Filozofskog fakulteta Osijek u 2020. godini, odnosno *Akcijskog plana pripreme postupka reakreditacije* te *Akcijskog plana izrade Samoanalize*, koja se odnosila na definirane rokove. Odlukom dekanice, 7. veljače 2020. godine imenovano je *Povjerenstvo za lekturu, korekturu, prijevod na engleski jezik i grafičko uređivanje Samoanalize u postupku reakreditacije Filozofskoga fakulteta Osijek*.

Odlukom dekanice Fakulteta, dana 2. ožujka 2020. godine doc. dr. sc. Ana Jakopec, prodekanica za studijske programe i cjeloživotno učenje, *imenovana je koordinatoricom Filozofskog fakulteta Osijek u postupku reakreditacije Fakulteta* predviđene *Planom reakreditacije visokih učilišta u 2020. godini Agencije za znanost i visoko obrazovanje*. Tijekom pripreme za postupak reakredi-

³ Unutar Standarda 1.2. teme I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokoga učilišta nalazi se opis tijeka navedenih postupaka, preporuka povjerenstava, poduzetih aktivnosti te primjera rezultata postignutih na temelju preporuka.

tacije i izrade Samoanalize, voditelj Ureda za unapređivanje kvalitete obrazovanja i predsjednica Povjerenstva za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja prisustvovali su seminaru *Provedba europskih standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete (ESG) na hrvatskim visokim učilištima* održanom 20. veljače 2017. godine. Prodekan za nastavu i studente, prodekanica za studijske programe i cjeloživotno učenje te voditelj Ureda za unapređivanje kvalitete obrazovanja prisustvovali su 24. listopada 2019. godine *Edukaciji za izradu Samoanalize za predstavnike visokih učilišta koja sudjeluju u reakreditaciji* po Planu reakreditacije visokih učilišta u 2020. godini. Dva predstavnika osoba zaduženih za rad u sustavu Mozvag, voditelj Ureda za unapređivanje kvalitete obrazovanja te stručni suradnik za znanost, projekte i međunarodnu suradnju sudjelovali su dana 5. prosinca 2019. godine na *Radionici o radu u rekonstruiranim sustavima Mozvag, CROSBI te Baza projektnih aktivnosti u RH* za visoka učilišta koja prolaze postupak reakreditacije u prvoj polovici 2020. godine. Dana 9. prosinca 2019. godine voditelj Ureda za unapređivanje kvalitete obrazovanja te Student savjetnik (počasni student prodekan) Fakulteta prisustvovali su seminaru *Uloga studenata u osiguravanju kvalitete na visokim učilištima*. Dana 16. prosinca 2019. godine voditeljica Knjižnice prisustvovala je *Radionici za administratore informacijskih sustava Hrvatska znanstvena bibliografija (CROSBI) te Baza podataka projektnih aktivnosti u znanosti i visokom obrazovanju Republike Hrvatske (Baza projekata)*, primarno namijenjenoj administratorima s visokih učilišta koja prolaze postupak reakreditacije u prvoj polovici 2020. godine. Fakultet je 28. veljače 2020. godine zaprimio *Odluku o imenovanju Stručnog povjerenstva za provođenje postupka reakreditacije Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*.

Samoanaliza Filozofskoga fakulteta Osijek usvojena je na 7. sjednici Fakultetskog vijeća u akademskoj 2019./2020. godini održanoj dana 8. travnja 2020. godine, a sastoji se od 100 stranica te analitičkih priloga iz Mozvaga.

2.

Dubinska analiza
tema različitih aspekata
djelovanja visokog učilišta

I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokoga učilišta

Standard	1.1. Visoko je učilište uspostavilo funkcionalan sustav unutarnjeg osiguranja kvalitete.
Elementi standarda	<p>1.1.1. Interni sustav osiguravanja kvalitete obuhvaća i vrednuje cjelokupnu djelatnost i sve aktivnosti visokog učilišta (studijske programe, nastavni proces, podršku studentima, podršku studentima iz podzastupljenih i ranjivih skupina, resurse za učenje, znanstvenu/ umjetničku djelatnost, stručnu djelatnost itd.) i to potkrepljuje dokumentima.</p> <p>1.1.2. Interni sustav osiguravanja kvalitete aktivno uključuje sve dionike visokog učilišta (studente i vanjske dionike – poslodavce, alumnije, predstavnike strukovnih i profesionalnih udruženja, organizacije civilnog društva/udruge te unutarnje dionike).</p> <p>1.1.3. Visoko je učilište prihvatilo politiku osiguravanja kvalitete, koja je dio strateškog upravljanja visokim učilištem, a realizira se provedbom strategije, uključujući strategiju znanstvenoistraživačkog rada za razdoblje od najmanje pet godina.</p> <p>1.1.4. Provedba strategije obuhvaća SWOT-analizu ili slično, strateške ciljeve, ciljeve iz programskih ugovora (gdje je primjenjivo), operativni plan, definiranu odgovornost za provedbu, mehanizme praćenja i izvješće o njegovoj realizaciji. Dionici prepoznaju strategiju kao učinkovit alat za unapređenje visokog učilišta.</p> <p>1.1.5. Visoko učilište sustavno prikuplja i analizira podatke o svojim procesima, resursima i rezultatima te ih koristi za učinkovito upravljanje, unapređivanje svih svojih aktivnosti i daljnji razvoj.</p> <p>1.1.6. Visoko učilište koristi različite metode prikupljanja informacija o kvaliteti (studentske ankete o nastavi, ankete o zadovoljstvu studijem, suradničku procjenu, povratne informacije poslodavaca i/ili suradnika, diplomiranih studenata i sl.).</p> <p>1.1.7. Visoko je učilište posvećeno razvoju i provedbi politika upravljanja svojim ljudskim potencijalima (upravljačkim, nastavno-znanstvenim, nastavno-umjetničkim, administrativnim, stručnim i tehničkim), u skladu s načelima i standardima struke.</p>

Praćenje osiguravanja kvalitete na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Filozofskom fakultetu kao njegovoj sastavnici definirani su nizom dokumenata: *Zakonom o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju*, dokumentom *Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete u europskom prostoru visokog obrazovanja*, *Statutom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*, *Statutom Filozofskog fakulteta Osijek*, *Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava kvalitete*, *Politikom kvalitete*, *Strategijom kvalitete*, *Poslovníkom Povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja*, *Priručnikom za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i*

znanstvenoistraživačkog rada na Filozofskom fakultetu Osijek, 3. izdanje te novoizrađenim Priručnikom za osiguravanje i unapređivanje kvalitete rada Filozofskoga fakulteta Osijek (ožujak 2020. godine), Uputama za postupak vrednovanja studijskih programa, Hodogramom postupka vrednovanja studijskih programa, Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta 2011.–2015., Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020. te Strateškim planom znanstvenih istraživanja Filozofskoga fakulteta 2018.–2022. Dodatno možemo istaknuti i *Grafičke standarde Filozofskog fakulteta Osijek*, *Poslovnik o radu Etičkoga povjerenstva*, *Poslovnik o radu Fakultetskoga vijeća*, *Poslovnik o radu vijeća odsjeka i katedri*, *Poslovnik Odbora za provjeru ispunjavanja uvjeta za izbor u zvanja*, *Postupovnik o testiranju na droge, alkohol i druga sredstva ovisnosti na radnom mjestu*, *Pravilnik o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva*, *Pravilnik o dužnosti čuvanja poslovne i profesionalne tajne*, *Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti*, *Pravilnik o izvođenju i financiranju terenske nastave*, *Pravilnik o nagrađivanju nastavnika, suradnika i nenastavnog osoblja*, *Pravilnik o polaganju ispita iz poznavanja hrvatskoga jezika i latiničnog pisma*, *Pravilnik o polaganju ispita provjere kompetentnosti za reguliranje profesija*, *Pravilnik o postupku oduzimanja akademskog ili stručnog naziva*, *Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti*, *Pravilnik o Programu pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičke izobrazbe*, *Pravilnik o radu*, *Pravilnik o radu knjižnice*, *Pravilnik o sigurnosnoj politici informacijskih sustava*, *Pravilnik o stegovnoj odgovornosti nastavnika i suradnika*, *Pravilnik o vrednovanju rada asistenata, poslijedoktoranada i mentora*, *Pravilnik o zaštiti od požara*, *Pravilnik o zaštiti na radu*, *Pravila o načinu boravka životinja na Fakultetu*, *Pravila za izvedbu poslijediplomskog doktorskog studija Književnost i kulturni identitet – pročišćeni tekst*, *Pravila za izvedbu poslijediplomskog sveučilišnog studija Jezikoslovlje*, *Pravila za izvedbu poslijediplomskog sveučilišnog studija Pedagogija i kultura suvremene škole – pročišćeni tekst*, *Pravilnik o demonstratorima*, *Pravilnik o Erasmus-mobilnosti*, *Pravilnik o nagrađivanju i pohvaljivanju studenata*, *Pravilnik o poslijediplomskim studijima na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku*, *Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata*, *Pravilnik o stručnoj praksi studenata*, *Pravilnik o vođenju registra studentskih udruga i drugih studentskih organizacija*, *Pravilnik o završnim i diplomskim radovima i diplomskim ispitima*. Interni sustav osiguravanja kvalitete osiguravaju i priručnici: *Sustručnjačko praćenje i podrška na Filozofskom fakultetu – priručnik za sveučilišne nastavnike* te *Vrednovanje i ocjenjivanje rada studenata na Filozofskom fakultetu – priručnik za sveučilišne nastavnike*, ali i procedure: *stvaranja ugovornih obveza*, *zaprimanja i provjere računa i plaćanja po računima*, *postupanja s potraživanjima i naplatom potraživanja na FFOS-u*, *isplate donacija, pomoći i subvencija*, *postupanja prilikom nabave roba, usluga i radova*, *blagajničkog poslovanja*, *evidentiranja i arhiviranja ugovora* te *službenih putovanja*, kao i upute: *mentorima za provedbu postupka predaje konačne inačice diplomskih radova*, *za pomoć nastavnicima pri priređivanju publikacija*, *za znanstvenike prilikom odlaska u inozemstvo* te *za mentorski rad*.

Osiguravanje kvalitete Fakultet smatra trajnim procesom koji je utkan u svaku poslovnu politiku svih segmenata njegova djelovanja. Prema *Politici kvalitete*, predanost Fakulteta razvoju i promicanju kvalitete očituje se u: (1) misiji, viziji i Strategiji razvoja Fakulteta te politikama njihova ostvarivanja; (2) sustavu razvoja i osiguravanja kvalitete koji se temelji na Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja, Politici kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te ostalim relevantnim strateškim dokumentima i pravnom regulativom; (3) postupcima unutarnjih i vanjskih periodičkih neovisnih prosudbi sustava osiguravanja kvalitete u skladu sa smjernicama Agencije za znanost i visoko obrazovanje te postupcima reakreditacije Fakulteta; (4) uskoj suradnji s unutarnjim i vanjskim dionicima sustava unapređivanja i osiguravanja kvalitete te (5) trajnom unapređivanju svih segmenata djelovanja Fakulteta. Cilj osiguravanja kvalitete jest daljnji razvoj mehanizama promicanja i održavanja najviše razine kvalitete u nastavnom, znanstvenom i stručnom radu Fakulteta, u svrhu opravdavanja *Certifikata za učinkovit, razvijen i funkcionalno ustrojen sustav osiguravanja kvalitete* koji nam je 2016. godine dodijelio Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje Republike Hrvatske te *Povelje za poseban doprinos u edukaciji i promociji kvalitete* koju nam je 2018. godine dodijelilo Hrvatsko društvo za kvalitetu.

Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskom fakultetu (čl. 9.) i *Poslovnikom povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja* (čl. 2.) određeno je da u sastav Povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja Filozofskog fakulteta Osijek ulaze tri predstavnika studenata i predstavnik poslodavaca.⁴ *Priručnikom za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada na Filozofskom fakultetu Osijek, 3. izdanje* (točka 4.1.4. Provedba unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete) utvrđeno je da postupak provodi neovisno povjerenstvo za unutarnju prosudbu sustava za osiguravanje kvalitete u koje se imenuje i predstavnik studenata te vanjskih dionika. *Priručnikom za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada na Filozofskom fakultetu Osijek, 3. izdanje* (točka 4.2.2. Vrednovanje kvalitete postojećih programa), kao jedan od pokazatelja (Pokazatelj 3.) koji se redovito prate i analiziraju u okviru praćenja kvalitete studijskih programa, predviđa se studentska procjena studijskih programa kojoj je cilj utvrditi zadovoljavaju li studijski programi i planirani ishodi učenja očekivanja studenata te postižu li se svladavanjem studijskih programa planirani ishodi učenja. Podaci se prikupljaju anketiranjem studenata završne godine diplomskih studija te završenih studenata, svakih 3 do 5 godina. *Strategija razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020.* kao jedan od ciljeva (II. Nastavni rad, a.) postavila je kreiranje prepoznatljivih studijskih programa prilagođenih potrebama društva, pri čemu su kao zadaci utvrđeni praćenje potreba tržišta rada (zadatak 4.) i usklađivanje ishoda učenja i stečenih kompetencija s potrebama društva (zadatak 5.). U tu se svrhu prilikom izrade novih studijskih programa, kao i izmjena i dopuna postojećih studijskih programa, u prošireni radni tim za izradu elaborata novih ili izmijenjenih i dopunjenih studijskih programa prema *Uputama za postupanje pri izradi elaborata studijskih programa*, koje je izdala Uprava fakulteta, uključuju završeni studenti i predstavnici poslodavaca, a oni imaju savjetodavnu funkciju. Od 2016. godine dekan Filozofskog fakulteta Osijek odlučuje o imenovanju studenta savjetnika (počasnog studenta prodekana) iz redova predstavnika studenata Filozofskog fakulteta Osijek, a koji sudjeluje u radu Stručnog kolegija na poziv dekana, Upravi predlaže mjere s ciljem bolje organizacije obrazovnog procesa i ostalih studentskih aktivnosti te obavještava studente o stavovima Uprave od značaja za studente. *Priručnikom za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada na Filozofskom fakultetu Osijek, 3. izdanje* (točka 4.2.2. Vrednovanje kvalitete postojećih studijskih programa) kao jedan od pokazatelja (Pokazatelj 5.) navedena je usklađenost ishoda učenja s potrebama tržišta rada, kako bi se utvrdilo u kojoj mjeri planirani i postignuti ishodi učenja diplomskih studijskih programa odgovaraju zahtjevima tržišta rada te profiliraju li se na Filozofskom fakultetu Osijek stručnjaci primjerenih kompetencija, odnosno koliko su odobreni programi sukladni razvoju određenog znanstvenog područja i razvoju prakse u određenoj struci, a podaci se prikupljaju svake 3 do 5 godina. U istoj točki *Priručnika* kao pokazatelj (Pokazatelj 6.) navedeno je praćenje zapošljivosti završenih studenata, a podaci se prikupljaju jedanput godišnje. Također je kao pokazatelj (Pokazatelj 7.) navedeno određivanje broja upisnih mjesta (kvota) i uvjeta upisa u prvu godinu studijskog programa s ciljem usklađivanja upisnih mjesta sa stanjem na tržištu rada. *Strategijom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2011.–2020.* (zadatak 3.1.15., točka III.1.8.) predviđena je provedba jedinstvene sveučilišne studentske ankete, a »osnovni razlog njezina pokretanja jest dobivanje informacija o kvaliteti studiranja na našem Sveučilištu iz studentske vizure«. Obveznost jedinstvene sveučilišne studentske ankete određena je *Pravilnikom o studijima i studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera* (čl. 42., t. 4.). U praćenju kvalitete nastave i uspješnosti izvedbe studijskih programa studenti sudjeluju obaveznom jedinstvenom sveučilišnom studentskom anketom koja se provodi na kraju svake akademske godine. Filozofski fakultet Osijek po potrebi provodi internu studentsku anketu. Izrađen je i *Pregled uključenosti vanjskih dionika i studenata u relevantna tijela i procese Fakulteta*.

⁴ *Pravilnikom i Poslovnikom* isprva je određen jedan predstavnik studenata, a zatim je na Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta Osijeku održanom dana 29. veljače 2012. godine usvojena odluka o trima predstavnicima studenata (Odluka o izmjenama i dopunama *Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskom fakultetu*, Odluka o izmjenama i dopunama *Poslovnika povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja*).

Provedba *Strategije razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020.* uz misiju, viziju i politike poslovanja obuhvaća i strateške ciljeve/zadatke, pokazatelje te ciljnu vrijednost, operativni plan definiran kroz aktivnosti tijekom godine, definiranu odgovornost za provedbu te mehanizme praćenja ostvarivanja ciljeva/zadataka. Neovisna *Radna skupina za praćenje provedbe Strategije razvoja Fakulteta* jednom godišnje podnosi *Izvešće o realizaciji operativnog plana Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek*. Svake godine *pojedini odsjeci izrađuju SWOT-analizu odsjeka*, na temelju čega Uprava *izrađuje SWOT-analizu Fakulteta, a u posljednja dva ciklusa i TOWS-analizu* koja je osnova za izradu *operativnog plana razvoja za nadolazeću godinu*. Dionici *Strategiju razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020.*, koja je ciljano izrađena u *user friendly* inačici, a ne u tiskanom obliku, dosljedno ažuriraju, a uvid u nju imaju i svi djelatnici koji ju koriste kao učinkovit alat u svome radu i unapređivanju Fakulteta, čemu u prilog govori i smanjen opseg administrativnih poslova nastalih izradom pojedinačnih akcijskih planova, jer su oni integrirani i razvidni iz aktivnosti operativnoga plana *Strategije razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020.* te se *dosljedno prate i procjenjuju*, što doprinosi rasterećenju i povećanom zadovoljstvu djelatnika Fakulteta. Pored *Strategije razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020.* razvijen je i *Strateški program znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta za razdoblje od 2018. do 2022.*

Filozofski fakultet Osijek sustavno prikuplja i analizira podatke o svojim procesima, resursima i rezultatima te ih koristi za učinkovito upravljanje, unapređivanje svih svojih aktivnosti i daljnji razvoj. Pored *praćenja provedbe Strategije razvoja 2016.–2020.*, *Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete* donosi svoj *Aksijski plan* te jednom godišnje *izvještava o njegovoj provedbi*. Jednom se godišnje vrši i *Unutarnja tematska prosudba sustava za kvalitetu*, kojoj prethodi imenovanje *Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete*. *Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete Fakulteta* na temelju navedenog donosi i svoje *neovisne preporuke i smjernice*. Jednom godišnje prodekan za nastavu i studente podnosi *Izvešće o kvaliteti nastave* koje sadrži sljedeće elemente: (1) Studijski programi i njihova izvedba, (2) Kvaliteta nastavnog procesa, (3) Struktura, broj i prolaznost studenata na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima, (4) Struktura, usavršavanje i vrednovanje kvalitete rada nastavnika te (5) Resursi, kapaciteti i oblici podrške studentima. Jednom godišnje prodekan za studentske programe i cjeloživotno učenje podnosi *Završno izvješće o studentskim programima* (koje sadrži sljedeće elemente: (1) opis studentskih programa u ponudi Fakulteta, (2) iscrpan opis broja i elemenata izmjena studentskih programa u opsegu do 20 %, (3) podatke o izmjenama studentskih programa u opsegu većem od 20 %, (4) podatke o novim studentskim programima Fakulteta te (4) opis aktivnosti poduzetih u svrhu usporedbe i usklađivanja podataka navedenih u Pregledniku studentskih programa Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Registru akreditiranih studentskih programa Ministarstva znanosti i obrazovanja te na mrežnoj stranici Filozofskoga fakulteta Osijek), kao i *Završno izvješće o programima cjeloživotnog učenja* koje sadrži (1) uvodni dio s općim opisom programa cjeloživotnog učenja koje Filozofski fakultet Osijek ima u svojoj ponudi te opisom aktivnosti poduzetih u svrhu promidžbe i vidljivosti Programa, (2) izvješće o provedbi svakog programa, (3) rezultate procjene zadovoljstva polaznika programom te (4) smjernice za razvoj svakog pojedinog programa. Pored navedenoga, prodekan za studentske programe i cjeloživotno učenje jednom godišnje podnosi i *Završno izvješće o radu Centra za karijere Filozofskoga fakulteta Osijek* u kojemu su navedene i opisane aktivnosti Centra za karijere u tekućoj te ponudene smjernice za razvoj u nadolazećoj akademskoj godini. Prodekan za znanost i međunarodnu suradnju podnosi *Godišnje izvješće za znanost* koje sadrži (1) uvodni dio, (2) strukturu znanstveno-nastavnog osoblja, podatke o znanstvenim i stručnim (3) projektima, (4) skupovima u (su)organizaciji Fakulteta, (5) časopisima u izdanju Fakulteta, (6) znanstvenoj produkciji i pokazateljima kvalitete znanstvene djelatnosti, (7) poticanju i nagrađivanju znanstvenog rada, (8) podatke o doktorskim studijima, (9) popularizaciji znanosti i suradnji sa zajednicom, (10) smjernice za sljedeće razdoblje te priloge popisa (11) objavljenih radova u kalendarskoj godini i (12) aktivnosti provedenih u sklopu popularizacije znanosti po ustrojbenim jedinicama Fakulteta. Prodekan za razvoj i poslovanje u brošuri pod nazivom *INFOS* sabire plodove rada i poslovanja Filozofskoga fakulteta u određenoj akademskoj godini te ih daje na uvid ne samo djelatnicima i studentima Fakulteta i pripadajućem

Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera nego i javnosti uopće. Vodeći se načelom cjelovitosti, o ustroju, dinamici, raznovrsnosti i složenosti života fakultetske zajednice u prethodnoj akademskoj godini govori se kroz šest poglavlja: (1) Studijski programi, (2) Nastava i nastavnici, (3) Studenti, (4) Znanstveni rad, projekti i međunarodna suradnja, (5) Sustav za unapređivanje i osiguravanje kvalitete i (6) Organizacija rada. Dekanica Fakulteta podnosi *Godišnje izvješće o radu Fakulteta* u kojemu se razmatraju (1) studijski programi Fakulteta, (2) napredovanja i stručna usavršavanja nastavnika te članstva u Matičnim odborima i područnim znanstvenim vijećima, (3) upisne kvote i broj upisanih studenata, broj studenata prema razinama studija i drugi pokazatelji, aktivnosti financirane iz sredstava Programskih ugovora, oblici podrške studentima, aktivnosti Studentskoga zbora te Alumni-kluba, karijerno savjetovanje, promocije sveučilišnih prvostupnika i magistara struke te podaci o nagrađivanim studentima, (4) znanstveni rad, projekti i međunarodna suradnja, (5) sustav za unapređivanje i osiguravanje kvalitete, (6) organizacija rada i djelovanja Fakulteta, (7) programi cjeloživotnog učenja u ponudi Fakulteta, (8) izdavačka djelatnost, (9) prostor i oprema te (10) financijsko poslovanje.

Filozofski fakultet Osijek koristi različite metode prikupljanja informacija o kvaliteti. U svrhu unapređivanja nastavnog procesa koriste se rezultati *Jedinstvene sveučilišne studentske ankete* te *Nastavničke ankete*. Prodekan za nastavu i studente analizira rezultate Jedinstvene sveučilišne studentske ankete, što znači da pregledava i broječane i opisne primjedbe studenata o nastavnicima i o tome obavještava dekanicu Fakulteta. S profesorima koji su slabije ocijenjeni obavlja se razgovor i analiza njihova rada te utvrđuju mjere za poboljšanje rada (*dopis 1/očitovanje1, dopis2/očitovanje 2*). Profesorima koji su izvrsno ocijenjeni dodjeljuje se *pohvala za rad*. Uz ranije spomenute SWOT/TOWS-analize pojedinih odsjeka, samostalnih katedri i Fakulteta, vrše se i *Analiza kvalitete mentorskog sustava* te *Analiza rezultata istraživanja zadovoljstva korisnika uslugama knjižnice*. Primjerice 2016. godine provedeno je i opsežno ispitivanje stavova studenata (o doživljaju pravednosti, radnoj angažiranosti, akademskom optimizmu, zadovoljstvu studijem te poželjnim i nepoželjnim ponašanjima studenata) i stavova nastavnika Fakulteta (o aspektima doživljaja pravednosti, stavova i ponašanja nastavnika vezanim uz Fakultet u cjelini, voditelja odsjeka kao neposredno nadređenog, suradnike te studente) *pod nazivom PNS 2016*. U skladu sa smjernicama provedenog istraživanja, s njegovim su rezultatima *upoznati članovi Uprave, Studentski zbor*, ali i svi drugi *nastavnici* i *studenti*. U skladu s preporukama, u *Plan stručnog usavršavanja* uvrštena je i *tematska radionica namijenjena nastavnicima Fakulteta*. Također, prati se *zadovoljstvo polaznika programima cjeloživotnoga učenja*. Dodatno, kontinuirano se prati i jednom godišnje ažurira baza *Praćenja zapošljivosti završenih studenata*, a periodično se prikupljaju i mišljenja vanjskih dionika/poslodavaca – vezano uz *zadovoljstvo djelatnicima* (završenim studentima i završenim polaznicima programa cjeloživotnog učenja – usp. str. 21. – 32.), *ishode i ciljeve studijskih programa, ishode i ciljeve programa cjeloživotnog učenja* te *studentsku praksu*, za koju se izrađuju i *specifične SWOT-analize pojedinih odsjeka* (usp. str. 11. – 18).

Fakultet je posvećen razvoju i provedbi politika upravljanja svojim ljudskim potencijalima (upravljačkim, nastavno-znanstvenim, administrativnim, stručnim i tehničkim), u skladu s načelima i standardima struke, što je regulirano hrvatskim zakonodavstvom i prethodno navedenim procesima, procedurama, politikama, strategijama, poslovnica te uputama. Unutarnja tematska prosudba sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete u 2017. godini za temu je imala upravo dijagnostiku *Stanja procesa upravljanja ljudskim potencijalima na Filozofskom fakultetu Osijek*. U sklopu unutarnje prosudbe sustava za kvalitetu 1) analizirano je stanje i ispitane su potrebe za razvojem deset elemenata funkcije upravljanja ljudskim potencijalima na Fakultetu te je 2) izrađeno izvješće o trenutnom stanju i potrebama za razvojem deset elemenata funkcije upravljanja ljudskim potencijalima, uključujući opće smjernice za razvoj funkcije ULJP-a. Analiza postojećeg stanja i ispitivanje potreba FFOS-a za razvoj deset elemenata upravljanja ljudskim potencijalima, utemeljena na procesnom modelu upravljanja ljudskim potencijalima na visokim učilištima, uključila je kvantitativnu i kvalitativnu metodologiju prikupljanja podataka: (1) prikupljena je i analizirana relevantna interna dokumentacija Fakulteta te su (2) putem e-dostave u dva navrata pozvani svi

djelatnici Fakulteta (N=198) da ispune *online* upitnik, u potpunosti anonimno. *Online* upitnik ispunilo je ukupno 85 djelatnika, odnosno njih 45 %. Nadalje, provedeni su i (3) strukturirani intervjui na temelju istog upitnika te su (4) planirane i fokus-grupe namijenjene detaljnoj analizi pojedinih procesa i sustava upravljanja ljudskim potencijalima. U skladu s preporukama Povjerenstva za provedbu unutarnje tematske prosudbe, Uprava fakulteta uključila je sve djelatnike u (1) *izradu Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020.* čiji je razvoj vodio vanjski dionik – konzultant, (2) *izradu opisa poslova za pojedina radna mjesta*, (3) *planiranje potrebe za kadrovima*, (4) *pribavljanje i odabir pravih kandidata*, (5) *kreiranje programa usavršavanja djelatnika*, (6) *izradu projekcija planova napredovanja*, (7) *izradu naprednog sustava motiviranja i nagrađivanja nastavnog i nenastavnog osoblja* te (8) *analize i izvještavanje o sustavu upravljanja ljudskim potencijalima, ali i njegovoj učinkovitosti*. I dalje se susrećemo s izazovima u implementiranju sustava mjerenja i praćenja radne uspješnosti nenastavnog osoblja. Paralelno s izgradnjom Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2021.–2025., koja nam slijedi u ovoj godini, razvijamo i Jedinственu strategiju upravljanja ljudskim potencijalima Filozofskoga fakulteta Osijek 2021.– 2025.

Standard	1.2. Visoko učilište primjenjuje preporuke za unapređenje kvalitete iz ranije provedenih vrednovanja.
Elementi standarda	<p>1.2.1. Visoko je učilište analiziralo prijedloge za poboljšanja i provodi aktivnosti na temelju ranije provedenih vrednovanja (unutarnjih i vanjskih).</p> <p>1.2.2. Visoko učilište analizira poboljšanja i na temelju njih planira daljnji razvoj</p>

Filozofski fakultet Osijek do sada je prošao jedan postupak reakreditacije Fakulteta, postupak reakreditacije sva tri poslijediplomska sveučilišna (doktorska) studija te dva postupka vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Filozofskog fakulteta Osijek.

Prethodni se postupak reakreditacije Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, kojemu je prethodila dostava *Samoanalize*, održao 2014. godine (posjet Povjerenstva 7. i 8. travnja 2014. godine). Stručno je povjerenstvo dostavilo *Izvešće stručnog povjerenstva o reakreditaciji Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku* u svibnju 2014. godine. Akreditacijski savjet donio je stručno *Mišljenje*, na temelju kojega je Agencija za znanost i visoko obrazovanje donijela *Akreditacijsku preporuku u postupku reakreditacije Fakulteta* 27. listopada 2014. godine. Na temelju Akreditacijske preporuke u postupku reakreditacije Fakulteta izrađen je, proveden te Agenciji za znanost i visoko obrazovanje dostavljen *Akcijski plan za unapređenje kvalitete i godišnje Izvešće o ostvarenju plana za akademsku 2014./2015. godinu*, a potom i *Akcijski plan za unapređenje kvalitete i godišnje Izvešće o ostvarenju plana za akademsku 2015./2016. godinu* u kojima su navedene sve poduzete aktivnosti i njihovi rezultati, a u skladu s Akreditacijskom preporukom u postupku reakreditacije Fakulteta.

Filozofski fakultet Osijek analizirao je preporuke za poboljšanje kvalitete navedene u *Izvešću stručnog povjerenstva o reakreditaciji Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*, poduzeo konkretne aktivnosti i na temelju njih postigao svoje razvojne ciljeve definirane za ovo petogodišnje razdoblje. Preciznije, preporuke stručnog povjerenstva uzete su kao osnova za formiranje i praćenje ostvarivanja akcijskog plana razvoja te je oblikovan *Pregled izvješća o reakreditaciji i praćenja razvoja*, u kojemu su, uz standarde i kriterije za reakreditaciju, izdvojene ne samo opće već i detaljnije preporuke i komentari stručnog povjerenstva izrađeni na temelju analize standarda i kriterija za reakreditaciju, ali i konkretne aktivnosti koje je Filozofski fakultet Osijek poduzeo kao odgovor na preporuke i komentare stručnog povjerenstva, potkrijepljene dokazima provedenih aktivnosti. Navedeni je *Pregled izvješća o reakreditaciji i praćenja razvoja* stalno dostupan svim djelatnicima Fakulteta čijeg se djelokruga rada dotiče te ga se dosljedno prati i ažurira, a navedeni je dokument poslužio i kao osnova za izradu ove Samoanalize te se dokazi o provedenim aktivnostima nalaze i unutar nje.

Nadalje, sva tri poslijediplomska sveučilišna (doktorska) studija u izvedbi Filozofskog fakulteta Osijek prošla su kroz proces reakreditacije tijekom 2017. i 2018. godine. Nakon posjeta stručnih povjerenstava (6. prosinca 2017. godine) stručna su povjerenstva dostavila *Izvešće stručnog povjerenstva o reakreditaciji poslijediplomskoga sveučilišnog studija Pedagogija i kultura suvremene škole Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*, *Izvešće stručnog povjerenstva o reakreditaciji poslijediplomskoga sveučilišnog studija Književnost i kulturni identitet Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku* te *Izvešće stručnog povjerenstva o reakreditaciji poslijediplomskoga sveučilišnog studija Jezikoslovlje Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*. Akreditacijski savjet donio je stručna mišljenja na osnovi kojih je Agencija za znanost i visoko obrazovanje donijela akreditacijske preporuke za studij *Pedagogija i kultura suvremene škole* (8. lipnja 2018. godine), *Književnost i kulturni identitet* (5. srpnja

2018. godine) te *Jezikoslovlje* (5. srpnja 2018. godine). Na osnovi akreditacijskih preporuka Ministarstvo znanosti i obrazovanja Filozofskom fakultetu Osijek dostavilo je *Pismo očekivanja koje se odnosi na izvođenje poslijediplomskog sveučilišnog studija Pedagogija i kultura suvremene škole* s rokom uklanjanja nedostataka u trajanju od tri godine (17. rujna 2018. godine), *Pismo očekivanja koje se odnosi na izvođenje poslijediplomskog sveučilišnog studija Književnost i kulturni identitet* s rokom uklanjanja nedostataka u trajanju od dvije godine (18. rujna 2018. godine) te *Pismo očekivanja koje se odnosi na izvođenje poslijediplomskog sveučilišnog studija Jezikoslovlje* s rokom uklanjanja nedostataka u trajanju od jedne godine i zabranom upisa (19. rujna 2018. godine). Nakon analize pisama očekivanja, Filozofski je fakultet Agenciji za znanosti i visoko obrazovanje dostavio *Akcijski plan za uklanjanje nedostataka na Poslijediplomskom sveučilišnom studiju Pedagogija i kultura suvremene škole* (19. ožujka 2019. godine) i *Akcijski plan za uklanjanje nedostataka na Poslijediplomskom sveučilišnom studiju Književnost i kulturni identitet* (19. veljače 2019. godine). U navedenim akcijskim planovima navedene su konkretne aktivnosti poboljšanja, rokovi provedbe te osobe odgovorne za provedbu.

Kako je ranije navedeno, provedena su i dva postupka vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Filozofskog fakulteta Osijek. Stručno povjerenstvo posjetilo je Filozofski fakultet 23. i 24. studenog 2010. godine te donijelo *Izvešće o rezultatima vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete* dana 5. prosinca 2010. godine, o kojemu se *Fakultet očitovao 17. veljače 2011. godine*. U listopadu 2011. godine zaprimljeno je *Završno izvješće Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Završno je izvješće prezentirano u veljači 2012. godine*, zajedno s prijedlogom Povjerenstva Agenciji za znanost i visoko obrazovanje za ponovljenu vanjsku prosudbu u razdoblju od 18 mjeseci nakon usvajanja Završnog izvješća kako bi Fakultet u skladu s preporukama Povjerenstva u navedenom razdoblju poduzeo određene aktivnosti za unapređenje sustava za osiguravanje kvalitete i zadovoljio uvjete za dobivanje Certifikata. Druga neovisna periodična prosudba sustava osiguravanja kvalitete Filozofskog fakulteta Osijek provedena je na temelju *Izvešća o sustavu osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada Filozofskog fakulteta Osijek* u postupku vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete visokih učilišta u 2015. godini, izrađenog 3. travnja 2015. godine. Filozofski fakultet zaprimio je u srpnju 2015. godine *Izvešće o rezultatima vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*, na koje je podnio *očitovanja Agenciji za znanost i visoko obrazovanje u rujnu 2015. godine*, a potom *u travnju 2016.*, te kao dodatak *u svibnju 2016. godine*, kojima su prethodili konkretni akcijski planovi, a unutar kojih su predložene konkretne mjere koje smo poduzeli s jednoznačnim rezultatima koje smo postigli. Agencija za znanost i visoko obrazovanje u svibnju 2016. godine prepoznala je napore Filozofskog fakulteta za razvoj kvalitete te je dostavila Fakultetu *Završno izvješće Agencije za znanost i visoko obrazovanje*, a dana 17. svibnja 2016. godine i *Zaključak Akreditacijskog savjeta Agencije za znanost i visoko obrazovanje*, kojim se usvaja *Završno izvješće Agencije za znanost i visoko obrazovanje*, te Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku izdaje *Certifikat za učinkovit, razvijen i funkcionalno ustrojen sustav osiguravanja kvalitete*, čime smo postali prvi humanistički fakultet u Republici Hrvatskoj i jedna od 10 % visokoškolskih ustanova kojoj je dodijeljen takav certifikat, a što i danas nastojimo opravdati.

Standard	1.3. Visoko učilište podupire akademski integritet i slobode, sprečava sve oblike neetičnog ponašanja, netolerancije i diskriminacije.
Elementi standarda	<p>1.3.1. Visoko učilište podupire akademski integritet i slobodu te osigurava etičnost rada i čuva akademski integritet i slobodu.</p> <p>1.3.2. Visoko se učilište učinkovito služi mehanizmima za sprečavanje neetičnog ponašanja, netolerancije i diskriminacije.</p> <p>1.3.3. Visoko učilište provodi aktivnosti za sankcioniranje neetičnog ponašanja, netolerancije i diskriminacije.</p> <p>1.3.4. Sustav nadležnosti za rješavanje konflikata i nepravilnosti funkcionalan je na svim razinama visokog učilišta.</p> <p>1.3.5. Zaposlenici visokog učilišta, studenti i vanjski dionici temelje svoj rad na načelima akademske etike.</p> <p>1.3.6. Visoko učilište sustavno rješava probleme plagiranja, prepisivanja i krivotvorenja rezultata.</p>

Standardi i propisi zaštite studentskih prava definirani su *Pravilnikom o studijima i studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*, *Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti nastavnika i suradnika*, *Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti studenata*, kao i radom *Povjerenstva za nastavu i studente*, u čiji sastav po funkciji ulaze prodekan za nastavu i studente (predsjednik) te tajnik Filozofskog fakulteta Osijek i voditelj Ureda za studente i studije te predstavnik nastavnika i predstavnik studenata (članovi).

Zakonom o studentskom zboru na Filozofskom fakultet Osijek ustrojen je Studentski zbor. *Statutom Filozofskog fakulteta Osijek* (čl. 41., st. 1) definirano je da u radu Fakultetskog vijeća sudjeluju predstavnici studenata (15 % ukupnog broja članova Fakultetskog vijeća). Predstavnici studenata imaju sva prava koja imaju i ostali članovi Fakultetskog vijeća (sudjelovanje u raspravama, pravo glasa). Među studentima Filozofskog fakulteta Osijek biraju se predstavnici Studentskog zbora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, čime stječu pravo odlučivanja u Senatu. Studentski zbor predlaže i bira studentskog pravobranitelja; on može biti izabran između svih studenata Filozofskog fakulteta Osijek ili među članovima Studentskog zbora. Putem mrežne stranice Studentskog zbora Filozofskog fakulteta Osijek omogućeno je podnošenje anonimne prijave kojom studenti mogu ukazati na studentske probleme. Studenti Filozofskog fakulteta za zaštitu i osiguravanje svojih prava mogu se obratiti *studentskom pravobranitelju Fakulteta*. Studentski pravobranitelj prima pritužbe studenata koje se odnose na njihova prava i raspravlja o njima s nadležnim tijelima Fakulteta, savjetuje studente o načinu ostvarivanja njihovih prava, može sudjelovati u stegovnim postupcima protiv studenata radi zaštite njihovih prava te obavlja i druge poslove utvrđene Statutom Fakulteta i općim aktima Sveučilišta i Fakulteta. *Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku* utvrđuje se stegovna odgovornost studenata na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, vrste povreda obveza i neispunjavanja obveza, stegovne mjere, sastav, način imenovanja i ovlasti Stegovnog suda za studente i Visokog stegovnog suda za studente, provedba stegovnog postupka, žalbenog postupka te druga pitanja vezana uz stegovnu odgovornost.

Na sjednici Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta Osijek u siječnju 2016. godine imenovan je prvi student savjetnik (počasni student prodekan) koji obavlja funkciju neposredne veze

studentata i Uprave fakulteta te sudjeluje u radu Stručnog kolegija i Fakultetskog vijeća na poziv dekana kada je riječ o pitanjima od iznimnog značaja za studente. Studenti imaju predstavnika u Etičkom povjerenstvu Filozofskog fakulteta Osijek. Najvažniji je oblik potpore studentima, koji podrazumijeva i informiranje studentata o njihovim pravima i obvezama, rad mentora sa studentima. Mentorski sustav Filozofskog fakulteta Osijek detaljnije će biti opisan naknadno.

Filozofski fakultet kao sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku postupa u skladu s *Etičkim kodeksom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*, kojim se utvrđuju osnovna i opća etička načela i vrijednosti u znanosti i visokom obrazovanju. Iz etičkih načela i vrijednosti izvode se i etička prava i obveze. One se odnose na ljudske i profesionalne odnose među nastavnim, stručnim, administrativnim i drugim pripadnicima akademske zajednice Sveučilišta. Cilj je opravdati vjerodostojnost i javno povjerenje djelatnosti na Sveučilištu u Osijeku. Promicanje etičkog ponašanja i vrijednosti naglašenih u Etičkom kodeksu obveza je svih sastavnica, tijela i zaposlenika Sveučilišta, kao i sveučilišne zajednice u cjelini.

Utvrđivanje etičnosti rada u istraživanju znanstvenika Fakulteta regulirana je od strane *Etičkog povjerenstva Filozofskog fakulteta* koje je osnovano 2013. godine. Prethodnu provjeru etičnosti istraživanja obavlja i *Ekspertna skupina za etička pitanja u psihologijskim istraživanjima*. Etičko povjerenstvo na temelju *Poslovnika* prati pripremu provedbe, kao i provedbu, temeljnih etičkih načela i pravila u nastavnom, znanstvenom i stručnom radu zaposlenika Fakulteta sukladno etičkom okviru propisanom Etičkim kodeksom. U postupcima praćenja provedbe načela i standarda Etičkog kodeksa u znanstveno-nastavnoj i drugim djelatnostima Fakulteta Etičko povjerenstvo djeluje kao savjetodavno tijelo sa svrhom promicanja etičkog ponašanja i vrijednosti. Filozofski fakultet Osijek osim obveze primjene Etičkog kodeksa kontinuirano kroz *radionice stručnog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja* educira nastavno i nenastavno osoblje kroz različite teme vezane uz etički kodeks, npr. etika u nastavi, istraživanju i pisanju znanstvenih i stručnih radova.

Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti nastavnika i suradnika Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku uređuje se stegovna odgovornost nastavnika i suradnika na znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnoj sastavnici Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, kao i stegovna djela, stegovne mjere, sastav i način imenovanja Stegovnog povjerenstva, provedba stegovnog postupka te druga pitanja vezana uz stegovnu odgovornost. Zaposlenici Fakulteta na temelju članka 110.b *Pravilnika o radu* mogu se osim dekanici Fakulteta obratiti i *osobi za primanje i rješavanje pritužbi vezanih uz zaštitu od diskriminacije, odnosno zaštitu dostojanstva zaposlenika*.

Na Fakultetu se koristi *sustav Turnitin* (softver za otkrivanje plagijata) koji je namijenjen nastavnicima i mentorima kao alat za olakšavanje provjere izvornosti studentskih radova te studentima i nastavnicima kao alat za samoprovjeru vlastitih radova. Kroz radionice stručnog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja kontinuirano se održavaju *edukacije za uporabu softvera za otkrivanje plagijata Turnitin*. Potporu u korištenju navedenog softvera studentu i nastavniku osiguravaju djelatnici knjižnice Fakulteta. *Pravilnikom o završnim i diplomskim radovima i diplomskim ispitima* reguliran je postupak provjere originalnosti rada na temelju analize licenciranog softvera za otkrivanje plagijata u znanosti i obrazovanju. U sklopu *Pravilnika* nalazi se *Izjava o akademskoj čestitosti i suglasnosti za javno objavljivanje* koju potpisuje student prilikom predaje rada mentoru, a jamči da je rad napravio samostalno te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova teksta tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni. Mentor *odmah potvrđuje izvornost rada ispunjavanjem Obrasca*, ispunjavanjem za to predviđenog polja u mrežnim aplikacijama za završne i diplomske radove, čime jamči da je provjerio izvornost rada i da rad u tom pogledu odgovara etičkim načelima akademskog pisanja.

Standard	1.4. Visoko učilište osigurava dostupnost informacija o važnim aspektima svojih aktivnosti (nastavnoj, znanstvenoj/umjetničkoj i društvenoj ulozi).
Elementi standarda	<p>1.4.1. Informacije o studijskim programima i ostalim aktivnostima visokog učilišta javno su dostupne na hrvatskom i nekom od svjetskih jezika.</p> <p>1.4.2. Visoko učilište obavještava zainteresiranu javnost o kriterijima upisa, upisnim kvotama, studijskim programima, ishodima učenja i kvalifikacijama, oblicima podrške koji su studentima na raspolaganju.</p> <p>1.4.3. Informacije o društvenoj ulozi visokog učilišta dostupne su zainteresiranoj javnosti.</p> <p>1.4.4. Visoko učilište obavještava zainteresiranu javnost o ostalim pokazateljima (npr. analizama prolaznosti, zapošljavanju završenih studenata, stopama odustajanja, ishodima dosadašnjih vrednovanja i sl.).</p>

Fakultet dosljedno objavljuje sve informacije i podatke vezane uz sva područja svoje djelatnosti na [mrežnom portalu](#), koji ima jednostavnu i jasnu navigaciju (izbornike, kategorije, stranice i podstranice koje su jasno vidljive te imaju logičan redoslijed i funkciju), što omogućuje kvalitetniju interakciju s pruženim informacijama. Navigacijski izbornik na mrežnom portalu sastoji se od nekoliko padajućih izbornika koji prate djelatnost Fakulteta:

1. [NASLOVNA](#)
2. [O NAMA](#) (opći podatci, suradnja, dokumenti, javna nabava, pravo na pristup informacijama, zaštita osobnih podataka, plan zgrade, FAQ)
3. [SUSTAV ZA KVALITETU](#) (naslovna, o sustavu, dokumenti, Ured za kvalitetu, Povjerenstvo za kvalitetu, aktivnosti, prosudba sustava, korisni sadržaji)
4. [ODSJECI I KATEDRE](#) (engleski jezik i književnost, filozofija, hrvatski jezik i književnost, informacijske znanosti, mađarski jezik i književnost, njemački jezik i književnost, pedagogija, povijest, psihologija, sociologija, zajednički sadržaji, cjeloživotno učenje)
5. [CENTRI](#) (Centar za didaktičko-metodička istraživanja, Centar za digitalnu etiku, Centar za internet i društvo, Centar za istraživanje kulturnog identiteta i regionalne baštine, Centar za karijere, Centar za jezična istraživanja, Centar za knjigu i čitanje, Centar za popularnu kulturu, Centar za sjevernoameričke studije, Centar za interdisciplinarna istraživanja)
6. [NASTAVA](#) (nastavni kalendar, izvedbeni planovi nastave, raspored sati)
7. [STUDIJI](#) (bolonjski programi, studijski programi, cjeloživotno obrazovanje, poslijediplomski studiji)
8. [KNJIŽNICA](#) (naslovnica, opći podatci, usluge, katalozi, digitalna zbirka, baze podataka)
9. [IZDAVAČKA DJELATNOST](#) (časopisi, studentski časopisi, udžbenici i priručnici, znanstvene knjige, zbornici, biblioteke)
10. [ZNANSTVENI PORTAL](#) (naslovna, projekti, produkcija, izvješća, skupovi, popularizacija znanosti, dokumenti, međunarodna suradnja, infrastruktura).

Također, radi jednostavnijeg korištenja mrežnog portala na naslovnici se nalaze sljedeći dodatni izbornici:

1. [Prijava](#)
2. [Studenti](#) (informacijski paket, studentski zbor, ured za studente i studije, prodekanski sat za studente, molbe i prigovori, studentski pravobranitelj, student savjetnik (počasni student prodekan), izvannastavne aktivnosti, psihološko savjetovalište, pojmovnik bolonjskog procesa, sustav za kvalitetu, radio UNIOS)
3. [Budućim studentima](#) (zašto studirati na FFOS-u?, upisi, informacijski paket)
4. [Kontakt](#) (kontakt, gdje smo?)
5. [Galerija](#) (promocije, događanja i skupovi)
6. [Forum](#)
7. [AAI@EduHR](#)
8. [Arhiva](#)
9. [Intranet](#)
10. Izbor jezika (šest jezika: engleski, hrvatski, njemački, mađarski, ruski te talijanski).

Fakultet ima opsežan informacijski sustav i mrežne stranice na kojima su dostupne informacije za studente, nastavnike, alumnije i druge dionike na hrvatskom, engleskom, njemačkom, mađarskom, ruskom te talijanskom jeziku. Svi su informacijski sustavi umreženi kako bi se osigurala njihova učinkovita uporaba. Odabrane informacije o studijskim programima i drugim aktivnostima Fakulteta javno su dostupne na hrvatskom jeziku, a odabirom jezika u gornjem desnom kutu mrežne stranice odabrane su informacije dostupne i na pet stranih jezika. Strategija razvoja Fakulteta 2016.–2020. [prevedena je na engleski jezik](#), kao i [Strateški program znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta za razdoblje od 2018. do 2022. godine](#) te [Priručnik za osiguravanje i unapređivanje kvalitete rada Filozofskoga fakulteta Osijek \(2020.\)](#). Radi osiguravanja kvalitete pružanja informacija, na mrežnim stranicama ustanovljeno je Uredništvo mrežnih stranica, a svi odsjeci i samostalne katedre imaju svoje mrežne administratore. Fakultet obavještava dionike o drugim pokazateljima (primjerice [zapošljivosti diplomanata](#), [ishodima prethodnih vrednovanja](#) itd.). Informacije o tim temama prikupljaju se kontinuirano i predstavljaju se raznim dionicima i putem medija, među ostalim, putem Sveučilišnog glasnika i preko glasnogovornice Fakulteta (osobe zadužene za medije).

Fakultet obavještava dionike o kriterijima za upis, upisnim kvotama, studijskim programima, ishodima učenja i kvalifikacijama te oblicima podrške dostupnim studentima.⁵ Fakultet primjerice putem svojih mrežnih stranica, u vidu organiziranih skupova/radionica, izdanih brošura i letaka, svojim dionicima osigurava velik broj informacija o svojim nastavnim i znanstvenim aktivnostima na hrvatskom i engleskom jeziku (npr. informativni paket, informacije o upisu studenata, studijskim programima, kolegijima i ishodima učenja kolegija, oblicima podrške studentima, radionicama, gostujućim predavanjima, drugim aktivnostima Fakulteta u vezi sa studijima, istraživačkim projektima, rezultatima istraživanja, međunarodnoj suradnji itd.). O događanjima na Fakultetu i uspjesima svojih projekata, studenata i djelatnika Fakultet izvještava i putem [društvene mreže Facebook](#). U [brošuri pod nazivom INFFOS](#) sabrani su plodovi rada i poslovanja Fakulteta u pojedinoj akademskoj godini.

⁵ Pogledati Temu 3. Nastavni proces i podrška studentima.

Standard	1.5. Visoko učilište razumije i potiče razvoj svoje društvene uloge.
Elementi standarda	<p>1.5.1. Visoko učilište doprinosi razvoju gospodarstva (ekonomska, gospodarska i tehnološka misija sveučilišta).</p> <p>1.5.2. Visoko učilište doprinosi razvoju lokalne zajednice.</p> <p>1.5.3. Visoko učilište doprinosi temeljima akademske profesije i odgovornosti sveučilišnih nastavnika za razvoj sveučilišta i lokalne zajednice.</p> <p>1.5.4. Razvoj društvene uloge dio je misije visokog učilišta (npr. razvoj civilnog društva, demokracije i sl.).</p>

Filozofski fakultet uključen je već više od pedeset godina kroz svoje aktivnosti u život lokalne zajednice i doprinosi njezinu razvoju preko svoje znanstvene i nastavne djelatnosti, ali i drugim oblicima sudjelovanja kako institucije tako i njezinih pojedinaca.

Tako su Fakultet i njegovi nastavnici uključeni u različite manifestacije poput *Noći knjige*, *Festivala znanosti* ili *Smotre Sveučilišta* u kojoj uz nastavnike mentore velikim dijelom sudjeluju i studenti. Ovime se naglašava uloga i rad Fakulteta u civilnome društvu sukladno akademskim etičkim načelima. Od manifestacija koje su se događale u zgradi Fakulteta i u njegovoj organizaciji izdajamo *Noć FFOS-a* kao poseban inovativan i kreativan događaj otvoren za široku zajednicu, prvi takve prirode na sveučilišnoj razini. Nadalje ističemo programski tjedan *Uhvati ritam u knjižnici* i *Izložbu o glagoljici*, u sklopu *Mjeseca hrvatske knjige* otvoren za sve zainteresirane, a uz sudjelovanje nastavnika i studenata našega fakulteta. Stoga možemo naglasiti da institucionalno, ali i pojedinačno, nastavnici i studenti Filozofskoga fakulteta sudjeluju i u aktivnostima drugih organizatora kojima je cilj promicanje struke i poticanje razvoja lokalne zajednice. Popularizacijski nastavni intermedijalni i interaktivni projekt *Glagoljaška večer(a)* započeo je 2015. godine na studiju Hrvatskoga jezika i književnosti kao doprinos strategijama kulturnoga pamćenja kojima je zadatak konstruiranje i potvrđivanje kulturnoga identiteta. Fakultetu je 2018. godine priskrbio godišnju nagradu za popularizaciju i promidžbu znanosti iz znanstvenoga područja humanističkih znanosti, znanstvenog polja filologija.

Kako bi se znanost približila široj javnosti, na Filozofskom fakultetu već se nekoliko godina redovito održavaju predavanja u sklopu *Otvorenoga četvrtka*. Radi se o ciklusima popularnoznanstvenih predavanja koja se temelje na znanstvenim istraživanjima, a održavaju ih profesori, asistenti i znanstveni novaci Filozofskog fakulteta te gosti predavači. Sva su predavanja otvorena zainteresiranoj javnosti, može im se nazočiti u prostorijama Fakulteta, a odnedavno i putem *videostreaminga*, dok su *po održavanju predavanja dostupna na portalu YouTube*.

Filozofski fakultet trudi se ujediniti aktivnosti u vezi sa svojom ulogom u lokalnoj zajednici i razvojem demokratskog društva. Primjeri su za to izložba *Krakovske jaslice*, *Izložba o poljskom jeziku* te *Dani otvorenih vrata Filozofskog fakulteta*. Fakultet je preko svojih odsjeka vidljiv i u poticanju aktivnoga odnosa prema manjinama i osjetljivim skupinama, što također doprinosi razvoju civilnoga društva. *Nastavnici nadalje sudjeluju u stručnom usavršavanju*, rade u *savjetovalištim* te aktivno promiču takvu ulogu Fakulteta na domaćim i međunarodnim stručnim i znanstvenim skupovima, a zamjetna je uloga Fakulteta u promicanju vrednota multikulturalnosti, osobito u kontaktima s *poljskom, njemačkom i austrijskom kulturom*. U suorganizaciji Katedre za mađarski jezik i književnost tri godine zaredom održava se skup *Komunikacije i jezik – Manjine hako ih vidimo i čujemo*.

Filozofski fakultet intenzivno je zastupljen pretežno u *domaćim medijima*, no nastavnici svojim radom i djelovanjem nalaze put i do inozemnih medija, što svjedoči o tome da se *kvaliteta njihova rada u znanosti i struci prepoznaje i izvan granica Republike Hrvatske*.

Volonterski doprinos zajednici vidljiv je u angažmanu studenata i nastavnika. Studenti su sa svojim nastavnicima primjerice *aktivni u spoju nastave i kulture, volontiraju na znanstvenim skupovima i pri prijevodima službenih mrežnih stranica*, a nastavnici primjerice u *koncertnim nastupima*.

Fakultet potiče i angažiranost studenata u društvu i raznim stručnim udrugama te održavanje tematskih skupova, a sve studentske aktivnosti svojim objavama redovito prati i *Studentski zbor*, studentsko predstavničko tijelo.

Studenti su posebice volonterski aktivni u humanitarnim akcijama (*pedagogija, DUHOS, LIBROS, migranti*). Preko svojih odsjeka studenti prikupljaju materijalnu i druge vrste pomoći, a sve prati i Studentski zbor preko svoje *Facebook*-stranice.

Filozofski fakultet u životu lokalne zajednice sudjeluje i društvenim angažiranjem postojećih intelektualnih, ljudskih i fizičkih resursa na visokom učilištu (npr. konzultantski rad i izvedba neformalnih obrazovnih programa *pro bono*) te ustupanjem prostora, opreme i infrastrukture visokog učilišta *za potrebe lokalne zajednice*.

Fakultet se također može pohvaliti i projektima koje odsjeci sklapaju s *poslodavcima na tržištu rada* i u potpori različitim *događanjima*. Osim njih, i *znanstveni i stručni projekti Fakulteta* također su vrlo plodno tlo za dugoročno privlačenje i uključivanje raznih projektnih aktivnosti u širu gospodarstvenu zajednicu. Što se tiče aktivnosti Fakulteta i dionika iz uže i šire zajednice, naglašavamo područje *izdavačke djelatnosti Filozofskoga fakulteta* i *suradnje s primjerice Maticom hrvatskom*, no tu su i razni drugi oblici suradnje pojedinačnih ustrojbenih jedinica (odsjeka i katedri) ovisno o područjima znanstvenog i stručnog interesa. U suvremeno doba cjeloživotnog učenja Filozofski fakultet svoju društvenu ulogu ispunjava i ponudom programa cjeloživotnog učenja (usp. standard 1.6).

Fakultet se također ponosi svojim Danom i *svečanom sjednicom* na kojoj se dodjeljuju godišnje nagrade profesorima i studentima, a zahvalnice umirovljenicima, što dokazuje i potvrđuje njegovo kontinuirano i sustavno praćenje i nagrađivanje znanstvenog i stručnog rada svojih nastavnika i studenata, ali i brigu o svojim umirovljenim djelatnicima.

Standard	1.6. Programi cjeloživotnog učenja koje visoko učilište izvodi usklađeni su sa strateškim ciljevima i misijom visokog učilišta te društvenim potrebama.
Elementi standarda	<p>1.6.1. Visoko učilište dokazuje usklađenost općih ciljeva programa cjeloživotnog učenja s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta.</p> <p>1.6.2. Visoko učilište dokazuje usklađenost općih ciljeva programa cjeloživotnog učenja s društvenim potrebama.</p> <p>1.6.3. Revizija i razvoj programa cjeloživotnog učenja provodi se sustavno i redovito.</p>

Filozofski fakultet Osijek izvodi *osam (8) programa cjeloživotnog učenja* s ciljem osnaživanja pojedinaca kroz obrazovni proces. Kroz programe cjeloživotnog učenja polaznici mogu unaprijediti, proširiti ili obnoviti svoja znanja i vještine u specifičnim područjima i tako doprinijeti osobnom, društvenom ili profesionalnom razvoju i djelovanju s obzirom na to da cjeloživotno učenje pridonosi povećanju konkurentnosti i prilagodljivosti na promjenjivom tržištu rada te im omogućuje aktivnije obavljanje njihove društvene uloge. U skladu s ciljem 1. »Razvijati prepoznatljive programe«, zadatkom 1.3. »Razvijati programe cjeloživotnog učenja« *Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2016.–2020.*, u akademskoj 2018./2019. godini proširena je ponuda programa cjeloživotnog učenja Filozofskog fakulteta Osijek. Uz dotad postojeće programe cjeloživotnog učenja Filozofskog fakulteta Osijek (*Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodička izobrazba (PPDM)*, *Dodatno stručno usavršavanje za lektorske i korektorske poslove*, *Konferencijsko prevođenje*), u akademskoj 2018./2019. godini u ponudi su i četiri nova programa cjeloživotnog učenja: 1) *Učenje njemačkog jezika u svrhu visokoškolske nastave*, 2) *Python, računalno razmišljanje i programiranje*, 3) *Socijalno-emocionalno učenje u odgoju i obrazovanju* te 4) *Primijenjena metodologija za istraživanje i razvoj*. Program *Učenje hrvatskog jezika i latiničnog pisma za strance* u akademskoj je 2018./2019. godini izmijenjen u opsegu većem od 20 % te preimenovan u *Hrvatski jezik, povijest i kultura za strance*. Na navedenim su mrežnim stranicama programa cjeloživotnog učenja objavljeni i javno dostupni elaborati o njima, kao i druge relevantne informacije koje se dosljedno ažuriraju.

Opći ciljevi programa navedeni u svakome elaboratu usklađeni su s *misijom i strateškim ciljevima Filozofskog fakulteta Osijek*. Programi su, u skladu s misijom i vizijom *Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020.* koja podrazumijeva težnju regionalnom utjecaju i prepoznatljivosti, kao i spoj tradicionalnog i novog s ciljem pružanja najkvalitetnije cjeloživotne izobrazbe u području humanističkih i društvenih znanosti, namijenjeni široj zajednici, odnosno svim zainteresiranim polaznicima u zemlji i inozemstvu, jer za veći broj njih postoji i mogućnost učenja na daljinu (vidjeti poglavlje *Opis programa* u okviru pojedinog elaborata). Razvojne aktivnosti povezane s programima cjeloživotnog učenja sustavne su i redovite, što se vidi i iz činjenice da se broj programa cjeloživotnog učenja povećao u odnosu na prethodno razdoblje. Rast palete programa cjeloživotnog učenja u ponudi Fakulteta rezultat je *planiranog strateškog razvoja*, kojemu je cilj »kreiranje prepoznatljivih programa prilagođenih potrebama društva« te je jedan od zadataka i »razvijanje programa cjeloživotnoga učenja«. U izradu novih programa cjeloživotnog učenja uključeni su vanjski dionici, katkada sa savjetodavnom ulogom, a katkada s aktivnom/suradničkom ulogom u samoj izvedbi programa. Prikupljeni su iskazi interesa/podrške od strane potencijalnih korisnika programa cjeloživotnog učenja koji su postali sastavni dio elaborata o programima cjeloživotnog učenja. Velika pozornost posvećena je i promidžbenim aktivnostima. Za sve su programe cjeloživotnog učenja izrađeni prepoznatljivi logotipi. Programi se intenzivno promoviraju putem *mrežne* stranice i *Facebook-stranice Fakulteta*, u *tiskanim* i *elektroničkim medijima* te Sveučilišnom glasniku. Organizirani su i sastanci s relevantnim predstavnicima Grada i Županije na kojima je dogovoreno uvr-

štavanje programa cjeloživotnog učenja Filozofskog fakulteta Osijek u natječajnu dokumentaciju prilikom prijave projekata, a s ciljem održivosti svakog programa.

Programi cjeloživotnoga učenja razvijaju se u skladu s potrebama društvene zajednice, o čemu primjerice svjedoče i iskazi interesa Osječko-baranjske županije te Agencije za odgoj i obrazovanje za pokretanje programa cjeloživotnog učenja *Socijalno-emocionalno učenje u odgoju i obrazovanju*. Uz uvažavanje društvenih potreba, novi se programi razvijaju i u skladu s mišljenjem poslodavaca, tj. vanjskih dionika realnog sektora koji ishode učenja takvih programa drže relevantnima i potrebnima te koji iskazuju interes i podršku za izvođenje takvih programa (vidjeti prilog 2., str. 14 *Mišljenje tvrtke Žito d.o.o. vezano uz Elaborat o programu cjeloživotnog učenja Primijenjena metodologija za istraživanje i razvoj*). Članstvo RH u Europskoj uniji povećava potražnju za obrazovanim prevoditeljima, pa uz potrebe koje zadovoljavaju redoviti studiji prevoditeljskih smjerova na Fakultetu postoji i cjeloživotni program Konferencijskog prevođenja namijenjen usavršavanju konferencijskih prevoditelja u EU i drugdje (vidjeti 1. Opći dio *Elaborata Programa stručnog usavršavanja iz konferencijskog prevođenja*). Cjeloživotni program učenja njemačkog jezika u svrhu visokoškolske nastave također je odgovor na izravnu potrebu nastavnika Medicinskog fakulteta Osijek (vidjeti str. 4 *Elaborata o programu cjeloživotnog učenja Učenje njemačkog jezika u svrhu visokoškolske nastave*), ali i drugih djelatnika u visokom školstvu kako bi aktivnije mogli sudjelovati u programima odlazne i dolazne mobilnosti te međunarodnim projektima. U pripremi je i program cjeloživotnog učenja *Učenje engleskog jezika u svrhu visokoškolske nastave* za potrebu kojega je provedeno *ispitivanje interesa i potrebe visokoškolskih nastavnika za tim programom*.

Nadalje, uz razvoj novih programa, razvojne aktivnosti odnose se na sustavnu i redovitu reviziju programa koja uključuje različite dionike i aspekte analize (i proizlaze iz nje). Po završetku pojedinog ciklusa svakoga programa, provode se ankete ispitivanja zadovoljstva među polaznicima kako bismo dobili povratne informacije koje se potom implementiraju u buduće programe ili cikluse izvođenja programa, unapređujući na taj način kvalitetu programa cjeloživotnog obrazovanja (vidjeti *Završno izvješće o programima cjeloživotnog učenja (akademska 2018./19.)*). Razvoj postojećih programa cjeloživotnog učenja, a na temelju preporuka i smjernica navedenih u Završnom izvješću, očituje se i u izmjenama Elaborata o programima cjeloživotnog učenja (PPDM, Hrvatski jezik, povijest i kultura za strance), osnaživanju promidžbenih aktivnosti (ponuda Zimske škole hrvatskoga jezika i kulture u siječnju 2020. godine), ali i uvažavanju i integriranju povratnih informacija dobivenih od strane polaznika programa cjeloživotnoga učenja; primjerice izrađena je mrežna aplikacija za prijave polaznika na program *Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičke izobrazbe* te je organiziran *Okrugli stol na temu Hibridni oblik nastave* s ciljem razmatranja primjene hibridnoga oblika nastave i njegovih potencijala, odnosno prilagodbe aktivnosti, vježba i zadataka u svrhu osnaživanja kompetencija nastavnika koji izvode hibridne oblike nastave, a posljedično i porasta zadovoljstva polaznika programa.

Jednom godišnje prodekan za studijske programe i cjeloživotno učenje Fakultetskom vijeću podnosi detaljno *Završno izvješće o programima cjeloživotnog učenja* koje sadrži 1) uvodni dio s općim opisom programa cjeloživotnog učenja koje Filozofski fakultet Osijek ima u svojoj ponudi te opisom aktivnosti poduzetih u svrhu promidžbe i vidljivosti Programa u određenoj akademskoj godini, 2) izvješće o provedbi svakog programa u pojedinoj akademskoj godini, 3) rezultate procjene zadovoljstva polaznika programom za svaki upisni ciklus (gdje je primjenjivo) te 4) smjernice za razvoj svakog pojedinog programa.

II. Studijski programi

Standard	2.1. Opći ciljevi svih studijskih programa u skladu su s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta te društvenim potrebama.
Elementi standarda	<p>2.1.1. Visoko učilište dokazuje usklađenost općih ciljeva svih studijskih programa s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta.</p> <p>2.1.2. Opravdanost izvođenja studijskih programa obrazložena je u odnosu na društvene/gospodarske potrebe i uključuje analizu potrebnih kapaciteta visokog učilišta za izvođenje tih programa.</p> <p>2.1.3. Izvodi li studijske programe koji vode do reguliranih profesija, visoko učilište uvažava preporuke strukovnih udruga koje prate njihovo licenciranje.</p> <p>2.1.4. Visoko učilište obrazuje stručnjake konkurentne na nacionalnom i međunarodnom tržištu rada.</p>

Filozofski fakultet Osijek, u skladu sa *Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020.*, stvara nova znanja i stručnjake iz humanističkih i društvenih znanosti. U svom radu povezuje tradiciju i suvremenost, kvalitetu i odgovornost te razvija partnerske odnose sa znanstvenim institucijama, lokalnom zajednicom i tržištem rada. Filozofski fakultet Osijek nudi velik izbor studijskih programa te studentima omogućuje kvalitetno jednopredmetno i dvopredmetno studiranje koje počiva na znanstvenom pristupu i potiče aktivno upravljanje akademskom karijerom.

Opći su ciljevi svih studijskih programa *usklađeni s misijom i strateškim ciljevima Fakulteta*. Svaki elaborat o studijskom programu sadrži zajedničko poglavlje *3.13. Usklađenost studijskog programa sa strateškim ciljevima visokog učilišta* u kojemu se obrazlaže usklađenost studijskog programa sa Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020. te Strategijom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2011.–2020. kroz doprinos ostvarivanju ciljeva a) kreiranja prepoznatljivih programa prilagođenih potrebama društva ispunjavanjem zadataka, b) unapređivanja kvalitete nastave te c) studija »po mjeri studenta« postavljenih u okviru Strategije razvoja Filozofskog fakulteta 2016.–2020., odnosno ostvarenju strateškog cilja 1. Nastavni proces i visoko obrazovanje te strateškog cilja 4 (Sveučilište i okruženje) Strategije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera 2011.–2020. (primjer *elaborata 1*, primjer *elaborata 2*, primjer *elaborata 3*, primjer *elaborata 4*). Pri izradi novih studijskih programa ili izmjenama postojećih studijskih programa u opsegu većem od 20 % prati se *hodogram postupka izrade* kako bi se osigurala usklađenost općih ciljeva pojedinih programa s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta.

Opravdanost izvođenja studijskih programa obrazložena je u odnosu na društvene/gospodarske potrebe i uključuje analizu potrebnih kapaciteta visokog učilišta za izvođenje tih programa. Studija o opravdanosti izvođenja obavezan je prilog svakom elaboratu, a sadrži i opis opravdanosti izvođenja u odnosu na društvene/gospodarske potrebe te uključuje i analizu potrebnih kapaciteta visokog učilišta za izvođenje tih programa, u kojoj se pored ostalog razmatra i (1) opterećenje nastavnika, (2) omjer nastavnika i studenata, (3) pokrivenost nastave vlastitim kadrom, (4) prostor po studentu, (5) potreba tržišta rada, (6) interes za polje studija na razini RH, (7) interes za polje studija na regionalnoj razini, (8) popunjenost institucije u ljetnom upisnom roku, (9) usporedivost s postojećim studijskim programima, (10) usklađenost s gospodarskim, društveno-socijalnim i kulturnim prioritetima RH, (11) usklađenost s državnom i županijskom razvojnom strategijom, (12)

izvođenje programa u suradnji s drugim institucijama te (13) odnos broja studenata i broja učenika koji završavaju srednju školu u regiji (vidjeti primjere [studija o opravdanosti izvođenja 1, 2](#)). Obvezan dio procesa izrade elaborata studijskog programa jesu i mišljenja triju organizacija (poslodavaca) vezanih uz tržište rada o primjerenosti predviđenih ishoda učenja koji se stječu završetkom studija za potrebe tržišta rada ([A-4-Obrazac 4](#)). Drugim riječima, svaki se studijski program u izvedbi Filozofskoga fakulteta Osijek planira i razvija i na temelju povratnih informacija dobivenih od strukovnih udruženja, poslodavaca i alumnija, već tijekom izrade samog elaborata (vidjeti točku 14. [Uputa za postupak vrednovanja studijskih programa](#)). Primjerice [Osječko-baranjska županija dala je pozitivno mišljenje i potporu](#) za pokretanje diplomskog sveučilišnog dvopredmetnog studija Komunikologija, u kojoj ističe potrebu za spomenutim profilom stručnjaka na lokalnoj razini. Potencijalni lokalni poslodavci, Glas Slavonije te Televizija Slavonije i Baranje [priloženom izjavom](#), odnosno [mišljenjem](#) naglašavaju svoju spremnost na suradnju s Filozofskim fakultetom u vidu volontiranja, mentoriranja i obavljanja stručne prakse studenata na navedenom studiju te potvrđuju usklađenost planiranih ishoda učenja s potrebama tržišta rada.

Prema [Zakonu o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija](#) NN 82/15, 70/19, regulirane profesije jesu sve nastavničke profesije, stručni suradnici i psiholozi, a veći dio studijskih programa na Filozofskom fakultetu Osijek obrazuje upravo za njih. Tematika licenciranja nastavnčkih profesija u RH nije regulirana. Donesen je [Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru](#) i [Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije](#) koji utječu na obradu teme licenciranja. Izrađen je i [Okvir nacionalnoga standarda kvalifikacija za učitelje u osnovnim i srednjim školama](#) kao podloga za uvođenje sustava licenciranja. Trenutačno su u proceduri [izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju](#). Filozofski fakultet Osijek prati najavljene promjene te aktivno sudjeluje u projektima HKO-a (1) Izazovi za društvene i humanističke znanosti: novi studiji i sustav kvalitete Filozofskog fakulteta u Zagrebu, (2) Kompetencijski standardi nastavnika, pedagoga i mentora te (3) Kroatistika, Andragogija, Filozofija i Kulturologija – usklađivanje s HKO-om (KAFKa), pripremajući time i put za izmjene i usklađivanje studijskih programa sa standardima zanimanja i kvalifikacija koji će iz njih proizići. Dodatno, studij psihologije usklađuje studije sa [Zakonom o psihološkoj djelatnosti](#) i [EuroPsy standardima kvalitete u obrazovanju psihologa](#), uvažavajući time preporuke strukovnih udruga. Primjerice prije provedbe istraživanja za potrebe diplomskog rada i/ili sudjelovanja na konferencijama studenti svoje istraživanje moraju prijaviti Ekspertnoj skupini za etička pitanja u psihologijskim istraživanjima Odsjeka za psihologiju te Etičkom povjerenstvu Filozofskog fakulteta Osijek. S detaljnom su procedurom studenti upoznati na [mrežnoj stranici Odsjeka za psihologiju](#). Također, u skladu s preporukama, studenti psihologije prikupljaju [Eksperimentalne sate \(sudjelovanje u izvođenju znanstvenoga rada\) koji su preduvjet za završetak studija](#). Na temelju Uredbe Vlade RH o praćenju, analizi i predviđanju potreba tržišta rada za pojedinim zvanjima te uzimajući u obzir preporuke za obrazovnu upisnu politiku (Narodne novine broj 93 iz 2010. godine), regionalni i područni uredi Hrvatskog zavoda za zapošljavanje izradili su preporuke za obrazovnu upisnu politiku.

[Analiziramo li područja](#) iz kojih gravitiraju studenti koji se upisuju na Filozofski fakultet Osijek, može se zaključiti da Fakultet prati [preporuke HZZ-a za obrazovnu upisnu politiku](#) izrađene na razini lokalnih tržišta rada: najzastupljeniji su studenti iz Osječko-baranjske županije (49 %), a potom iz Vukovarsko-srijemske županije (36 %); s nešto većim udjelom zastupljeni su i studenti iz Požeško-slavonske, Brodsko-posavske i Virovitičko-podravske županije.

Iz [Izješća o kvaliteti nastave](#) razvidno je da su upisne kvote za prvu godinu preddiplomskih i diplomskih studija u akademskoj godini izrađene uz uvažavanje niza čimbenika, a to su dostavljeni prijedlozi ustrojbenih jedinica, iskaz interesa pristupnika, prostorne mogućnosti Fakulteta, trenutne kadrovske mogućnosti samostalnih ustrojbenih jedinica za pružanje kvalitetne nastave, osobito s obzirom na predviđeni oblik nastave i opterećenost nastavnika te potrebe tržišta rada za određenim profilom zanimanja (prema podacima Zavoda za zapošljavanje).

Filozofski fakultet Osijek *dosljedno prati i analizira zapošljivost diplomiranih studenata*. Najveći dio završenih studenata Filozofskog fakulteta radi u javnim službama, što je i očekivano jer Filozofski fakultet obrazuje velik broj nastavnika, pedagoga i psihologa. Osim što obrazuje kadrove za sustav obrazovanja, Fakultet obrazuje profile i za ostale tipično javne ustanove kao što su muzeji, knjižnice, galerije, zavodi za zaštitu spomenika kulture itd., što je i vidljivo iz popisa ustanova u kojima su zaposleni. Dio studenata radi i u privatnom i neprofitnom sektoru. Iz popisa zaposlenja vidljivo je da postoji široka raspršenost poslova i zanimanja na kojima se studenti Filozofskog fakulteta zapošljavaju, što potvrđuje važnost generičkih kompetencija za snalaženje na tržištu rada. U prilog tomu da Fakultet obrazuje stručnjake konkurentne na nacionalnom i međunarodnom tržištu rada možda najbolje govore naše *Priče o uspjehu* – naši završeni studenti koje rade na prestižnim mjestima i ustanovama u Republici Hrvatskoj, ali i u inozemstvu (Sveučilište u Oxfordu, Kanada, Novi Zeland), te dodatno potvrđuju da Fakultet prati postignuća naših završenih studenata.

Standard	2.2. Predviđeni ishodi učenja studijskih programa koje visoko učilište izvodi odgovaraju razini i profilu kvalifikacija koje se njima stječu.
Elementi standarda	<p>2.2.1. Visoko je učilište jasno definiralo ishode učenja studijskih programa koji su usklađeni s misijom i ciljevima visokog učilišta.</p> <p>2.2.2. Visoko učilište provjerava i osigurava usklađenost ishoda učenja na razini studijskog programa i predmeta.</p> <p>2.2.3. Ishodi učenja koji se postižu završetkom studijskih programa odgovaraju opisnicama razine HKO-a i EKO-a na kojoj se program izvodi (razina).</p> <p>2.2.4. Visoko učilište u definiranju ishoda učenja djeluje u skladu sa zahtjevima struke i međunarodno priznatim standardima za tu struku te osigurava suvremenost programa (profil).</p> <p>2.2.5. Predviđeni ishodi učenja jasno odražavaju kompetencije potrebne za uključenje na tržište rada, nastavak obrazovanja ili druge potrebe pojedinca/društva.</p>

Predviđeni ishodi učenja studijskih programa koje Fakultet izvodi odgovaraju razini i profilu kvalifikacija koje se njima stječu, *sukladno Pravilniku o studijima i studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera, Priručniku za sveučilišne nastavnike Filozofskog fakulteta Osijek – Vrednovanje i ocjenjivanje rada studenata na Filozofskom fakultetu Osijek* i drugim relevantnim propisima.

Filozofski fakultet Osijek jasno je definirao *ishode učenja studijskih programa* koji su *usklađeni s misijom i ciljevima visokog učilišta*, provodeći 2015. godine institucionalno konstruktivno poravnanje ishoda učenja studijskih programa i ishoda kolegija, metoda rada i vrednovanja ishoda učenja u nastavnom procesu. Proces je proveden u vidu dviju tematskih unutarnjih prosudbi pod nazivima *Usklađenost ishoda učenja kolegija s ishodima učenja studijskog programa* i *Dodjela i primjena ECTS-bodova u studijskim programima Filozofskog fakulteta Osijek* te je *pozitivno vrednovan od Povjerenstva za vanjsku prosudbu Agencije za znanost i visoko obrazovanje 2016. godine*. Filozofski fakultet Osijek je u 2018. godini ponovno proveo unutarnju tematsku prosudbu pod nazivom *Ishodi učenja u odnosu na razine kvalifikacije i usklađenost ishoda programa i ishoda kolegija na Filozofskom fakultetu Osijek*, ovaj put koristeći drukčiju metodologiju, sa sljedećim ciljevima: (1) utvrditi postojanje ishoda učenja pojedinih kolegija, (2) utvrditi postojanje ishoda učenja studijskih programa, (3) analizirati ishode učenja u odnosu na razine HKO-a, (4) provjeriti u kojoj mjeri ishodi pojedinih predmeta doprinose ishodima cijelog programa (matrice ishoda) te (5) utvrditi vezu između ishoda učenja kao instrumenata kvalitete i sustava upravljanja kvalitetom te njihov utjecaj na razvoj kulture kvalitete i provedbu ciljeva definiranih Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020. Postupak unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete proveden je sukladno *Zakonu o Hrvatskome kvalifikacijskom okviru* i pratećeg *Pravilnika o Registru HKO-a* te u skladu s preporukama *Smjernica za usklađivanje studijskih programa sa standardima kvalifikacija i izradu novih studijskih programa usklađenih s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom*. Procjena sustava za osiguravanje kvalitete provedena je na temelju relevantnih dokumenata Fakulteta i MZOS-a te analizom matrica ishoda i pripadajućih razina HKO-a. Analiza podataka uključivala je izračunavanje udjela pojedinih razina HKO-a u ukupnom broju ishoda učenja na temelju frekvencija te deskriptivnu analizu usklađenosti matrica ishoda za svaku ustrojbenu jedinicu. Za provjeru usklađenosti ishoda studijskih programa i ishoda pojedinih predmeta korištena je provjera uz veću rezoluciju (odozdo prema gore), koja nudi bolju kvalitetu informacija uz jasnije veze između pojedinačnih ishoda učenja. Odsjeci i samostalne katedre na svojim su tematskim sjednicama svaki ishod (ne

samo obveznog već i izbornog) kolegija pridružili pojedinim ishodima studijskog programa (*primjer 1, 2*), ali i razmatrali ishode studijskih programa u odnosu na razine HKO-a (*primjer 1, 2*). U *Izvešću o unutarnjoj prosudbi* analizirano je stanje po ustrojbenim jedinicama te je Povjerenstvo zaključilo (1) da uočava napredak u odnosu na prethodne analize, (2) da analiza ishoda učenja studijskih programa u odnosu na razine HKO-a kod većine ustrojbenih jedinica ukazuje na dobru usklađenost ishoda studijskih programa s opisnicama HKO-a, ali da postoje i ishodi učenja studijskih programa koji su pridruženi nešto višim razinama HKO-a. Povjerenstvo je predložilo reviziju ishoda studijskih programa, u skladu sa standardima kvalifikacija proizišlim iz HKO-ovih projekata. Detaljnija analiza matrica usklađenosti između ishoda programa i ishoda kolegija ukazala je na određene pozitivne pomake, ali i izazove: (1) među ustrojbenim jedinicama postoji velika razlika u metodologiji pisanja ishoda (posebice na razini studijskih programa), (2) jednom skupu ishoda učenja pripisuje se prosječno 4-6 pojedinačnih ishoda kolegija, što je i sukladno preporukama Nacionalnog vijeće za razvoj ljudskih potencijala iz 2016., (3) velika neujednačenost broja ishoda programa na različitim razinama i u različitim ustrojbenim jedinicama, (4) rijetko se očituje, ali neki ishodi na razini programa ne ostvaruju se ni u jednom kolegiju, (5) neki kolegiji ostvaruju ishode kojih nema u nadređenim ishodima na razini programa, (6) neki ishodi programa su previše, a neki premalo pokriveni ishodima kolegija, (7) valja napomenuti da svi ishodi učenja iz pojedinih skupova ne moraju imati izravnu vezu s ishodom učenja pojedinoga predmeta, već samo oni ishodi učenja iz pojedinoga skupa koji određuju razinu skupa ishoda budući da se ishodi učenja niže razine iz pojedinoga skupa mogu postići i na nižim razinama obrazovanja, (8) ishodi učenja programa koji nisu vezani uz standard kvalifikacije čine specifičnu orijentaciju studijskoga programa koja je sama po sebi poželjna te (9) razloge velike opterećenosti određenih ishoda učenja programa s velikim brojem njemu dodijeljenih skupova ishoda učenja vrlo vjerojatno nalazimo u generičkom opisu koji »pokriva« i velik broj kolegija, dok specifični ishodi ostaju neadresirani.

Slijedom navedenih zaključaka proizašlih iz tematske analize, Povjerenstvo za unutarnju prosudbu, pored ostalog, predložilo je i sljedeće: (1) u sklopu tematskih radionica ili na razini odsjeka kontinuirano preispitivati i doradivati postojeće ishode učenja te (2) prilikom svake izmjene i dopune studijskih programa i prilikom izrade elaborata novih studijskih programa redovito kontrolirati i provjeravati usklađenost ishoda učenja na razini studijskog programa i pojedinih predmeta kroz matrice te uravnoteženo stjecanje stručnih i općih kompetencija.

Podaci navedeni u tablici 2.1 Analitičkog priloga ovoj samoanalizi (Mozvag – Ishodi učenja na razini studijskog programa za akademsku godinu vrednovanja) dodatno potvrđuju *zaključke Povjerenstva proizišle iz tematske unutarnje prosudbe sustava za kvalitetu*. Naime za svih 25 studijskih programa definirani su ishodi učenja na razini studijskog programa (te na razini predmeta). Pojedini su ishodi neprecizno definirani (preopširnim rečenicama). Broj ishoda učenja na razini studijskog programa, kako je i *Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe utvrdilo*, uvelike varira te se broj ishoda učenja na razini studijskog programa kreće između 10 i 78. Pritom treba napomenuti da se pojedini studijski programi odvijaju u više studijskih smjerova, a za svaki su studijski smjer definirani specifični ishodi učenja na razini programa, što u najvećem broju slučajeva objašnjava velik broj ishoda učenja na razini studijskog programa. Izuzetak čini preddiplomski sveučilišni dvopredmetni studij Pedagogija (s navedenom gornjom granicom od 78 ishoda učenja na razini studijskog programa). Unatoč tomu što su ishodi učenja na razini programa uneseni u Mozvag (i upareni s obveznim predmetima), oni nisu vidljivi u .pdf-izvozu Analitičkog priloga, već samo u Excel-tablici, vjerojatno zbog toga što ih je jednostavno previše. U tijeku su izmjene navedenog studijskog programa te se broj ishoda učenja na razini programa u tome okviru »okrupnjava«. Nadalje, na ukupno 22 od 25 studijskih programa svi su ishodi učenja na razini studijskog programa pokriveni ishodima učenja obveznih predmeta. Na 3 se studijska programa (rijetki) ishodi učenja studijskog programa ne ostvaruju obveznim, već samo izbornim predmetima te time, *kako je i Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe utvrdilo*, »čine specifičnu orijentaciju studijskoga programa koja je sama po sebi poželjna«. Dodatno, na nekolicini studijskih programa pojedini su ishodi učenja na razini programa nedovoljno pokriveni obveznim predmetima (ostvaruju se na svega 1-2 obvezna

predmeta). Ti su ishodi učenja na razini studijskog programa dodatno pokriveni ishodima učenja izbornih predmeta, što se ne vidi iz tablice 2.1 Analitičkog priloga (jer izborni predmeti ne ulaze u analizu), ali se vidi iz *rezultata provedene tematske unutarnje prosudbe*. Konačno, predmet Tjelesna i zdravstvena kultura (1-4) i na Filozofskom je fakultetu kao i na većini drugih fakulteta u Republici Hrvatskoj obavezan predmet, kojemu su na Fakultetu dodijeljeni ECTS-bodovi, ali ne pridonosi ostvarenju nijednoga ishoda na razini bilo kojeg studijskog programa.

Svakom završenom studentu Fakultet izdaje odgovarajuće dokumente o završenom studiju: diplomu i dopunsku ispravu. U okviru dopunske isprave o završenom studiju navedeni su i ishodi učenja na razini studijskog programa (primjer *dopunskih isprava na hrvatskom i engleskom* za preddiplomski studij; primjer *dopunskih isprava na hrvatskom i engleskom* za diplomski studij).

U skladu s Preporukama povjerenstva, u akademskoj 2018./2019. godini *u opsegu je do 20 % izmijenjeno i dopunjeno ukupno 14 studijskih programa* (usp. str. 5. – 25.) te su prihvaćeni prijedlozi pokretanja izmjena i dopuna u opsegu većem od 20 % sedam studijskih programa (*Mađarski, Povijest PDS, DDS, Psihologija PDS, DDS, Njemački PDS JP, DP*). U akademskoj 2019./2020. godini prihvaćeni su prijedlozi pokretanja izmjena i dopuna u opsegu većem od 20 % dodatnih dvaju studijskih programa (*Pedagogija DPS, Pedagogija DDS*). U određenoj se fazi izmjena i dopuna studijskih programa *organiziraju tematske radionice* za svaku ustrojbenu jedinicu koja radi na izmjenama i dopunama studijskog programa. Prilikom izmjena i dopuna studijskih programa u obzir se neizostavno uzimaju detaljne analize provedene u okviru tematske prosudbe te se izrađuju dvije vrste matrica: (1) *matrica usklađenosti ishoda studijskog programa s razinom HKO-a* te (2) *matrica usklađenosti ishoda kolegija s ishodima studijskog programa*. Prodekan za studijske programe i cjeloživotno učenje, a potom i Povjerenstvo za studijske programe, razmatra navedene matrice te su one obavezni prilozi *svakom izmijenjenom i dopunjenom elaboratu o studijskom programu*, ali i *elaboratu o novom studijskom programu*.

Nastavnici Fakulteta aktivno su uključeni u ranije spomenute HKO-ove projekte (1) Izazovi za društvene i humanističke znanosti: novi studiji i sustav kvalitete Filozofskog fakulteta u Zagrebu, (2) Kompetencijski standardi nastavnika, pedagoga i mentora te (3) Kroatistika, Andragogija, Filozofija i Kulturologija – usklađivanje s HKO-om (KAFKa) te sudjeluju u kreiranju standarda znanja i standarda kvalifikacije koji će ujedno poslužiti i kao osnova za uspješno dovršenje izmjena i dopuna studijskih programa psihologije, anglistike, pedagogije, kroatistike i filozofije.

Predviđeni ishodi učenja jasno odražavaju kompetencije potrebne za uključivanje na tržište rada, nastavak obrazovanja ili druge potrebe pojedinca/društva, što je razvidno iz *Analize zapošljivosti završenih studenata Fakulteta te povratnih informacija od strane poslodavaca*, baze *Praćenja zapošljivosti diplomiranih studenata* te naših *Priča o uspjehu*.

Standard	2.3. Visoko učilište dokazuje postignuće predviđenih ishoda učenja na studijskim programima koje izvodi.
Elementi standarda	<p>2.3.1. Visoko učilište osigurava postizanje predviđenih ishoda učenja na studijskim programima koje izvodi.</p> <p>2.3.2. Visoko učilište, na temelju dokaza o postizanju predviđenih ishoda učenja (npr. testova studenata, seminarskih radova, prezentacija itd.), kontinuirano revidira i unapređuje nastavni proces.</p>

Nastavne metode i vrednovanje studentskih postignuća izravno se izvode iz ishoda učenja svakog predmeta, što zasigurno predstavlja najvažniji element osiguravanja postizanja predviđenih ishoda učenja. Filozofski fakultet Osijek osigurava postizanje predviđenih ishoda učenja na svim studijskim programima koje izvodi u skladu s *Pravilnikom o studijima i studiranju na Sveučilištu J. J. Strossmayera* (Čl. 57. – 73.) i *Uputama za vrednovanje i ocjenjivanje rada studenata na Filozofskom fakultetu Osijek* (siječanj 2013.). U *Pravilniku* su opisani ispiti i druge provjere znanja, obveznost i vrste ispita (čl. 59., čl. 60.), povjeravanje održavanja ispita (čl. 61.), ispitni rokovi i vrste ispitnih rokova (čl. 62.), kalendar i raspored ispita (čl. 63.), vrijeme polaganja ispita (čl. 64.), broj izlaza na ispite redovitih studenata (čl. 65.), prijava ispita (čl. 66.), odjava ispita (čl. 67.), ocjenjivanje (čl. 68.), rezultati ispita i obveze nastavnika (čl. 69.), zahtjev za ponavljanje ispita (čl. 70.), priznavanje položenog ispita (čl. 71.), evidencija o uspjehu na ispitu (čl. 72.), studentska anketa (čl. 73.) i stegovna odgovornost studenta (čl. 74.). U *Uputama* su predstavljeni ključni pojmovi vrednovanja i odrednice vrednovanja rada studenata te navedeni primjeri vrednovanja. Svrha je *Uputa* trostruka: 1) usustaviti način i prikaz vrednovanja rada studenata na Filozofskom fakultetu Osijek, 2) nastavnicima pružiti pomoć u procesu razrade vrednovanja rada studenata u okviru kolegija, 3) studentima omogućiti potpuniji uvid i bolje razumijevanje procesa vrednovanja njihova rada. Na *svim studijskim programima* koji se izvode na Filozofskom fakultetu Osijek za svaki pojedini obvezni i izborni kolegij točno su određeni ishodi učenja, kao i način na koji se povezuju ishodi učenja, nastavne metode i metode procjene postizanja predviđenih ishoda učenja. U *opisima studijskih programa*, odnosno *opisima kolegija*, definirani su načini izvođenja nastave koji su u skladu s planiranim ishodima učenja, također razvidnima u *opisima svakog pojedinog kolegija* (za svaki su pojedini kolegij definirani ciljevi, ishodi učenja, sadržaj predmeta, vrsta izvođenja nastave, povezivanje ishoda učenja, nastavnih metoda i načina procjene dostizanja ishoda učenja, način vrednovanja i ocjenjivanja, elementi praćenja i provjeravanja, način oblikovanja konačne ocjene te primjer izračuna konačne ocjene, ostale informacije relevantne za praćenje i vrednovanje rada studenata te literatura). Periodično se u svrhu usavršavanja nastavnika u navedenome održavaju i tematske radionice: (1) Oblici vrednovanja u visokoškolskim ustanovama, (2) Konstrukcija testova znanja, (3) Izrada jezičnih ispita i ljestvica za procjenjivanje te (4) Procjenjivanje jezičnih ispita. Načini i metode kojima se osigurava postizanje predviđenih ishoda učenja na preddiplomskim i diplomskim studijima u skladu su s *Uputama za vrednovanje i ocjenjivanje rada studenata na Filozofskom fakultetu Osijek*, studentima se prezentiraju na početku nastave na pojedinom kolegiju, a dostupni su i na *mrežnim stranicama Fakulteta*. Postizanje predviđenih ishoda učenja određeno je za svaki pojedini kolegij, a najčešći su načini i metode sljedeći: usmeni ispit, *pismeni ispit*, *kolokvij*, *seminarski rad*, referat/esej (1, 2, 3), radionica (1, 2), *projekt/projektna aktivnost* i *praktičan rad*, *priprava za nastavni sat*, *portfolio*. Postizanje ishoda učenja osigurava se i stručnom praksom prema *Pravilniku o stručnoj praksi studenata*, završnim radom (1, 2), diplomskim radom (1, 2) i diplomskim ispitom prema *Pravilniku o završnim i diplomskim radovima i diplomskim ispitima* te doktorskom disertacijom (1, 2) prema uputama za oblikovanje doktorske disertacije (1, 2). Završni, diplomski i doktorski radovi pohranjuju se u *Repozitoriju Filozofskog fakulteta Osijek*. Postizanje predviđenih ishoda učenja osigurava se i stručnim i znanstvenoistraživačkim radom: *sudjelovanjem na znanstvenim i stručnim*

kolokvijima, radionicama i skupovima, objavljivanjem *znanstvenih i stručnih radova, zbornika, časopisa* i drugih publikacija.

Kao primjer osiguravanja postizanja očekivanih ishoda učenja izdvajamo način vrednovanja studentskih postignuća na obveznom predmetu *Metodika nastave hrvatskoga jezika* na diplomskom studiju Hrvatskoga jezika i književnosti (*mjerila bodovanja, izgled pisane priprave, domaće zadaće, teme za pripravu 1, teme za pripravu 2, osvrti na izložene priprave, kolokvij, priprava za nastavni sat, portfolio*) Ostvarivanje predviđenih ishoda i nakon studija dokazuje se brojnim pozitivnim povratnim informacijama diplomiranih studenata, njihovih poslodavaca i vanjskih dionika, npr. *objavljivanjem suautorskih radova diplomiranih studenata i mentora, gostujućim predavanjima diplomiranih studenata*, a od veljače 2018. godine i brojnim različitim aktivnostima *Udruge diplomiranih studenata Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Osijeku (Alumni udruga FFOS)* čija je svrha i cilj osnivanja očuvanje tradicije i promicanje ugleda Fakulteta, izgradnja suradnje između sadašnjih i bivših studenata Filozofskoga fakulteta u Osijeku, uspostava i razvijanje suradnje s ustanovama u kojima rade bivši studenti, poticanje i unapređivanje znanstvenih, stručnih i kulturnih aktivnosti članova te utjecaj na oblikovanje javnog mišljenja i stajališta o važnim znanstvenim, kulturnim i društvenim pitanjima. U skladu sa *Strategijom razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020.* i zadatkom 1.2. Razvijati postojeće studijske programe na Filozofskom fakultetu Osijek kontinuirano se nastoji unaprijediti postojeće studijske programe. Dosljedno se revidiraju i ishodi učenja i unapređuje nastavni proces s ciljem podizanja kvalitete studijskih programa, veće izbornosti i razine stručnosti studenata. U akademskoj 2018./2019. godini *izmijenjeno je i dopunjeno 14 studijskih programa u opsegu do 20 % te su za sedam studijskih programa pokrenute izmjene u opsegu većem od 20 %*. U akademskoj 2019./2020. godini prihvaćeni su prijedlozi pokretanja izmjena i dopuna u opsegu većem od 20 % dodatnih dvaju studijskih programa (*Pedagogija DPS, Pedagogija DDS*).

U postupku izrade izvedbenih planova nastave za nadolazeću akademsku godinu nastavnici su dužni provjeriti i revidirati *opise svakog pojedinog kolegija* (načine procjene dostizanja ishoda učenja, način vrednovanja i ocjenjivanja, elemente praćenja i provjeravanja, način oblikovanja konačne ocjene te primjer izračuna konačne ocjene, ostale informacije relevantne za praćenje i vrednovanje rada studenata te literaturu).

Standard	2.4. Postupci planiranja, predlaganja i prihvaćanja novih te revizije ili ukidanja postojećih programa uključuju povratne informacije studenata, poslodavaca, strukovnih udruženja, alumnijsa.
Elementi standarda	<p>2.4.1. Razvojne aktivnosti povezane sa studijskim programima sustavne su i redovite te uključuju različite dionike.</p> <p>2.4.2. Planiranje i predlaganje novih studijskih programa uključuje analizu opravdanosti, kapaciteta i usklađenosti sa strateškim ciljevima na lokalnoj i državnoj razini te ostalim potrebama u društvu.</p> <p>2.4.3. Visoko učilište dokazuje opravdanost izvođenja istih ili sličnih studijskih programa unutar istog sveučilišta.</p> <p>2.4.4. Visoko učilište objavljuje aktualne inačice studijskih programa.</p> <p>2.4.5. Visoko učilište evidentira izmjene studijskih programa i analizira njihovu svrsishodnost.</p>

Razvojne aktivnosti povezane sa studijskim programima sustavne su i redovite te uključuju različite dionike. Temeljni dokument kojim se regulira postupak odobravanja, ali i sustavne evaluacije i periodične revizije studijskih programa jesu *Pravila za provedbu postupka vrednovanja studijskih programa sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i stručnih studija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*. Filozofski fakultet Osijek poduzima učinkovite aktivnosti osiguravanja kvalitete kojima se osigurava izrada kvalitetnih studijskih programa, njihova kontinuirana evaluacija i susljedna periodična revizija. Filozofski fakultet Osijek donio je 20. studenoga 2018. godine *Upute za postupak vrednovanja studijskih programa* u kojima je detaljno opisan postupak izrade novih studijskih programa te izmjena studijskih programa u opsegu većem od 20 %. U tome se dokumentu pod točkama 6., 7. i 8. ističe da je u izradu elaborata o izmjenama i dopunama studijskog programa većim od 20 % (usp. točku 1.3. *Elaborata o studijskom programu* ili *Odluku o imenovanju Radne skupine* za njegovu izradu) obvezno uključiti jednog ili više studenata završne godine diplomskog studija, jednog ili više studenata koji su završili taj studijski program (alumniji) te predstavnike poslodavaca, a u izradu elaborata novih studijskih programa obvezno je uključiti predstavnike poslodavaca (usp. str. 5., točku 1.3. *Elaborata o studijskom programu* ili *Odluku o imenovanju Radne skupine* za izradu elaborata o novom studijskom programu). Studenti završne godine diplomskog studija, alumniji i predstavnici poslodavaca imaju savjetodavnu ulogu u izradi elaborata novih studijskih programa, odnosno elaborata o izmjenama i dopunama studijskog programa većim od 20 %.

Planiranje i predlaganje novih studijskih programa uključuje analizu opravdanosti, kapaciteta i usklađenosti sa strateškim ciljevima na lokalnoj i državnoj razini te ostalim potrebama u društvu. Svaki se studijski program u izvedbi Filozofskoga fakulteta Osijek planira i razvija i na temelju povratnih informacija dobivenih od strukovnih udruženja, poslodavaca i alumnijsa, već tijekom izrade samog elaborata (vidjeti točku 14. *Uputa za postupak vrednovanja studijskih programa*). Primjerice *Osječko-baranjska županija dala je pozitivno mišljenje i potporu* za pokretanje diplomskog sveučilišnog dvopredmetnog studija Komunikologija, u kojoj ističe potrebu za spomenutim profilom stručnjaka na lokalnoj razini. Potencijalni lokalni poslodavci, Glas Slavonije te Televizija Slavonije i Baranje *priloženom izjavom*, odnosno *mišljenjem* naglašavaju svoju spremnost na suradnju s Filozofskim fakultetom u vidu volontiranja, mentoriranja i obavljanja stručne prakse studenata na navedenom studiju te potvrđuju usklađenost planiranih ishoda učenja s potrebama tržišta rada. Sastavni je dio svakoga elaborata i *studija o opravdanosti* koja, uz analizu kapaciteta i drugog, sadrži i ažurirane podatke o broju prijavljenih diplomiranih studenata i broju

nezaposlenih diplomiranih studenata koje nam prikuplja, obrađuje i dostavlja Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), što upućuje na potrebu za pojedinim profilima. Svaki studijski program koji se izvodi na Filozofskom fakultetu Osijek, uz studiju o opravdanosti izvođenja, sadrži i poglavlja u kojima se opisuje analiza opravdanosti i usklađenosti studijskog programa sa strateškim ciljevima na lokalnoj i državnoj razini, ali i važećim međunarodnim standardima preobrazbe i unapređenja visokog školstva, povezanost predloženih sveučilišnih studija s potrebama lokalne zajednice te analiza zapošljivosti studenata nakon završetka studijskog programa. Potvrda navedenog nalazi se u poglavljima 3.13.–3.19. te 5.1.–5.9. *Zajedničkog sadržaja svih elaborata*, koji predstavlja polaznu osnovu za izmjene i/ili kreiranje novih studijskih programa. Kao primjer izdvajamo Elaborat o (izmijenjenom) studijskom programu *diplomskog sveučilišnog dvopredmetnog studija Informacijske tehnologije* te Elaborat o (novom) studijskom programu *prediplomskog sveučilišnog dvopredmetnog studija Povijest umjetnosti*.

Fakultet dokazuje opravdanost izvođenja istih ili sličnih studijskih programa unutar istog sveučilišta. Temeljni dokument kojim se regulira postupak odobravanja, ali i sustavne evaluacije i periodične revizije studijskih programa jesu *Pravila za provedbu postupka vrednovanja studijskih programa sveučilišnih prediplomskih, diplomskih i stručnih studija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*. U svim se elaboratima o studijskim programima (koji neizostavno podliježu prethodno spomenutim Pravilima) nalazi i poglavlje 3.19. *Usporedba s (inozemnim) akreditiranim programima uglednih visokih učilišta/sveučilišta*, u kojem se razmatra i sličnost predloženoga programa s drugim studijskim programima u okolici. O opravdanosti i sličnosti predloženoga programa sa studijskim programima koji se izvode unutar Sveučilišta raspravlja i Povjerenstvo za studijske programe, a o opravdanosti svakog pojedinog studijskog programa raspravljaju i članovi Uprave. U slučajevima kada postoji i najmanja sumnja u sličnost studijskih programa u ponudi Sveučilišta, Fakultet je dužan o tome se i *očitovati*.

Osnovne su informacije o studijskim programima dostupne u Vodiču za upis na studije koji se dijeli u tiskanom obliku, a isti je dostupan i na mrežnim stranicama Fakulteta. Studijski su programi u PDF-formatu dostupni svima, uz pisani zahtjev pomoću *ispunjavanja obrasca*. Na *svim studijskim programima* koji se izvode na Filozofskom fakultetu Osijek za svaki pojedini obvezni i izborni kolegij nalaze se aktualizirani podaci o ishodima učenja, kao i načinu na koji se povezuju ishodi učenja, nastavne metode i metode procjene postizanja predviđenih ishoda učenja. U *opisima kolegija*, u postupku izrade izvedbenih planova nastave za nadolazeću akademsku godinu redovito se revidiraju i aktualiziraju načini izvođenja nastave koji su u skladu s planiranim ishodima učenja.

Filozofski fakultet Osijek evidentira izmjene studijskih programa i analizira njihovu svrsishodnost na više razina – razini odsjeka (predlagatelja), Povjerenstva za studijske programe te Uprave. Pri planiranju i unapređivanju studijskih programa vodi se računa o *rezultatima istraživanja koja smo proveli među poslodavcima i diplomiranim studentima*. Primjerice pri razvoju diplomskog sveučilišnog dvopredmetnog studija Informacijske tehnologije korišteni su *rezultati istraživanja (članak koji čeka na objavu u časopisu Vjesnik bibliotekara Hrvatske)* čiji je cilj ustanoviti razvojni put diplomiranih studenata informacijskih znanosti Filozofskoga fakulteta Osijek, a koji su zaposleni u IT-tvrtkama, utvrditi relevantnost podučavanih znanja i vještina na diplomskom sveučilišnom dvopredmetnom studiju Informacijske tehnologije definiranih kroz ishode učenja studija, kao i utvrditi razinu njihova zadovoljstva radnim uvjetima i razvojnim mogućnostima na trenutnim radnim mjestima. Sve se izmjene studijskih programa redovito evidentiraju u *Pregledu studijskih programa Filozofskoga fakulteta Osijek*, a o njima se vodi i evidencija u tiskanom obliku koja se nalazi u prodekanskom uredu. O svrsishodnosti izmjena i/ili pokretanja novih studijskih programa raspravlja Povjerenstvo za studijske programe (točka 3. *Uputa za postupak vrednovanja studijskih programa*, uz pripadajući *A-1-Obrazac 1* dostupan djelatnicima Fakulteta na intranetu) koje o zaključku sjednice izvještava Upravu Fakulteta, a koja donosi konačnu odluku o svrsishodnosti.

Konačno, jednom godišnje prodekan za studijske programe i cjeloživotno učenje Fakultetskom vijeću podnosi detaljno *Završno izvješće o studijskim programima* u kojemu se nalaze sve objedinjene informacije.

Standard	2.5. Visoko učilište osigurava usklađenost ECTS-bodova sa stvarnim studentskim opterećenjem.
Elementi standarda	<p>2.5.1. Visoko učilište usklađuje ECTS-bodove sa stvarnim studentskim opterećenjem na temelju analiza povratnih informacija dionika u nastavnom procesu ili drugih postupaka.</p> <p>2.5.2. Povratne informacije o rezultatima analize prikupljenih podataka i provedenim promjenama dostupne su studentima.</p>

Filozofski fakultet Osijek osigurava usklađenost ECTS-bodova sa stvarnim studentskim opterećenjem, u skladu s *Vodičem za korisnike ECTS-a, Pravilnikom o studijima i studiranju* Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, *Priručnikom za vrednovanje i ocjenjivanje rada studenata na Filozofskom fakultetu* te drugim relevantnim propisima.

S ciljem detaljnije analize usklađenosti ECTS-bodova sa stvarnim studentskim opterećenjem, u 2016. godini provedena je tematska unutarnja prosudba posvećena upravo toj temi, pod nazivom *Dodjela i primjena ECTS-bodova u studijskim programima Filozofskog fakulteta Osijek*. Kao ciljeve je *Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete* odredilo sljedeće: (1) ispitati u kojoj mjeri dodijeljeni broj ECTS-bodova pojedinim kolegijima odgovara stvarnom radnom opterećenju studenata te (2) ispitati na koji su način, tj. po kojim kriterijima ECTS-bodovi dodjeljivani pojedinim kolegijima u studijskim programima. S obzirom na to da se željelo prije svega utvrditi jesu li ECTS-bodovi dobro raspodijeljeni s obzirom na studentsko opterećenje, *Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete* zaključilo je da broj ECTS-bodova dodijeljenih pojedinim kolegijima ne odgovara stvarnom studentskom opterećenju, tj. da je s obzirom na procjenu samih studenata koji su bili uključeni u provedbu toga tematskog vrednovanja na većini kolegija njihovo stvarno opterećenje manje nego što je to propisano brojem ECTS-bodova. S obzirom na navedeno, *Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete* donijelo je svoje *preporuke i zaključke* na koje se *Uprava Fakulteta i očitovale* te poduzela daljnje aktivnosti.

U skladu s preporukama Povjerenstva, razrađena je i upotrebljava se *metodologija razrade ishoda učenja, njihova povezivanja s nastavnim metodama, obavezama studenata i načinima vrednovanja te dodjeljivanjem ECTS-bodova*, koja se koristi za svaki kolegij prilikom *izmjena i dopuna studijskih programa*, odnosno *kreiranja novih studijskih programa* (unutar opisa bilo kojeg kolegija, pogledati poglavlje 1.8. Praćenje rada studenata s dodijeljenim ECTS-bodovima te usklađenost navedenog s područjem 2. Povezivanje ishoda učenja, nastavnih metoda i procjena ishoda učenja). Revidiranje ECTS-bodova po pojedinim kolegijima i *unapređivanje načina dodjele ECTS-bodova u skladu sa stvarnim opterećenjem studenata* unutar svakog studijskog programa po pojedinim kolegijima sastavni su dio procesa izmjena i dopuna studijskih programa, odnosno izrade novih studijskih programa. U te su procese, *kako je ranije navedeno*, uključeni ne samo studenti nego i vanjski dionici. Proces je *pozitivno vrednovan od Povjerenstva za vanjsku prosudbu Agencije za znanost i visoko obrazovanje 2016. godine*.

U skladu s ciljem »1. Razvijati prepoznatljive studijske programe« te zadatkom »1.2. Razvijati postojeće studijske programe« Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2016.–2020. u akademskoj 2018./2019. godini u opsegu do 20 % izmijenjeno je i dopunjeno ukupno 14 studijskih programa s ciljem podizanja kvalitete studijskih programa, postizanja veće izbornosti i razine stručnosti studenata te usklađivanja ECTS-bodova sa stvarnim opterećenjem studenata. Izmjene su se pretežno odnosile na uvođenje novih izbornih predmeta, izmjene reda izvođenja predmeta, dopunjavanje vrsta izvođenja nastave (npr. terenska nastava), korigiranje satnice, a posljedično i

sadržaja predmeta s ciljem postizanja veće usklađenosti ECTS-bodova sa stvarnim opterećenjem studenata. Sukladno *preporukama Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete*, dodijeljeni su i ECTS-bodovi za stručnu praksu na svim studijskim programima. Dodatno, u *Planove stručnog usavršavanja nastavnika Filozofskog fakulteta Osijek* uključene su teme vezane uz sustav ECTS-bodova i njihova dodjeljivanja. Povratne informacije o rezultatima ove tematske unutarnje prosudbe i provedenim promjenama prezentirane su i dostupne studentima. U postupku izrade izvedbenih planova nastave za nadolazeću akademsku godinu, svi nastavnici svake godine imaju obvezu provjeriti i po potrebi revidirati popise literature i podatke o načinu vrednovanja (elementi praćenja i provjeravanja i njihovo opterećenje u ECTS-bodovima) na pojedinim kolegijima. Na samom početku semestra nositelj kolegija dužan je upoznati studente s njima, a podaci o opisu svakog kolegija, metodama, načinima vrednovanja i ocjenjivanja, zajedno s opterećenjem u ECTS-bodovima, u svakom su trenu *dostupni i vidljivi studentima i nastavnicima*.

Standard	2.6. Studentska je praksa sastavni dio studijskih programa (gdje je to primjenjivo).
Elementi standarda	<p>2.6.1. Visoko učilište omogućava učenje i stjecanje vještina studentskom praksom, gdje je primjenjivo.</p> <p>2.6.2. Studentska praksa čini dio studijskih programa i organizirana je izvan visokog učilišta u suradnji s tržištem rada, gdje je to primjenjivo.</p> <p>2.6.3. Studentska praksa provodi se na sustavan i odgovoran način koji omogućava postizanje predviđenih ishoda učenja povezanih sa studentskom praksom.</p>

Filozofski fakultet Osijek omogućava učenje i stjecanje vještina studentskom praksom, u skladu s *Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Filozofskoga fakulteta Osijek*, koji propisuje: (1) cilj i organizaciju stručne prakse, (2) obveze voditelja, mentora i studenata, (3) sadržaj stručne prakse, (4) uvjete oslobođanja od stručne prakse te (5) sadržaj *mrežne aplikacije* i dokumenata za studentsku praksu studenata. Studentska se praksa odvija izvan Fakulteta, *u suradnji s 252 škole, odnosno ustanove*, na svim diplomskim sveučilišnim studijima te na jednom preddiplomskom. S poslodavcima/mentorima Fakultet sklapa ugovore o studentskoj praksi (primjer *A, B, C, D*).

Studentska je praksa integrirana u studijske programe, dodijeljeni su joj ECTS-bodovi te su za nju definirani ciljevi i zadaci, ishodi učenja, sadržaj predmeta, načini povezivanja ishoda učenja, nastavnih metoda i procjena ishoda učenja, elementi praćenja i provjeravanja, kao i način oblikovanja konačne ocjene. Kao primjer dobre prakse Odsjeka za hrvatski jezik i književnost izdajamo predmet *Školska praksa* koji se ne održava na Fakultetu, već na nastavnim radilištima. Uvidom u *mjerila bodovanja, obrazac ostvarivanja školske prakse te primjerak bilješke o praćenju nastavnoga sata* razvidna je usklađenost s *opisom kolegija i definiranim ishodima učenja, kao i načinima povezivanja ishoda učenja, nastavnih metoda i procjena ishoda učenja te elementima praćenja i provjeravanja*. Kao primjer dobre prakse Odsjeka za informacijske znanosti izdajamo predmet *Projektni rad u nakladničkim ili knjižarskim ustanovama*, koji je također organiziran izvan Fakulteta, u suradnji s tržištem rada. Uvidom u dnevnik stručne prakse (*A, B*) te primjere izrade praktičnog projekta (*A, B*) koji sadrži sve postupke stjecanja, uređivanja, oblikovanja, plasmana i marketinga nakladničkog proizvoda na jednom nakladničkom području, kako je u metodama vrednovanja i navedeno, razvidno je da je navedeno u skladu s *opisom kolegija i definiranim ishodima učenja, kao i načinima povezivanja ishoda učenja, nastavnih metoda i procjena ishoda učenja te elementima praćenja i provjeravanja*, iz čega se može zaključiti da je stručna praksa organizirana izvan visokog učilišta, u suradnji s tržištem rada te da se ona provodi na sustavan i odgovoran način koji omogućava postizanje predviđenih ishoda učenja povezanih sa stručnom praksom.

Tematska unutarnja prosudba sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete u 2019. godini pod nazivom *Studentska praksa na Filozofskome fakultetu Osijek* posvećena je upravo toj temi. U sklopu navedene unutarnje prosudbe 1) analizirana je zastupljenost studentske prakse u studijskim programima preddiplomske i diplomske razine koji se izvode na Fakultetu; 2) provedene su SWOT-analize stručnih praksi; 3) prikupljene su povratne informacije voditelja, mentora, rukovoditelja mentora i studenata o obilježjima stručne prakse, o kompetencijama koje pohađanje studentske prakse omogućuje te o njihovu zadovoljstvu, a iz perspektive triju izvora podataka (studenata, mentora i rukovoditelja), te je 4) izrađeno izvješće o trenutačnom stanju i ponudene

su smjernice za unapređivanje kvalitete obrazovanja u skladu s promjenama u širem društvenom kontekstu.

Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete, među ostalim, zaključilo je i sljedeće: (1) praktična nastava na diplomskoj razini, a osobito na nastavničkim studijima, zadovoljavajuće je razvijena, dok je značajno slabije razvijena na preddiplomskoj razini te se odvija na samo jednom studijskom programu, (2) podaci dobiveni anketiranjem i provedenim SWOT-analizama dosljedno upućuju na visoko zadovoljstvo studenata, mentora i rukovoditelja postojećim sustavom studentske prakse, ali i potrebu povećanja ukupnog trajanja studentske prakse, dosljedno tijekom studija na obje razine.

III. Nastavni proces i podrška studentima

Standard	3.1. Uvjeti za upis ili nastavak studija usklađeni su sa zahtjevima studijskog programa, jasni su, objavljeni i dosljedno se primjenjuju.
Elementi standarda	<p>3.1.1. Objavljeni su kriteriji za upis ili nastavak studija.</p> <p>3.1.2. Kriteriji za upis ili nastavak studija dosljedno se primjenjuju.</p> <p>3.1.3. Kriteriji za upis ili nastavak studija osiguravaju izbor kandidata s odgovarajućim predznanjem, usklađenim sa zahtjevima studijskog programa.</p> <p>3.1.4. Visoko učilište ima učinkovit mehanizam priznavanja prethodnog učenja.</p>

Filozofski fakultet Osijek ima jasne i [javno objavljene kriterije](#) za upis ili nastavak studija koji su dostupni u tiskanom obliku i na mrežnim stranicama učilišta. Svake akademske godine na temelju analize popunjenosti upisnih kvota i interesa za studijske programe Filozofskog fakulteta Osijek određuju se upisne kvote te se u skladu s tim izrađuju i usklađuju [Vodič za upis na studije](#) i [Informacijski paket za akademsku godinu: preddiplomski sveučilišni studiji, diplomski sveučilišni studiji, poslijediplomski sveučilišni studiji i programi za cjeloživotno obrazovanje](#). [Vodič za upis na studije](#) sadrži nužne uvjete i kriterije upisa koji odgovaraju podacima na mrežnom portalu *Postani student pri Nacionalnom informacijskom sustavu prijave na visoka učilišta (NISpVU)* te se svake akademske godine usvajaju [Odlukom o uvjetima upisa studenata u višu godinu studija](#) Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. [Vodič za upis na studije](#) sadrži sve potrebne informacije o studijskim programima i smjerovima na preddiplomskim i diplomskim studijima, nastavi i izvannastavnim aktivnostima te mogućnostima daljnega razvoja karijera studenata. Upisni postupak provodi i nadgleda [Povjerenstvo za upise na preddiplomske studije](#) i [Povjerenstvo za upise na diplomske studije](#) na temelju odluke Fakultetskog vijeća svake akademske godine. Upisi se za preddiplomske studije provode na temelju Upisnog broja koji po zaključavanju rang-lista sustav NISpVU dodjeljuje pristupnicima. Upisi se za diplomske studije provode prema službenim rang-listama, pri čemu pristupnici iznad crte ostvaruju pravo upisa. Ti se upisi ne provode putem NISpVU-a, a natječaj, opis postupka i potrebni obrasci za [upis na diplomski studij](#) javno su dostupni na mrežnim stranicama. [Prigovori, upiti ili žalbe u postupku provedbe upisa](#) u nadležnosti su navedenih povjerenstava za upise na preddiplomske i diplomske studije Filozofskog fakulteta Osijek.

Prije provedbe upisnog postupka objavljuje se javni natječaj za upis na preddiplomske i diplomske studije ([FFOS](#), [UNIOS](#), [natječaj 1](#), [natječaj 2](#)). Raspored upisa na preddiplomske i diplomske studije, kao i ostali važni podaci u svezi s upisom na učilište, dostupni su pravovremeno i javno [na mrežnim stranicama](#). Uz obavijesti o upisima na preddiplomske i diplomske studije, ondje su studentima dostupni i obrasci za prijavu i upis na studij. Uz prethodni uspjeh ostvaren tijekom srednjoškolskog obrazovanja te uspjeh ostvaren na Državnoj maturi, pristupnici pri upisu na preddiplomski studij mogu ostvariti i dodatne bodove jer se u obzir uzimaju i posebna postignuća, poput sudjelovanja na državnim natjecanjima bez obzira na osvojeno mjesto, Lidrana ili jezičnih diploma (potonje za upis na preddiplomski sveučilišni studij Njemački jezik i književnost).

Postupak nastavka studija za studente reguliran je *Pravilnikom o studijima i studiranju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*. Za studente koji nastavljaju prekinuti studij, odnosno upisuju višu godinu studija, svake se akademske godine donosi *Odluka o uvjetima upisa studenata u višu godinu studija* Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku o broju potrebnih ECTS-bodova za upis u više godine studija.

Filozofski fakultet u Osijeku ima učinkovit mehanizam priznavanja prethodnog učenja. Studenti preddiplomskog i diplomskog studija Filozofskog fakulteta imaju mogućnost prijelaza na srodne studijske smjerove, pri čemu im se odgovarajući dio kolegija i ostvarenih ECTS-bodova priznaje odlukom Povjerenstva za nastavu i studente na temelju mišljenja ECTS-koordinатора određenog odsjeka ili samostalne katedre. Povjerenstvo za nastavu i studente ovlašteno je tijelo Fakultetskog vijeća koje u skladu sa sveučilišnim *Pravilnikom o studijima i studiranju* rješava ta pitanja. I sam postupak prijelaza određuje se navedenim *Pravilnikom o studijima i studiranju*. Kriteriji, odnosno načini priznavanja kolegija i stečenih ECTS-bodova tumače se u *Naputku o priznavanju odslušanih i položenih predmeta i stečenih ECTS-bodova na visokoškolskoj ustanovi u inozemstvu*. Studenti s drugih učilišta pri prijelazu na Filozofski fakultet Osijek mogu ostvariti priznavanje kolegija i stečenih ECTS-bodova istovjetno načinu koji je opisan za studente Filozofskog fakulteta koji prelaze na srodni studijski smjer. Na taj način definirani su postupci provedbe priznavanja visokoškolskih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja u slučaju nastavka studija.

Budući da studijski programi postoje kao jednopredmetni i dvopredmetni, tablica 3.1 Anali-tičkog priloga Samoanalizi (Mozvag) pokazuje podatak da ukupan broj studenata iznosi 2142 zato što se svaki dvopredmetni student evidentira u okviru obaju studija. Gleda li se studijske smjerove, dobije se podatak o stvarnom broju studenata koji iznosi 1357.

Standard	3.2. Visoko učilište prikuplja i analizira podatke o napredovanju studenata na studiju i na temelju njih osigurava kontinuitet studiranja i završnost studenata.
Elementi standarda	<p>3.2.1. Postupci praćenja napredovanja studenata jasni su i dostupni.</p> <p>3.2.2. Prikupljanje i analiziranje podataka o napredovanju studenata na studiju redovito se provodi.</p> <p>3.2.3. Visoko učilište osigurava učinkovite mehanizme analiziranja uspjeha i prolaznosti studenata te na temelju njih pokreće odgovarajuće aktivnosti.</p>

Filozofski fakultet Osijek redovito i detaljno prikuplja te analizira podatke o napredovanju studenata u okviru redovitih godišnjih izvješća o kvaliteti nastave, godišnjeg izvješća dekana o radu visokog učilišta te semestralnih izvješća o održanoj nastavi. Postupci praćenja napredovanja studenata obuhvaćeni su i precizno opisani studijskim programom utemeljenim na ishodima učenja – na razini kolegija i na razini studijskog programa (v. kartice Opis kolegija i Metode u *opisima kolegija*).

U *Priručniku za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada* i *Vodiču za upis na studije*, kao i u *Izvješću o kvaliteti nastave* (usp. 2. i 3. poglavlje), razvidno je da Filozofski fakultet kontinuirano usklađuje upisne kvote i uvjete upisa s ciljem osiguravanja upisa kandidata koji posjeduju odgovarajuće predznanje i vještine za svladavanje studijskog programa. Iz podataka o studijskim programima razvidno je da se oni kontinuirano inoviraju te da se pokreću i novi studijski programi kao rezultat analize uspješnosti studiranja.

Programi svih kolegija temelje se na konceptu ishoda učenja te se unutar svakog kolegija predviđa kontinuirano praćenje i vrednovanje napredovanja studenata. Podaci o napredovanju kroz studij (prolaznost, broj upisanih i ispisanih studenata, završeni studenti i ostalo) dostupni su u godišnjem *Izvješću o kvaliteti nastave*. Analize se izrađuju na temelju zajedničkog rada prodekana za nastavu i studente s voditeljima ustrojbenih jedinica (odsjeka, katedri), Uredom za kvalitetu i Uredom za studente i studije. Spomenuti podaci o studentima obrađuju se i u godišnjem *Izvješću o radu Filozofskog fakulteta Osijek* koje podnosi dekanica Fakulteta.

Glede podataka o napredovanju studenta *Izvješće o kvaliteti nastave* (izvješće 1, 2, 3, 4, 5) sadrži sljedeće elemente:

1. Studijski programi i njihova izvedba
2. Kvaliteta nastavnog procesa
3. Struktura, broj i prolaznost studenata na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima
4. Struktura, usavršavanje i vrednovanje kvalitete rada nastavnika
5. Resursi, kapaciteti i oblici podrške studentima.

Izvješće o kvaliteti nastave i semestralna izvješća o održanoj nastavi analiziraju se i javno prihvaćaju na sjednicama Fakultetskog vijeća.

Kvaliteta praćenja prolaznosti studenata osigurava se i putem *mentorskog sustava*. Svaka studijska godina ima dodijeljenog pripadajućeg mentora, u pravilu nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju koji prati i podržava studente tijekom studija. Mentorski sustav redovito se analizira, vrednuje i usklađuje putem izvješća Povjerenstva za osiguravanje i unapređivanje kvalitete.

Imenovane mentore studenti ocjenjuju putem ankete i intervjua s ciljem vrednovanja zadovoljstva sustavom. Povjerenstvo za kvalitetu i imenovani mentori na kraju svake akademske godine predaju izvješća koja se pohranjuju u Uredu za kvalitetu.

Na temelju analize interesa za upis i prolaznosti studenata, a s ciljem promicanja kvalitete studija na Filozofskom fakultetu Osijek, svake se godine pod nadležnošću Radne skupine za promidžbu Fakulteta, *koju imenuje Fakultetsko vijeće*, održavaju promotivne aktivnosti u zajednici. Na temelju *Akcijskog plana poticanja interesa za upis na studijske programe Filozofskog fakulteta iz 2015. godine* ostvaruju se kontinuirani posjeti nastavnika i studenata školama te izravan kontakt s učenicima tijekom kojeg se predstavlja studijske programe Filozofskog fakulteta Osijek, poput predstavljanja u Slavonskom Brodu (1, 2) i Vinkovcima (1, 2).

Filozofski fakultet Osijek redovito surađuje s Centrom za informiranje i savjetovanje o karijeri u Osijeku (CISOK) putem redovitih projektnih informativnih radionica i aktivnosti u zajednici koje se održavaju za srednjoškolce i studente.

Stopa završnosti sveučilišnih studija Filozofskog fakulteta Osijek iznosi 82 % – na preddiplomskoj razini stopa završnosti iznosi 73 %, a na diplomskoj razini 95 % (izračun proizišao iz pripadajućih tablica Analitičkog priloga Samoanalizi iz Mozvaga), što Fakultet svrstava u gornju granicu stope završnosti visokog obrazovanja *u Europi (stopa završnosti između 53 % i 83 %)*.

Prema pokazateljima (usp. tablicu 3.5 Analitičkog priloga Samoanalizi), studenti trogodišnjeg preddiplomskog studija u pravilu studiraju dulje od 3, no kraće od 4 godine, a studenti dvogodišnjeg diplomskog studija u pravilu studiraju dulje od 2, no kraće od 3 godine. To je dobar pokazatelj ako se ima na umu činjenica da studenti prema *Pravilniku o studijima i studiranju* imaju mogućnost zadržavanja statusa redovnog studenta jednu godinu više od predviđenog vremena studiranja, a što im iz razloga koji nisu u vezi sa studijem ponekad odgovara.

Standard	3.3. Visoko učilište osigurava poučavanje usmjereno na studenta
Elementi standarda	<p>3.3.1. Visoko učilište potiče različite načine izvođenja nastave u skladu s predviđenim ishodima učenja.</p> <p>3.3.2. Koriste se različite nastavne metode koje potiču interaktivno i istraživačko učenje, rješavanje problema te kreativno i kritičko mišljenje (npr. individualni i grupni projekti, suradničko učenje, problemska nastava, terenski rad i ostale interaktivne metode).</p> <p>3.3.3. Načini izvođenja nastave i nastavne metode kontinuirano se vrednuju i prilagođavaju.</p> <p>3.3.4. Načini poučavanja prilagođeni su raznolikoj studentskoj populaciji (netradicionalna studentska populacija, izvanredni studenti, studenti starije životne dobi, podzastupljene i ranjive skupine itd.).</p> <p>3.3.5. Visoko učilište osigurava korištenje naprednih tehnologija s ciljem osuvremenjivanja nastave.</p> <p>3.3.6. Dostupni i predani nastavnici pridonose motiviranju studenata i njihova angažmana.</p> <p>3.3.7. Visoko učilište potiče samostalnost i odgovornost studenata.</p>

U *opisima studijskih programa*, odnosno *opisima kolegija*, definirani su načini izvođenja nastave koji su u skladu s planiranim ishodima učenja, također razvidnima u opisima svakog pojedinog kolegija. Nastava se na Fakultetu izvodi u obliku predavanja, seminara, vježbi i radionica. Svi načini izvođenja nastave usmjereni su prema studentima, njihovoj aktivnosti, a samim tim i ostvarivanju planiranih ishoda učenja.

U takvim oblicima nastave ostvaruju se i različite nastavne metode kojima se potiče interaktivno učenje, dijaloški rad, problematiziranje sadržaja te istraživački pristup temama. Opis metoda koje se primjenjuju u nastavnome radu sa studentima dostupan je *na mrežnim stranicama*, a također je razvidan i u *Izvešću o kvaliteti nastave*. Na Filozofskom se fakultetu posebna pozornost posvećuje terenskoj nastavi koja se organizira s ciljem promicanja jezika, materinskoga ili stranoga, zavičajnoga govora i zavičajne baštine kao dijela hrvatskoga standardnog jezika i hrvatske baštine, zatim s ciljem upoznavanja najznačajnijih srednjovjekovnih lokaliteta i materijalne baštine u Slavoniji. Dio se terenske nastave (1, 2, 3, 4, 5) ostvaruje i u inozemstvu, primjerice posjet Europskoj komisiji, Glavnoj upravi za prevođenje u Bruxellesu u Belgiji. Terenski se rad u određenim slučajevima ostvaruje i posjetom odgovarajućim ustanovama, npr. u okviru predmeta *Domska pedagogija*.

Svi navedeni oblici nastave te metode koje se pritom ostvaruju na našem se fakultetu kontinuirano vrednuju. To se sustavno provodi nastavničkom anketom (*Nastavničko vrednovanje nastave*) čiji se rezultati predstavljaju i primjereno interpretiraju u odgovarajućim poglavljima *Izvešća o kvaliteti nastave*. S obzirom na rezultate vrednovanja načina izvođenja nastave i nastavničkih metoda, kontinuirano se provodi prilagodba oblika nastave i nastavničkih metoda s ciljem unapređivanja kvalitete poučavanja i učenja, što se formalno očituje u izmjenama studijskih programa u opsegu manjem, odnosno većem od 20 % koje se provode kontinuirano, u pravilu svake godine, a u poglavlju Studijski programi godišnjeg *Izvešća o radu Filozofskog fakulteta*

pregledno i koncizno prikazuje se koji su se programi u pojedinoj akademskoj godini u tom smislu mijenjali. Nastavnici prilagođavaju načine poučavanja raznovrsnoj studentskoj populaciji, što se posebno odnosi na kategorije studenata s invaliditetom. To je razvidno u individualnim i vremenski prilagođenim konzultacijama.

Filozofski fakultet posebno i kontinuirano skrbi i o studentima koji pripadaju podzastupljenoj skupini, poglavito ranjivim skupinama. To znači da se i načini poučavanja prilagođavaju njima, odnosno njihovoj osobitosti. *Imenovanje obrazovnih asistenata* tim studentima jedan je od načina prilagodbe.

Da bi nastavnici učinili svoju nastavu suvremenijom, Filozofski fakultet osigurava korištenje naprednih tehnologija. To se ponajprije odnosi na platformu *Moodle* koja omogućuje dvosmjernu komunikaciju između nastavnika i cijele skupine studenata. Također, primjer korištenja suvremenih nastavnih tehnologija jesu mobilne aplikacije koje nudi Google Play – npr. *Glagopedija* te *FFOS Test Your Knowledge* – kao i *Kahoot* kojim se neki nastavnici koriste u nastavi. Inače, Fakultet se sustavno brine o osposobljavanju svojih nastavnika za korištenje naprednih tehnologija u nastavi, i to ponajprije njihovom edukacijom, primjerice organiziranjem radionica u okviru *Plana stručnog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja*. Također, u okviru novoustrojenih centara na Fakultetu djeluje i *Centar za didaktičko-metodička istraživanja* u čijem je djelokrugu i usavršavanje procesa poučavanja i učenja različitim načinima i sredstvima, pa tako i suvremenom tehnologijom. I na kraju, Fakultet podupire gostujuća predavanja (*primjer gostujućeg predavanja*, evidencije održanih gostujućih predavanja (1, 2, 3, 4, 5), što je definirano i *Strategijom razvoja Filozofskog fakulteta Osijek 2016.–2020.*, pri čemu se potiču i *predavanja putem sustava učenja na daljinu* koja se ostvaruju korištenjem naprednih tehnologija.

Na Filozofskom fakultetu rade predani nastavnici koji motiviraju studente svojim cjelokupnim djelovanjem, pa tako i svojom dostupnošću, čime još više potiču studente na rad i motiviranost. O tome govore i podaci o konzultacijama (usp. podatke pojedinih ustrojbenih jedinica: *EJK, FIL, HJK, INF, KZS, MJK, NJK, PED, POV, PSIH, SOC*) u kojima je precizirano vrijeme konzultacija, a u nekim slučajevima i formulacija »prema dogovoru«, što znači da su nastavnici dostupni studentima i izvan redovnog vremena konzultacija. Osim toga, svoju dostupnost studentima nastavnici omogućavaju i putem svoje e-adrese i telefona. Također, Fakultet ima i razvijen *mentorski sustav*, što znači da svi studenti imaju svojega nastavnika mentora koji je studentima, osim na navedene načine, dostupan i putem mentorskih sastanaka. Sve navedeno dostupno je na mrežnim stranicama odsjeka i samostalnih katedri na kojima se informacije redovito objavljuju i ažuriraju. Također, predanost je nastavnika razvidna i u rezultatima Jedinstvene sveučilišne studentske ankete prema kojoj se prosječna ocjena koju dobivaju nastavnici Filozofskoga fakulteta kreće oko 4,7, što je iznad prosjeka Sveučilišta. Taj se podatak navodi u *Izvešću o kvaliteti nastave*. Povratne informacije dobivaju se i *anketiranjem alumnija i poslodavaca* o tome kako ostvarene kompetencije diplomiranih studenata odgovaraju potrebama tržišta rada.

Filozofski fakultet posebno skrbi o razvoju samostalnosti i odgovornosti svojih studenata. Takva su nastojanja razvidna u mnogobrojnim primjerima. Studenti samostalno organiziraju skupove, znanstvene ili stručno-znanstvene, pri čemu samostalno rade i angažiraju se od pismenih zahtjeva za organizaciju do izvješća o održanom skupu ili konferenciji (npr. *konferencija* koju su zajednički organizirali studenti Povijesti i studenti Engleskog jezika i književnosti). Također, studenti se pohvaljuju za izvannastavni rad na način određen *Pravilnikom o pohvaljivanju i nagrađivanju studenata*. Mnogobrojni su primjeri sudjelovanja *studenata kao suautora* u objavljenim radovima s nastavnicima koji su nastali na temelju diplomskoga rada studenta te kao rezultat uključivanja studenta u znanstvenoistraživački rad čiji su mentori nastavnici istraživači. Donošenje *Odluke o radu studenta istraživača* također je jedan korak usmjeren prema poticanju samostalnosti studenata, s tim da je ovdje, dakako, naglasak na znanstvenoistraživačkom radu studenata. Osim toga, studenti su sudionici popularizacije znanosti u okviru *Festivala znanosti*, gdje također sudjeluju s nastavnicima. Studenti su zapaženi kao *govornici u predstavljanju pu-*

blikacija. Svoju samostalnost i odgovornost studenti na Filozofskom fakultetu dokazuju i kao demonstratori, o čemu također postoji *Pravilnik o demonstratorima* te *odluke Fakultetskog vijeća o imenovanju demonstratora*. Nadalje, na našem Fakultetu studenti *objavljaju i svoje časopise, a podaci o njima dostupni su na mrežnoj stranici*. Osim toga, Fakultet objavljuje i *brojne studentske publikacije*.

Vrijedan doprinos naših studenata jest i njihov humanitarni i volonterski rad, primjerice božićna humanitarna akcija studenata Pedagogije koja se svake godine organizira u vrijeme adventa i oglašava *na mrežnim stranicama Fakulteta*.

Standard	3.4. Visoko učilište osigurava odgovarajuću podršku studentima.
Elementi standarda	<p>3.4.1. Visoko učilište omogućava studentima savjetovanja o studiranju i karijernim mogućnostima (npr. tutore, mentore i druge savjetnike kao pomoć studentima u učenju i napredovanju).</p> <p>3.4.2. Visoko je učilište uspostavilo funkcionalne postupke za profesionalno usmjeravanje studenata, psihološko savjetovanje, pravno savjetovanje, podršku studentima s invaliditetom, za podršku pri uključivanju u programe odlazne i dolazne mobilnosti te knjižnične službe i studentske službe na sveučilišnoj ili fakultetskoj razini te su studenti s njima upoznati.</p> <p>3.4.3. Podrška studentima prilagođena je raznolikoj studentskoj populaciji (izvanredni studenti, stariji studenti, studenti iz inozemstva, studenti iz podzastupljenih i ranjivih skupina, studenti s određenim poteškoćama u svladavanju gradiva i prolasku kroz studij itd.).</p> <p>3.4.4. Visoko učilište zapošljava primjeren broj kvalificirana i predana stručnog, administrativnog i tehničkog osoblja.</p>

Filozofski fakultet redovito objavljuje *Informacijski paket (1, 2, 3, 4, 5)* koji sadrži sve važne informacije za studente koji dolaze na studij, a dostupan je [na mrežnim stranicama](#). Stalna briga o studentima u obliku savjetovanja o studiranju te karijernim mogućnostima razvidna je u različitim oblicima podrške studentima. Ponajprije, Fakultet ima razvijen [mentorski sustav](#), o čemu postoji naputak ([Preporuke za rad mentora sa studentima](#)) dostupan na mrežnoj stranici. Isto tako, na mrežnim su stranicama objavljeni i [prijedlozi tema mentorskih sastanaka](#).

Uz mentorski sustav u okviru kojega nastavnici pomažu studentima, Fakultet ima i studente savjetnike, zatim studenta savjetnika dekana, odnosno počasnog studenta prodekana (usp. [mrežne stranice](#) i [Odluka o imenovanju](#)), [studentskog pravobranitelja](#) te studentske predstavnike na pojedinim odsjecima, odnosno samostalnim katedrama. Fakultet pruža potporu studentima s invaliditetom. Na razini Sveučilišta djeluje Ured za studente s invaliditetom, a potpora za studente ranjivih skupina ogleda se i u [djelomičnom ili potpunom oslobađanju od plaćanja participacije u troškovima studija](#). Također, Fakultet ostvaruje suradnju sa Studentskim zborom, i to financijski podupirući njegove aktivnosti (usp. [pregled prihoda i rashoda](#), detaljni podaci dostupni su u Uredu za računovodstveno-financijske poslove). Fakultet financijski podupire studentske udruge, zatim studente koji sudjeluju na studentskim, stručnim ili znanstvenim skupovima te organizaciju studentskih skupova i izdavanje časopisa ([1, 2, 3, 4, 5](#)). Budući da se studenti uključuju i u programe mobilnosti (Erasmus+ i CEEPUS), potporu u tom smislu pruža im organizacija [ESN Osijek](#) te [fakultetski Erasmus-koordinator](#), kao i CEEPUS-koordinatori (usp. poglavlja 3.5 i 4.6.). Podrška se studentima pruža i u okviru [prodekanskoga sata za studente](#) koji organizira prodekan za nastavu i studente. Studentima se pruža podrška i u okviru [Psihoedukativnoga online programa podrške studiranju](#) te putem [Psihološkoga savjetovaništa](#) Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Podršku studentima pruža i udruga [Alumni \(Udruga diplomiranih studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku\)](#) koja postoji na našem fakultetu i organizira različita [predavanja](#) u okviru kojih se upućuje studente na važne informacije o studiju i studiranju te o mogućnostima zapošljavanja. Također, [Centar za karijere](#) koji djeluje na našem fakultetu usmjeren je prema podršci i pomoći studentima u razvoju buduće karijere. Fakultet je uspostavio funkcionalni postupak za profesionalno usmjeravanje studenata, i to putem demonstratora kojeg predlaže nositelj kolegija, a [ime-nuje Fakultetsko vijeće](#), s tim da nositelj kolegija i demonstrator izrađuju i supotpisuju izvješće o

ostvarenim aktivnostima studenta demonstratora. Uvjeti za imenovanje demonstratora opisuju se u *Pravilniku o demonstratorima*. Postupke za psihološko savjetovanje studenata Fakultet je uspostavio putem Psihološkoga savjetovališta na razini Sveučilišta, a koje je nastalo iz *Psihološkoga savjetovališta osnovanoga na Filozofskom fakultetu Osijek*. Glede pravnoga savjetovanja postoji studentski pravobranitelj *na razini Fakulteta* i *na razini Sveučilišta*. Podrška studentima s invaliditetom ostvaruje se putem *Ureda za studente s invaliditetom* te *imenovanjem asistenata*, a glede uključivanja studenata u programe odlazne i dolazne mobilnosti na Fakultetu se organizira *Erasmus info dan*. Svake godine održava se *prijam studenata prve godine preddiplomskih studija*, a već drugu godinu zaredom tiska se i *letak* koji se dijeli novoupisanim studentima. Kao što je iz spomenutog rasporeda za prijam studenata prve godine vidljivo, osim objedinjenog prijma za sve studente koji počinju studirati na našem fakultetu, organizira se i prijam po odsjecima gdje se studente upoznaje sa svim relevantnim informacijama o studiju i nastavnicima.

Fakultet ima prateće službe u kojima je zaposlen primjeren broj kvalificiranog i predanog stručnog, administrativnog i tehničkog osoblja. Uz tajnicu Fakulteta, to su zaposlenici Knjižnice, Ureda za studente i studije, Ureda za unapređenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja, Ureda za znanost, projekte i međunarodnu suradnju, Ureda za informatiku i računalnu mrežu, Ureda za pravne i stručno-administrativne poslove u središnjoj službi, Ureda za stručne i administrativne poslove za organizaciju studija, Ureda za računovodstveno-financijske poslove u središnjoj službi te Ureda dekana. Djelatnici navedenih službi kontinuirano se stručno usavršavaju u području digitalnih kompetencija i multimedijske komunikacije, zatim u području komunikacijske kompetencije za rad sa studentima s ADHD-om i poremećajima učenja te upoznavanje s glavnim mehanizmima održavanja biološke ravnoteže u organizmu i s procesima koji dovode do narušavanja biološke ravnoteže organizma u uvjetima stresa. Također, osoblje pratećih stručnih, administrativnih i tehničkih službi usavršava se i u materinskom jeziku te u stranim jezicima (engleski, njemački, poljski). Neka od tih usavršavanja ostvaruju se u skladu s *Planom stručnog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja* na razini Fakulteta, a neka izvan toga. Djelatnici se usavršavaju i u području matične struke u specijalističkom studiju ili poslijediplomskom sveučilišnom studiju. U *Knjižnici* Fakulteta zaposleno je pet osoba, od toga jedna magistrica bibliotekarstva, tri više knjižničarke i jedna knjižničarska savjetnica. U *Uredu za studente i studije* zaposlene su četiri osobe, od toga tri stručna suradnika, jedna stručna referentica i jedna magistrica ekonomije na stručnom osposobljavanju. U *Uredu za unapređenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja* zaposlena je jedna osoba s kvalifikacijama mag. iur. i univ. spec. publ. admin. U kontekstu navedenih službi potrebno je istaknuti da se pristupilo izradi nove sistematizacije radnih mjesta kako bi njihovo djelovanje, a u njegovu okviru i potpora studentima, bilo još učinkovitije (usp. *Pravilnik o ustrojstvu radnih mjesta*).

Standard	3.5. Visoko učilište osigurava podršku studentima iz ranjivih i podzastupljenih skupina.
Elementi standarda	<p>3.5.1. Visoko učilište prati različite potrebe studenata iz ranjivih i podzastupljenih skupina.</p> <p>3.5.2. Nastavni proces prilagođava se individualnim potrebama studenata ranjivih i podzastupljenih skupina.</p> <p>3.5.3. Visoko učilište ulaže sredstva u potporu studentima iz ranjivih i podzastupljenih skupina.</p>

Filozofski fakultet Osijek u izravnom je kontaktu s Uredom za studente s invaliditetom Sveučilišta u Osijeku, pri čemu su pitanja studenata s invaliditetom ili iz ranjivih i podzastupljenih skupina izravno u nadležnosti prodekana za nastavu i studente. [Ured za studente s invaliditetom](#) na razini Sveučilišta vode i koordiniraju prorektor za nastavu i studente te stručni suradnik Ureda za studentska pitanja i studente s invaliditetom.

Sukladno predmetnim pravilnicima (1, 2), Filozofski fakultet studentima s invaliditetom ili ranjivim i podzastupljenim skupinama studenata osigurava [prilagođen pristup polaganja ispita Državne mature](#) na temelju rješenja o stupnju tjelesnoga oštećenja Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje koje pristupnici dostavljaju Središnjem prijavnom uredu Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Studenti s invaliditetom imaju pravo na prilagođen pristup polaganju ispita Državne mature, a kandidatima sa 60-postotnim i višim invaliditetom omogućuje se izravan upis na studijske programe na visokim učilištima izvan redovne kvote pod uvjetom da prijeđu bodovni prag. Prijedenim pragom smatraju se položeni ispiti Državne mature koji su uvjet za upis pojedinih studijskih programa, pri čemu visinu razredbenoga praga određuju visoka učilišta. Studenti Filozofskog fakulteta iz ranjivih i podzastupljenih skupina mogu se koristiti uslugama [Psihološkog savjetovališta](#) pri Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji vode stručnjaci Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta. [Studenti s invaliditetom](#) imaju podršku preko Ureda za studente s invaliditetom na razini Sveučilišta. Na mrežnim je stranicama dostupan i [evidencijski list](#), odnosno obrazac putem kojeg se studenti mogu registrirati u nadležnom uredu, kao i [podaci o pravima](#) za studente s invaliditetom. Prava ranjive i podzastupljene skupine studenata odnose se na: prilagodbu ispitne tehnologije prilikom pisanja ispita (usp. čl. 59, st. 4 [Pravilnika o studijima i studiranju](#)), zatim [pravo na izravan smještaj u studentskom domu](#), pravo [naknade dijela troškova prijevoza](#), pri čemu je [angažman studenata asistencijom u smislu obrazovne asistencije](#) prepušten na odluku fakultetima. Javno je dostupan podatak o [opremi](#) koja stoji na raspolaganju svim studentima registriranim pri Uredu za studente s invaliditetom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Studenti s invaliditetom, kao i studenti slabijeg socijalno-ekonomskog statusa, imaju pravo na umanjeње ili oslobađanje plaćanja školarine na temelju [Odluke o uvjetima i dokumentaciji za oslobađanje, odnosno umanjeње plaćanja participacije u troškovima studija \(školarine\) redovitim studentima s invaliditetom i redovitim studentima slabijeg socijalno-ekonomskog statusa](#). Na temelju studentskih molbi i preporuke Povjerenstva za nastavu i studente, Filozofski fakultet odlukom dekana omogućuje plaćanje školarine obročno ili potpuno oslobađanje od plaćanja školarina za studente iz ranjivih i podzastupljenih skupina. Nastavnici su osposobljeni u području potreba i pristupa osobama s invaliditetom te redovito primjenjuju najsuvremenije didaktičko-metodičke postupke u izvedbi nastave i obavljanju ispitnih obveza, kao i tehnološka pomagala u radu i prilagodbi nastavnog procesa osobama s invaliditetom.

Nastavnici i studenti Filozofskog fakulteta svake godine organiziraju humanitarne akcije za djecu iz ranjivih i podzastupljenih skupina, poput godišnjih blagdanih priredbi za djecu Dječjeg

doma Klasje (1, 2). *Odlukom o dodjeli obrazovne asistencije Filozofskog fakulteta Osijek* pruža se kontinuirana podrška tijekom studija slijepoj studentici 1. g. diplomskog studija. *Planom stručnog usavršavanja* nastavnog i nenastavnog osoblja Filozofskog fakulteta Osijek održavaju se stručne radionice kojima se nastavnike osposobljava za primjerenu organizaciju rada sa studentima s invaliditetom ili iz podzastupljenih i ranjivih skupina (*primjer odluke*). *Prostor i prilaz* matičnoj zgradi u Jägerovoj ulici, kao i zgradi Filozofskog fakulteta u Školskoj ulici, prilagođeni su za studente s invaliditetom, jer je omogućen prilaz kolicima, uz prilagođene sanitarne čvorove, kao i dizalo koje postoji u matičnoj zgradi i za koje studenti s invaliditetom imaju osiguran ključ i pristup, a omogućeno im je i korištenje službenog parkirališta. S ciljem bolje promocije i koordinacije aktivnosti u okviru Kampanje »I ja želim čitati« u istočnom dijelu Hrvatske, posebno u Osječko-baranjskoj županiji, *Filozofski fakultet Osijek postao je član projekta* s partnerima kao što su Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu, Hrvatsko logopedsko društvo, Hrvatska udruga za disleksiju, Poliklinika SUVAG, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Ured Pravobraniteljice za djecu te Hrvatska knjižnica za slijepe.

Standard	3.6. Visoko učilište omogućava studentima stjecanje međunarodnog iskustva.
Elementi standarda	3.6.1. Studenti su obaviješteni o mogućnostima pohađanja dijela studija u inozemstvu. 3.6.2. Visoko učilište pruža podršku studentima prilikom prijave i realizacije programa razmjene. 3.6.3. Visoko učilište osigurava priznavanje ECTS-bodova stečenih na drugom visokom učilištu. 3.6.4. Visoko učilište prikuplja podatke o zadovoljstvu studenata kvalitetom podrške visokog učilišta u praktičnim pitanjima studentske mobilnosti. 3.6.5. Studenti stječu kompetencije potrebne za rad u međunarodnom okruženju.

Studenti na razne načine dobivaju obavijesti o mogućnosti pohađanja dijela studija u inozemstvu. Natječaji za mobilnost u okviru programa Erasmus+ objavljuju se na [sveučilišnim](#) i [fakultetskim](#) stranicama. Periodično se održava tzv. *Erasmus info dan*, a studentima je za sva pitanja dostupan akademski Erasmus-koordinator. Podaci o Erasmusu dostupni su [na mrežnim stranicama](#). Uz *Pravilnik o programu Erasmus+ individualne međunarodne mobilnosti odlaznih i dolaznih studenata i (ne)nastavnog osoblja u okviru ključne aktivnosti 1*, potom Uputa studentima za prijavu na natječaj i realizaciju mobilnosti, kao i Popis inozemnih partnerskih sveučilišta i ugovora Erasmus+, na mrežnim se stranicama prije svega nude [kontaktni podaci osoba zaduženih za Erasmus na fakultetu](#). Na Fakultetu postoji i CEEPUS-koordinator (manje zastupljeno) koji studentima stoji na raspolaganju te im pruža pomoć u korištenju tog programa za ostvarivanje mobilnosti.

Podršku studentima u prijavi i realizaciji mobilnosti pružaju na razini Fakulteta [akademski Erasmus-koordinator](#), ECTS-koordinatori odsjeka koji se imenuju sukladno predmetnoj *Odluci*, kao i nastavnici koji su mentori njihovoj studijskoj godini, a na razini Sveučilišta [Služba](#) za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju te studenti koji djeluju u organizaciji [ESN Osijek](#).

Fakultet osigurava priznavanje ECTS-bodova stečenih na drugom visokom učilištu. Procedura se sastoji u tome da student u Ured za studente i studije dostavlja zamolbu za priznavanjem ECTS-bodova ostvarenih na drugom visokom učilištu, potom prijepis ocjena te konačno [Zapisnik](#) o priznavanju položenih predmeta i stečenih ECTS-bodova na visokoškolskoj ustanovi u inozemstvu, a u slučaju prakse [Zapisnik](#) o priznavanju položene/odrađene prakse i stečenih ECTS-bodova na visokoškolskoj ustanovi u inozemstvu. Na temelju [dostavljene dokumentacije](#) Povjerenstvo za nastavu i studente na svojoj sjednici donosi [odluku](#) o priznavanju.

Po ostvarenju mobilnosti studenti ispunjavaju [Izješće studenta o mobilnosti na inozemnoj visokoškolskoj ustanovi domaćinu u svrhu studijskog boravka](#) u kojem odgovaraju na pitanja o podršci i drugim okolnostima ostvarenja mobilnosti. Prema [Izješću](#) s 1. sjednice Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2018./2019. godini (30. 10. 2018.), uz studente Ekonomskog fakulteta, studenti našeg fakulteta najbrojniji su po broju ostvarenih odlaznih mobilnosti na Sveučilištu.

Kompetencije potrebne za rad u međunarodnom okruženju studenti stječu na razne načine. Potiče se sudjelovanje studenata na konferencijama i inim izvannastavnim aktivnostima, pri čemu se financira i njihov odlazak u inozemstvo (1, 2, 3, 4, 5). Pojedine terenske nastave ostvaruju se u inozemstvu, kao što je [odlazak u Maribor, Graz i Beč](#) radi upoznavanja i usporedbe srodnih

studijskih programa nastavničkog usmjerenja i uspostavljanja suradnje (nastavnički studij Engleskog jezika i književnosti i njemačkog jezika i književnosti) ili odlazak na sajam knjige u Frankfurt (studij Nakladništva) (1, 2, 3, 4, 5).

Kao dokaz za to da Fakultet uspješno priprema studente za rad u međunarodnom okruženju može se navesti poljski student Adam Andrzejewski koji je nakon jednopredmetnog diplomskog sveučilišnog studija Hrvatski jezik i književnost (2014.–2017.) karijeru uspješno nastavio u Poljskoj, potom niz studenata preddiplomskog i/ili diplomskog sveučilišnog studija Njemački jezik i književnost (npr. Romana Babić) koji po završetku studija uspješno rade u struci u Austriji i Njemačkoj, pa čak i u institucijama EU (npr. Hrvoje Grganović koji radi u Glavnoj upravi za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje u Bruxellesu).

Standard	3.7. Visoko učilište osigurava povoljne uvjete za studiranje inozemnih studenata.
Elementi standarda	<p>3.7.1. Inozemnim su studentima informacije o mogućnostima upisa i studiranja dostupne na stranom jeziku.</p> <p>3.7.2. Visoko učilište pruža podršku inozemnim studentima prilikom prijave i studiranja na domaćem visokom učilištu.</p> <p>3.7.3. Visoko učilište ima povratne informacije o zadovoljstvu i potrebama inozemnih studenata.</p> <p>3.7.4. Inozemni studenti imaju mogućnost praćenja nastave na stranom jeziku (engleskom jeziku).</p> <p>3.7.5. Učenje hrvatskog jezika za strane studente omogućeno je na razini sastavnice ili sveučilišta.</p>

Fakultet nudi mogućnost studija na stranom jeziku inozemnim studentima, pri čemu im pruža svu potrebnu akademsku potporu. Nastavno osoblje Fakulteta ima mogućnost usavršavanja svog znanja stranog jezika kako bi se pripremio za održavanje nastave na stranom jeziku. Inozemni studenti imaju mogućnost učenja i usavršavanja hrvatskog jezika tijekom boravka na Filozofskom fakultetu. Mrežne stranice Fakulteta nude podatke o ustanovi i mogućnosti studiranja na engleskom jeziku, za inozemne se studente nudi [Informacijski paket na engleskom jeziku](#). Na razini Sveučilišta te informacije pruža [Služba za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju](#), posebno pregledno u [vodiču](#) koji se iznove svake godine.

Podršku inozemnim studentima prilikom prijave i studiranja na Fakultetu pruža već spomenuta [Služba za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju](#) na sveučilišnoj razini. Usto Fakultet ima [Erasmus-koordinatora](#), a svaki odsjek, odnosno samostalna katedra, kao i poslijediplomski studiji, svog ECTS-koordinatora koji se imenuje sukladno predmetnoj [odluci](#), a svi zajedno pomažu inozemnim studentima u odabiru predmeta, kao i drugim akademskim pitanjima u kontekstu mobilnosti. Popis ECTS-koordinatora i informacija o akademskom Erasmus-koordinatoru redovito se ažuriraju i dostupni su [na mrežnim stranicama Fakulteta](#), kao i na mrežnim stranicama odgovarajućih odsjeka, samostalnih katedri i poslijediplomskih studija. Studenti Sveučilišta i Fakulteta i samostalno pružaju potporu dolaznim studentima putem organizacije [ESN Osijek](#). Izvješće o kvaliteti nastave, koje se predstavlja i [usvaja na sjednicama Fakultetskog vijeća](#), u potpoglavlju 3.5. sadrži podatke o dolaznoj mobilnosti za dotičnu akademsku godinu (izvješće [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)).

S obzirom na manji broj dolaznih studenata, od kojih neki samo dio predmeta slušaju na Filozofskom fakultetu, zasad se podaci o zadovoljstvu i potrebama dolaznih studenata dobivaju konzultativnim putem i savjetovanjima, pri čemu akademski Erasmus-koordinator u razgovoru saznaje i usmeno nastavnicima i nenastavnom osoblju priopćuje potrebe dolaznih studenata.

Strane filologije izvode nastavu na pripadajućim stranim jezicima, što je razvidno iz [opisa predmeta](#) (kartica *Osnovni podaci* sadrži i podatak o jeziku izvođenja nastave), tako da inozemni studenti mogu pratiti i nastavu na engleskom, njemačkom i mađarskom jeziku. No inozemni studenti, često iz Poljske, koriste program Erasmus+ kako bi pohađali nastavu na studiju Hrvatskog jezika i književnosti. Da bi inozemni studenti mogli studirati na stranom jeziku, Fakultet omogućuje svojim profesorima učenje stranih jezika, što je preduvjet za održavanje nastave na stranom jeziku. U okviru Plana stručnog usavršavanja dosad se održala edukacija Opći engleski, Opći njemački te Poljski jezik u 2015., 2016. i 2017. godini ([1](#), [2](#), [3](#)). Razvijen je i [Program cjeloživotnog učenja njemač-](#)

kog jezika u svrhu visokoškolske nastave čiji je osnovni cilj pripremiti visokoškolske nastavnike za pripremu i održavanje nastave na njemačkom jeziku.

Učenje hrvatskog jezika za strane studente omogućeno je na razini sveučilišta putem predmeta *Croatian Language – Preparatory Course* koji se izvodi kroz 70 sati i donosi 6 ECTS-bodova. Fakultet organizira i provodi *testiranje poznavanja hrvatskoga jezika i latiničnoga pisma*. Ustrojen je program cjeloživotnog učenja *Hrvatski jezik, povijest i kultura za strance*. Za one koji znaju hrvatski, a žele ga dalje usavršavati, u ponudi postoji izborni predmet *Osnove jezične kulture*, ISVU: 75749. Navedeni predmet Fakultet već nekoliko godina nudi cijelom Sveučilištu kao sveučilišni izborni predmet. Nakon opsežnih priprema, u siječnju 2020. ponuđena je i nova *Zimska škola hrvatskoga jezika i kulture koju izvode nastavnici našeg Fakulteta, a nudi se cijelom Sveučilištu*.

Standard	3.8. Visoko učilište osigurava objektivno i dosljedno vrednovanje i ocjenjivanje studentskih postignuća.
Elementi standarda	<p>3.8.1. Kriteriji i metode vrednovanja i ocjenjivanja jasni su i objavljeni prije početka izvođenja pojedinih predmeta.</p> <p>3.8.2. Kriteriji i metode vrednovanja i ocjenjivanja usklađeni su s korištenim nastavnim metodama.</p> <p>3.8.3. Visoko učilište pruža podršku u razvoju vještina koje se odnose na metode testiranja i ispitivanja svima koji vrednuju studente.</p> <p>3.8.4. Visoko učilište osigurava objektivnost i pouzdanost ocjenjivanja.</p> <p>3.8.5. Ako je to moguće, visoko učilište provodi vrednovanje ocjenjivanja.</p> <p>3.8.6. Postupci vrednovanja uzimaju u obzir posebne okolnosti studiranja za pojedine grupe studenata (prilagodba ispitnih postupaka, npr. za studente s invaliditetom), a da se pritom osigurava postizanje predviđenih ishoda učenja.</p> <p>3.8.7. Studenti dobivaju povratne informacije o rezultatima vrednovanja, a prema potrebi i savjete za proces učenja na temelju njih.</p>

Filozofski fakultet izradio je priručnik za sveučilišne nastavnike *Vrednovanje i ocjenjivanje rada studenata*. Podaci o aktivnim kolegijima, kriteriji i metode vrednovanja te ocjenjivanja jasni su i *javno objavljeni* prije početka svake nove akademske godine te se redovito ažuriraju i usklađuju. *Za svaki predmet* putem mrežne stranice postoji mogućnost odabira opcije »Metode« koja u pravilu sadrži sljedeće elemente: način vrednovanja i ocjenjivanja; elementi praćenja i provjeravanja (za svaki je element izraženo opterećenje u ECTS-bodovima, kao i udio koji taj element čini u konačnoj ocjeni), način oblikovanja konačne ocjene, primjer izračunavanja ocjene te ostale informacije relevantne za praćenje i vrednovanje studenta.

Filozofski fakultet Osijek proveo je 2015. institucionalno konstruktivno poravnanje ishoda učenja studijskih programa i kolegija, metoda rada i vrednovanja ishoda učenja u nastavnom procesu. Proces je proveden kao tematsko vrednovanje pod nazivom *Dodjela i primjena ECTS-bodova u studijskim programima Filozofskog fakulteta Osijek* te je *pozitivno vrednovan od Povjerenstva za vanjsku prosudbu* Agencije za znanost i visoko obrazovanje 2016. godine.

Svake kalendarske godine odlukom Fakultetskog vijeća donosi se godišnji *Plan stručnog usavršavanja nastavnika i nenastavnog osoblja* kojim se radi na osiguravanju objektivnog i dosljednog vrednovanja studentskih postignuća, uz ostale relevantne teme iz područja profesionalnog djelovanja nastavnika i nenastavnog osoblja. Nastavnici Filozofskog fakulteta uključeni su u projektne aktivnosti Hrvatskog kvalifikacijskog okvira u razvoju standarda kvalifikacije i zanimanja na razini visokog obrazovanja s partnerskim institucijama iz Republike Hrvatske (usp. *pregled projekata, odluka o financiranju*). Kontinuirana mogućnost pohađanja edukacija i aktivno sudjelovanje nastavnika u projektima u vezi s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom osnažuju kompetencije nastavnika te su oni time pripremljeniji za objektivno vrednovanje studentskih postignuća.

Općenito, prema *Pravilniku o izboru u znanstvena, znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička i stručna zvanja i odgovarajuća radna mjesta (pročišćeni tekst)*, koji je 2015. godine donio Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, »pristupnici koje se prvi put bira u znanstveno-nastavno zvanje, umjetničko-nastavno i nastavno zvanje, osim pristupnika koji su završili nastavničke studije, moraju imati potvrdu ovlaštenog visokog učilišta ili ustanove o

završenom programu općeg pedagoško-psihološkog i didaktičko-metodičkog obrazovanja koji je u okviru programa cjeloživotnog obrazovanja«. Na temelju iskazanog prosjeka postignute ocjene na godišnjoj nastavničkoj anketi i prema potrebama, prodekan za nastavu i studente u dogovoru s iskusnijim nastavnicima može organizirati sustručnjačko praćenje i vrednovanje. Na temelju izrađenog priručnika za nastavnike pod nazivom *Priručnik za sustručnjačko praćenje i podršku na Filozofskom fakultetu*, nastavnicima sa slabijim postignutim prosjekom ocjene kvalitete nastave pruža se savjetodavno-metodička podrška u radu.

Prodekan za nastavu i studente svake akademske godine analizira rezultate studentske ankete o kvaliteti nastavnog rada. U slučaju nezadovoljstva postignutom ocjenom ili načinom vrednovanja studenata prema čl. 70. *Pravilnika o studijima i studiranju* propisana je mogućnost i postupak žalbe na ocjenu. Prava studenata zastupa *studentski pravobranitelj*, a u rješavanje problema može se uključiti i *student savjetnik (počasni student prodekan)*.

Prava posebnih skupina studenata podrazumijevaju prilagodbu ispitne tehnologije prilikom pisanja ispita (usp. čl. 59, st. 4 *Pravilnika o studijima i studiranju*), uz *mogućnost angažmana studenata asistencijom* u smislu obrazovne asistencije te *opremu* koja je na raspolaganju svim studentima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Studenti redovito dobivaju *povratne informacije o rezultatima vrednovanja*, a po potrebi i savjete za učenje putem javno objavljenih *termina konzultacija* i uporabom sustava za učenje na daljinu *Moodle*. Rezultati ostvareni na ispitima objavljuju se na Moodleu ili *na mrežnim stranicama Fakulteta uz poštivanje odredbi GDPR-a*. Kolegiji koji su sastavni dio pojedinih studijskih programa posreduju znanja o procesu učenja koja studenti mogu primijeniti u vlastitom studiranju, poput kolegija *Temeljne akademske vještine* (studij Pedagogije), *Glotodidaktika* (studij *Engleskog jezika i književnosti* i *Njemačkog jezika i književnosti*), *Metodika nastave engleskog jezika* (studij Engleskog jezika i književnosti), *Metodika nastave njemačkog jezika* (studij Njemačkog jezika i književnosti) te brojnih drugih primjera kolegija u studijskim programima nastavničkih smjerova.

Standard	3.9. Visoko učilište izdaje diplomu i dopunske isprave o studiju u skladu s odgovarajućim propisima.
Elementi standarda	<p>3.9.1. Završetkom studija studentima se izdaju odgovarajući dokumenti (diploma i dopunska isprava o studiju).</p> <p>3.9.2. Diploma i dopunska isprava o studiju izdaju se u skladu s odgovarajućim propisima.</p> <p>3.9.3. Visoko učilište izdaje dopunsku ispravu o studiju, bez naknade, na hrvatskom i engleskom jeziku.</p>

Svakom završenom studentu Fakultet izdaje odgovarajuće dokumente o završenom studiju: diplomu i dopunsku ispravu (primjer *diplome* i *dopunskih isprava na hrvatskom* i *engleskom* za preddiplomski; primjer *diplome* i *dopunskih isprava na hrvatskom* i *engleskom* za diplomski).

Navedeni se dokumenti izdaju u skladu s Pravilnikom o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju (NN 77/2008) te Pravilnikom o izmjeni Pravilnika o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju (NN 149/2011). Osim navedenoga, diplome i dopunske isprave izdaju se i na temelju:

1. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i viskom obrazovanju, članak 84. (»Narodne novine« br. 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 2/07. – Odluka USRH., 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13., i 101/14 – Odluka USRH, 60/15. i 131/17.)
2. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – pročišćeni tekst, članak 154.
3. Statuta Filozofskog fakulteta Osijek – pročišćeni tekst, članak 77.
4. Pravilnika o studijima i studiranju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, članak 78.

U skladu s čl. 3. Pravilnika o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju, Fakultet izdaje dopunsku ispravu bez naknade na hrvatskom i engleskom jeziku (v. gore).

Standard	3.10. Visoko učilište vodi brigu o zapošljivosti studenata nakon studija.
Elementi standarda	<p>3.10.1. Visoko učilište analizira zapošljivost završenih studenata.</p> <p>3.10.2. Upisne su kvote usklađene s društvenim potrebama i potrebama tržišta rada te resursima visokog učilišta.</p> <p>3.10.3. Visoko učilište obavještava buduće studente o mogućnostima nastavka obrazovanja ili zapošljavanja nakon završenog studija.</p> <p>3.10.4. Visoko učilište pruža podršku studentima u pogledu planiranja buduće karijere.</p> <p>3.10.5. Visoko učilište održava kontakte s bivšim studentima.</p>

Fakultet prikuplja *podatke o zapošljavanju svojih studenata*, pri čemu se za svakog diplomiranog studenta evidentira podatak o ustanovi u kojoj radi, o radnome mjestu, kao i o datumu sklapanja ugovora o radu. Neizravno se zapošljavanje studenata analizira svaki put prilikom oblikovanja upisnih kvota jer se za svrhu uzimaju i podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, što se spominje u potpoglavlju 2.1. godišnjeg Izvješća o kvaliteti nastave (izvješće [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)).

Kako je gore navedeno, u godišnjem Izvješću o kvaliteti nastave navode se čimbenici koji utječu na oblikovanje upisnih kvota, a među njima su uvijek informacije s tržišta rada te kadrovske mogućnosti pojedinih ustrojbenih jedinica.

Fakultet na razne načine obavještava buduće studente o studiju i mogućnosti zapošljavanja. Svake godine aktivno sudjeluje u *Smotri Sveučilišta* u prosincu. Iz *Vodiča za upis na studije*, koji je dostupan te se dijeli i u tiskanom i u elektroničkom obliku, razvidno je za sve studijske smjerove koje su mogućnosti zapošljavanja nakon preddiplomske, a koje nakon diplomske razine. Promidžba Fakulteta krenula je kada se na temelju *akcijskog plana* posjetilo dvije važne srednje škole, u Slavanskom Brodu ([1](#), [2](#)) i u Vinkovcima ([1](#), [2](#)), kako bi se učenike informiralo o studiju i zapošljavanju po njegovu završetku. Ustrojena je *Radna skupina za promidžbu Fakulteta* čiji je ažurirani sastav dostupan *na mrežnim stranicama* Fakulteta. Navedena radna skupina svake godine obilazi škole s ciljem promidžbe studijskih programa i mogućnosti zapošljavanja. Studenti po upisu dobivaju *mentore*, a na mentorskim je sastancima jedna od *tema* i mogućnost zapošljavanja po završetku određenog studija.

Sa svrhom pripreme za tržište rada organiziraju se gostujuća predavanja ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)), terenska nastava ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)) i izvannastavne aktivnosti studenata ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)). Na Fakultetu gostuju predstavnici softverskih tvrtki, djelatnici iz prevoditeljskih agencija, učitelji praktičari, djelatnici osječke podružnice Agencije za odgoj i obrazovanje. Ustrojen je *Centar za karijere* koji, često u suradnji s Alumni-udrugom, organizira aktivnosti usmjerene planiranju karijere. U 2019. godini održan je prvi karijerni tjedan, zajedno s *fakultetski* i *sveučilišni*. Fakultet surađuje s CISOK-om Osijek u provedbi programa »Živa knjižnica za učenike srednjih škola«. Na razini Sveučilišta djeluje Centar za unapređenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja koji u posljednje vrijeme u svojoj djelatnosti ima i karijerno savjetovanje, što je razvidno iz *plana djelovanja*.

Fakultet održava kontakt s bivšim studentima, prije svega, putem *Alumni-udruga*. Na mrežnim su stranicama podaci o predsjedniku Udruge i upravnom odboru te o načinu učlanjenja. Završeni studenti redovito se uključuju u proces izmjena studijskih programa, što je razvidno iz *Uputa* i iz primjera odluka ([1](#), [2](#), [3](#)). Prema mogućnosti, završeni se studenti uključuju u ostvarivanje *Otvorenog četvrtka*. *Bivši studenti održavaju gostujuća predavanja* na nastavi pojedinih predmeta.

IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti

Standard	4.1. Visoko učilište osigurava odgovarajuće nastavničke kapacitete.
Elementi standarda	<p>4.1.1. Broj i kvalifikacije nastavnika prikladni su za realizaciju studijskog programa i stjecanje predviđenih ishoda učenja te obavljanje znanstvene djelatnosti.</p> <p>4.1.2. Omjer je studenata i nastavnika stalno zaposlenih na visokom učilištu odgovarajući za kvalitetno studiranje.</p> <p>4.1.3. Opterećenje je nastavnika usklađeno s važećim zakonskim i podzakonskim propisima, aktima nadležnih tijela, kolektivnim ugovorima i sl.</p> <p>4.1.4. Opterećenje nastavnika osigurava ravnomjernu raspoređenost nastavnih obveza, znanstvenog/umjetničkog rada, profesionalnog i osobnog razvoja te administrativnih obveza.</p> <p>4.1.5. Nastavnici su kvalificirani za predmet/predmete koji/koje izvode.</p>

Broj i kvalifikacije nastavnika Filozofskoga fakulteta Osijek prikladni su za realizaciju studijskih programa i stjecanje predviđenih ishoda učenja te obavljanje znanstvene djelatnosti, budući da su nastavnici nositelji kolegija koji odgovaraju njihovu znanstvenom području, polju i grani, ali i znanstvenoistraživačkim i stručnim interesima. U tom kontekstu, Filozofski fakultet ima ukupno sto četrdeset osam (148) nastavnika (stanje od 15. veljače 2020.): dvadeset devet (29) redovitih profesora (od kojih je trinaest (13) redovitih profesora u trajnom zvanju), dvadeset pet (25) izvanrednih profesora, pedeset dva (52) docenta, sedam (7) poslijedoktoranada, devetnaest (19) asistenata, četiri (4) viša predavača, dva (2) predavača, pet (5) viših lektora i pet (5) lektora. Na početku svake akademske godine Fakultetsko vijeće donosi Odluku o ustroju Fakulteta ([2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#), [2018./2019. – izmjene i dopune](#)) iz koje je razvidan broj nastavnika u toj akademskoj godini raspoređenih po ustrojbenim jedinicama te njihova zvanja, dok se cjeloviti popisi nastavnika, njihova nastavna opterećenja, datum posljednjeg izbora u zvanje i postotak radnog odnosa nalaze kao prilog u točki 7. Izvješća o kvaliteti nastave u pojedinoj akademskoj godini ([izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)). U konačnici, [studijski se programi ustrojavaju na temelju elaborata](#) koji (putem [studije o opravdanosti izvođenja](#)) dokazuje da postoji dovoljan broj prikladno kvalificiranih nastavnika.

Od ukupno stotinu šest (106) nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju na Filozofskom fakultetu Osijek, osamdeset sedam (87) nastavnika ima izbor iz humanističkoga područja, sedamnaest (17) nastavnika ima izbor iz društvenoga područja, dok jedan (1) nastavnik ima izbor iz područja prirodnih znanosti te jedan (1) iz područja tehničkih znanosti. Na Filozofskom fakultetu ima ukupno stotinu devetnaest (119) doktora znanosti, među kojima su i oni nastavnici kojima doktorat znanosti nije uvjet za napredovanje (predavači – 1, viši predavači – 3, viši lektori – 1) i djelatnici u ostalim fakultetskim službama (Knjižnica – 1) te jedan nastavnik u zvanju predavača s magisterijem znanosti.

Prema podacima iz točke 3.1. Izvješća o kvaliteti nastave u pojedinoj akademskoj godini ([izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)) te podacima iz poglavlja Studenti Izvješća o radu Filozofskoga fakulteta Osijek ([izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#),

2017./2018., 2018./2019.) u navedenom razdoblju, ukupan broj studenata na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima u posljednjih pet akademskih godina pokazuje blago opadanje, što je u skladu s opadanjem broja maturanata te općom demografskom slikom. Iznosio je redom: 1450 studenata (2014./2015.), 1436 studenata (2015./2016.), 1409 studenata (2016./2017.), 1361 student (2017./2018.) te 1367 studenata (2018./2019.). Broj nastavnika u proteklih je pet godina u blagom usponu: 140 (2014./2015.), 141 (2015./2016.), 139 (2016./2017.), 151 (2017./2018.), 149 (2018./2019.). Iz navedenoga proizlazi da su omjeri između stalno zaposlenih nastavnika i suradnika te studenata na Filozofskom fakultetu u navedenom razdoblju približno na istoj razini – 1:10 ili 1:9. Oba su podatka vrlo dobra te sugeriraju da na Filozofskom fakultetu, s obzirom na broj nastavnika, postoje preduvjeti za kvalitetno odvijanje nastavnog procesa (usp. točke 4.1. Izvješća o kvaliteti nastave u pojedinoj akademskoj godini: [izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)).

Kada je riječ o pokrivenosti nastave vlastitim kadrom na preddiplomskim i diplomskim studijima Filozofskoga fakulteta, uočava se snažan pozitivan trend, tj. porast pokrivenosti nastave vlastitim kadrom u petogodišnjem razdoblju (2010./2011. – 51 % : 2014./2015. – 93,39 %) za čak 40 %, koja u narednom razdoblju postupno i dalje raste, pa je nastava na Filozofskom fakultetu Osijek u proteklih pet godina pokrivena vlastitim kadrom, tj. stalno zaposlenim nastavnici, između 93 % i 96 %: 94,28 % u ak. godini 2018./2019., dok je u prethodnom razdoblju pokrivenost iznosila 95,25 % (2017./2018.), 94,66 % (2016./2017.), 96,06 % (2015./2016.) te 93,39 % (2014./2015.). Iz navedenoga je razvidno kako Fakultet održava vrlo dobru pokrivenost nastave svojim kadrom, dok istovremeno kontinuirano uvodi nove studije. To nadalje znači da se broj vanjskih suradnika u navedenom razdoblju znatno smanjio – u ak. godini 2018./2019. – 21 vanjski suradnik, 2017./2018. – 26, 2016./2017. – 23, 2015./2016. – 34, a 2014./2015. – 36 vanjskih suradnika (usp. točke 2.3.3. i 4.1. Izvješća o kvaliteti nastave u pojedinoj akademskoj godini: [izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)). Svi nastavnici kvalificirani su za predmete koje izvode.

Zapošljavanje na Filozofskom fakultetu provodi se u skladu s potrebama nastave i strateškim ciljevima, nakon provedene rasprave na razini pojedinih odsjeka, Dekanskom kolegiju i Fakultetskom vijeću te u skladu s propisanom procedurom, a sve s ciljem osiguravanja dovoljnog broja prikladno kvalificiranih nastavnika. Svi natječaji javno se objavljuju u »Narodnim novinama«, na mrežnim stranicama Fakulteta, na mrežnim stranicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, na mrežnim stranicama Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje – Regionalni ured Osijek, u dnevnom tisku te na službenom internetskom portalu za radna mjesta Europskoga istraživačkog prostora – Euraxess, dok se rezultati natječajnih postupaka objavljuju na mrežnim stranicama Fakulteta. Natječajni postupak prilikom zapošljavanja uključuje definiranje znanstvenog područja i znanstvenog polja u koje se bira kandidat, a po potrebi i znanstvene grane ili ustrojbene jedinice. Nastavnici se *redovito usavršavaju* (znanstvena djelatnost, stručna djelatnost te pohađanje radionica, seminara i sl.).

Uzimajući u obzir nastavne obveze na preddiplomskom, diplomskom i poslijediplomskom studiju, nastavnici u pravilu imaju opterećenje kako je predviđeno zakonskim propisima, a voditelji ustrojbenih jedinica i Uprava Fakulteta skrbe o ravnomjernoj raspodjeli nastavnih opterećenja na određenoj ustrojbenoj jedinici (usp. točku 4.2 Izvješća o kvaliteti nastave u pojedinoj akademskoj godini: [izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)). Prema *Pravilniku o radu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – pročišćeni tekst*, nastavnici Filozofskoga fakulteta Osijek imaju sljedeće poslove i zadatke: preddiplomska, diplomska i poslijediplomska nastava (predavanja, vježbe, seminari), poslovi koji se smatraju sastavnim dijelom nastavnog opterećenja (konzultacije, seminarski radovi, mentorstvo završnih, diplomskih, magistarskih i doktorskih radova, ispiti, kolokviji, priprema za nastavu, usavršavanja u nastavnim vještinama, rad u Fakultetskom vijeću, rad u fakultetskim povjerenstvima), znanstvenoistraživački rad i znanstveno usavršavanje (rad na projektima, uključujući i rad na pripremi projekta, znanstveno usavršavanje i publiciranje radova), ostali poslovi koje obavljaju po nalogu dekana, nadređenog zaposlenika ili su ih prihvatili obavljati ugovorom o radu. Fakultetsko vijeće donosi Izvedbe-

ni plan nastave u skladu s prijedlogom prodekana i određenog odsjeka, odnosno samostalne katedre, kako bi se predmeti rasporedili za izvedbu nastavnicima s primjerenim kvalifikacijama i kompetencijama. Fakultet usklađuje nastavno opterećenje nastavnika s važećim zakonskim i podzakonskim propisima, aktima nadležnih tijela, kolektivnim ugovorima i drugim relevantnim propisima te isto analizira i prikazuje u Izvješću o kvaliteti nastave ([izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)) i godišnjem Izvješću o radu Filozofskog fakulteta Osijek ([izvješće 2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)).

Standard	4.2. Zapošljavanje, napredovanje i reizbor nastavnika temelje se na objektivnim i transparentnim postupcima koji uključuju vrednovanje izvrsnosti.
Elementi standarda	<p>4.2.1. Postupci zapošljavanja nastavnika proizlaze iz ciljeva razvoja visokog učilišta i usklađeni su s pozitivnim zakonskim propisima i internim aktima.</p> <p>4.2.2. Pri odabiru, imenovanju i vrednovanju nastavnika uzimaju se u obzir njihove dosadašnje aktivnosti (nastavna aktivnost, istraživačka aktivnost, povratne informacije od studenata i sl.).</p> <p>4.2.3. Visoko učilište ima odgovarajuće metode odabira najboljih kandidata za svako radno mjesto i pored propisanih nacionalnih minimalnih uvjeta za pojedino radno mjesto propisalo je kompetitivne kriterije kojima probire izvrsnost.</p> <p>4.2.4. Postupci za napredovanje nastavnika u viša zvanja temelje se na vrednovanju i nagrađivanju izvrsnosti te uzimaju u obzir važna postignuća (npr. međunarodni doprinos disciplini, prestižne publikacije, značajna znanstvena otkrića, uspješno ostvareni projekti, uspješno osigurana dodatna sredstva, mentorstva, vođenje završnih i diplomskih radova, skripta, udžbenici, popularna predavanja itd.).</p> <p>4.2.5. Pokazatelji izvrsnosti obuhvaćaju znanstveni/umjetnički, nastavni i stručni rad te doprinos razvoju visokog učilišta.</p> <p>4.2.6. Dodatni kriteriji za napredovanje nastavnika u viša zvanja odražavaju strateške ciljeve visokog učilišta.</p>

Iz naziva pravnih akata na koje se *izvješća* pozivaju te iz *sadržaja samih izvješća* razvidno je da se zapošljavanje provodi u skladu sa zakonskim aktima. Zapošljavanja se provode na temelju *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, *Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku – pročišćeni tekst*, *Statuta Filozofskog fakulteta Osijek – pročišćeni tekst*, *Pravilnika o provedbi postupka izbora/reizbora u zvanja i na odgovarajuća radna mjesta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*. Navedenim je aktima definiran postupak raspisivanja natječaja, kao i provedba cijelog postupka zapošljavanja, a već navedeni sveučilišni *Pravilnik o provedbi postupka izbora/reizbora u zvanja i na odgovarajuća radna mjesta* sadrži sve potrebne obrasce. Kod prvog izbora u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja nastavnici su obvezni održati nastupno predavanje propisano *Odlukom Rektorskog zbora o obliku i načinu provedbe nastupnog predavanja za izbor u znanstveno-nastavna zvanja, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja*.

Uz uzimanje u obzir pravnih akata, zapošljavanja proizlaze i iz ciljeva razvoja Fakulteta, što se operacionalizira izradom *Plana upravljanja ljudskim resursima* za svaku pojedinu kalendarsku godinu. Plan upravljanja ljudskim resursima izrađuje se na temelju *interno osmišljenih obrazaca* prema kojima nastavnici, ovisno o kojem se zvanju radi, iskazuju ispunjenost uvjeta za napredovanje ili reizbor u odgovarajuće zvanje i radno mjesto. Dekanica Fakulteta u suradnji s prodekanom za nastavu i studente te tajnicom Fakulteta procjenjuje dinamiku napredovanja i zapošljavanja te se u skladu s uputama Sveučilišta izrađuje *Plan upravljanja ljudskim resursima* uzimajući u obzir dostavljene podatke i dokumente pojedinih nastavnika, strateške ciljeve Fakulteta te kadrovske potrebe odsjeka, samostalnih katedri i Fakulteta u cjelini. U strateške ciljeve Fakulteta ubraja se i ishodenje ovlaštenja za provedbu dijela postupka izbora u znanstveno zvanje. Fakultet je niz godina *ovlaštena ustanova za provedbu dijela postupka izbora u znanstvena zvanja iz znanstvenog po-*

lja filologije, a primjerenim upravljanjem ljudskim resursima *ostvareni su uvjeti te od siječnja 2020. Fakultet ima ovlaštenje i za provedbu dijela postupka izbora u znanstvena zvanja iz znanstvenog polja informacijskih i komunikacijskih znanosti*. U strateške ciljeve Fakulteta koji su važni za Plan upravljanja ljudskim resursima ubraja se i kreiranje studija po mjeri studenta, što među ostalim uključuje i razvoj novih studijskih programa.

Plan upravljanja ljudskim resursima ažurira se po potrebi tijekom godine, a svaku njegovu inačicu usvaja Senat Sveučilišta, kao i resorno Ministarstvo. Cjelokupan postupak zapošljavanja nastavnika – raspisivanje natječaja, imenovanje stručnog povjerenstva i izbor na radno mjesto – provodi Fakultetsko vijeće. Iz *primjera izvješća* razvidno je da se pri odabiru, imenovanju i vrednovanju nastavnika u obzir uzima njihova dosadašnja aktivnost te da se posebno vrednuje izvrsnost u znanstvenom, nastavnom i stručnom radu te u institucijskom doprinosu. Pojedina potpoglavlja izvješća tako uzimaju u obzir znanstvenoistraživački rad, nastavni rad te stručni rad pristupnika. Dio izvješća koje obuhvaća dosadašnji znanstvenoistraživački rad uzima u obzir objavljene znanstvene radove u prestižnim međunarodnim i domaćim časopisima, sudjelovanja na znanstvenim konferencijama izlaganjem radova, članstvo u programskim i znanstvenim odborima, citiranost (međunarodna prepoznatljivost), sudjelovanja na međunarodnim i nacionalnim znanstvenoistraživačkim projektima u svojstvu voditelja ili člana istraživačke skupine, održavanje pozvanih i plenarnih predavanja na međunarodnim skupovima.

Što se tiče dosadašnjeg nastavnog i stručnog rada, u izvješću se uzima u obzir dosadašnja nastavna djelatnost, navode se nazivi predmeta te nastavni angažman izvan ustanove, gostujuća predavanja, mentorstva studentima pri izradi završnih, diplomskih i doktorskih radova, uvođenje novih nastavnih predmeta, izrada studijskih programa, autorstvo sveučilišnih udžbenika, skripti i inih nastavnih materijala, recenzentski poslovi, stručni radovi i stručni projekti, rad na popularizaciji znanosti, institucijsko djelovanje te rezultati studentskih anketa o kvaliteti pristupnikova nastavnog rada. Sve navedeno sumarno se prikazuje u završnom dijelu izvješća koje sadrži zaključak, mišljenje i prijedlog Fakultetskom vijeću.

Objektivnost u provedbi postupka zapošljavanja, a time i odabir boljih pristupnika, osigurava se time što je *jedan od tri člana stručnog povjerenstva obvezno osoba zaposlena izvan Filozofskog fakulteta Osijek*. Da bi se osigurala kvaliteta nastave, pristupnici koji se prvi put biraju u znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno i nastavno zvanje, a koji nisu završili nastavnički studij, moraju imati *potvrdu o tome da su stekli opće pedagoško-psihološko i didaktičko-metodičko obrazovanje* (usp. privitak 9.). Za Fakultet je posebno važan postupak izbora asistenata i poslijedoktoranada. Izbor asistenata važan je jer se tu radi o pristupnicima koji tek ulaze u sustav, a izbor poslijedoktoranada važan je jer se tu radi o pristupniku kojeg po primanju u službu treba osposobljavati za samostalan znanstvenoistraživački i nastavni rad, pa se stoga zapošljavanje u ova dva slučaja provodi na dvije razine. Prva razina obuhvaća *provjeru ispunjavanja formalnih uvjeta i bodovanje uspješnosti u studiranju*, a druga razina obuhvaća *provjeru motivacije i dodatnu provjeru*. Druga razina omogućava vrednovanje izvrsnosti u svim dimenzijama. To osigurava ujednačenost i transparentnost bodovanja, ali i izbor boljih pristupnika.

Standard	4.3. Visoko učilište pruža podršku nastavnicima u njihovu profesionalnom razvoju.
Elementi standarda	<p>4.3.1. Visoko učilište pruža mogućnost unapređenja kompetencija nastavnika na razini sastavnice ili sveučilišta.</p> <p>4.3.2. Visoko učilište potiče vrednovanje i unapređivanje nastavničkih kompetencija na temelju preporuka dobivenih procjenom kolega nastavnika u izvođenju nastave te na temelju rezultata studentskog vrednovanja rada nastavnika.</p> <p>4.3.3. Nastavnici sudjeluju u međunarodnim programima mobilnosti, suradničkim projektima, mrežama i sl.</p>

Stalno stručno usavršavanje nastavnika Filozofskoga fakulteta ugrađeno je u Strategiju razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020. Filozofski fakultet Osijek na početku svake nove kalendarske godine donosi *Plan stručnog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja za tu godinu*. Plan usvaja Fakultetsko vijeće. Tijekom godine dolazi do izmjena navedenog Plana kako bi se zadovoljile stvarne potrebe za stručnim usavršavanjem. *Stručno usavršavanje obuhvaća različita područja kompetencija*: informatičkih, informacijskih, pedagoških, psiholoških, didaktičko-metodičkih, filozofskih i statističko-metodoloških kompetencija za znanstveni i stručni rad te retoričkih i komunikacijskih, odnosno socijalnih kompetencija. Uz predavanja i radionice, stručno se usavršavanje provodi i prema programu opisanu u dokumentu *Sustručnjačko praćenje i podrška – Priručnik za sveučilišne nastavnike*. Navedeni je dokument nastao u akademskoj godini 2012./2013. kao rezultat iskustva nastavnika u primjeni toga oblika usavršavanja. Usavršavanje nastavnika provodi se i na području njihova znanstvenog i stručnog rada, primjerice *sudjelovanjem na znanstvenim i stručnim skupovima*, okruglim stolovima, javnim tribinama, književnim susretima, stručnim skupovima za izradu međunarodnih projekata, danima Otvorenih vrata i studentskim projektima, seminarima te odlascima na usavršavanje u okviru raznih projekata (npr. ERASMUS).

Kvaliteta izvođenja nastave na Filozofskom fakultetu Osijek procjenjuje se na temelju Jedinствене sveučilišne studentske ankete, a kako bi uvid u kvalitetu izvođenja nastave bio što objektivniji i bolji, provodi se i samovrednovanje nastavnikova rada, tj. nastavnička anketa. Rezultati prve i druge ankete prilično su ujednačeni u promatranome razdoblju, iako su nastavničke procjene vlastitoga rada nešto više i pokazuju visoke prosječne ocjene nastavničkih kompetencija i rada nastavnika u proteklih pet akademskih godina. Percepcija studenata o nastavničkim kompetencijama i radu nastavnika vrlo je dobra, a djelomice i izvrsna. U navedenim anketama nijedan nastavnik ni suradnik Fakulteta, a ni vanjski suradnik, nije ostvario rezultat niži od prosječne ocjene 3. Rezultati su studentskih i nastavničkih anketa procjene kvalitete izvođenja nastave u proteklih pet akademskih godina sljedeći: 2018./2019. – 4,722 (studentska anketa), 4,7 (nastavnička anketa); 2017./2018. – 4,579 (studentska anketa), 4,81 (nastavnička anketa); 2015./2016. – 4,42 (studentska anketa), 4,79 (nastavnička anketa); 2014./2015. – 4,54 (studentska anketa), 4,76 (nastavnička anketa) (usp. točka 4.4. Vrednovanje i samovrednovanje nastavnika Izvješća o kvaliteti nastave (*izvješće 2014./2015.*, *2015./2016.*, *2016./2017.*, *2017./2018.*, *2018./2019.*)). Također, prodekan za nastavu i studente analizira rezultate jedinstvene sveučilišne studentske ankete, što znači da pregledava i brojčane i opisne primjedbe studenata o nastavnicima (usp. *dopis1/očitovanje1*, *dopis2/očitovanje2*), o čemu *obavještava dekanicu Fakulteta*. S profesorima koji su slabije ocijenjeni obavlja se razgovor i analiza njihova rada te se utvrđuju mjere za poboljšanje rada. Profesorima koji su izvrsno ocijenjeni dodjeljuje se pohvala za rad.

Mobilnost nastavnika važan je čimbenik u kontekstu kvalitete nastave. Odlazna mobilnost nastavnika podrazumijeva razmjenu iskustava s međunarodnim kolegama, usavršavanje i stjecanje novih kompetencija u znanstvenoistraživačkom i nastavnom smislu, uspostavljanje veza i iniciranje raznih oblika daljnje suradnje. Svaki boravak nastavnika na stranoj instituciji utječe na daljnji razvoj nastavnikovih kompetencija. Dolazna mobilnost nastavnika i njihovo održavanje nastave našim studentima također donosi svoje dobrobiti i predstavlja korak naprijed jer dolazni nastavnici obogaćuju našu nastavnu praksu svojim znanjima i metodama rada. U promatranom je petogodišnjem razdoblju na Filozofskom fakultetu Osijek boravilo osamdeset (80) stranih nastavnika i suradnika (pedeset pet (55) u svrhu održavanja nastave, dva (2) u svrhu znanstvenih istraživanja te dvadeset tri (23) u svrhu stručnoga usavršavanja): 2014./2015. – dvanaest (12), 2015./2016. – jedanaest (11), 2016./2017. – deset (10), 2017./2018. – dvadeset devet (29), 2018./2019. – osamnaest (18). U proteklih pet akademskih godina zapaža se trend porasta odlaznih mobilnosti nastavnika Filozofskoga fakulteta Osijek (usp. točku 4.6 Mobilnost nastavnika – Izvješća o kvaliteti nastave: [2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)). U tom je razdoblju ostvareno ukupno osamdeset sedam (87) odlaznih mobilnosti nastavnog i nenastavnog osoblja, od čega je četrdeset jedna (41) mobilnost bila u svrhu održavanja nastave, dvadeset dvije (22) u svrhu stručnoga usavršavanja, tri (3) u svrhu znanstvenih istraživanja te dvadeset jedna mobilnost nenastavnoga osoblja (21) kako slijedi: 2014./2015. – sedamnaest (17) odlaznih mobilnosti: četrnaest (14) u svrhu održavanja nastave i tri (3) mobilnosti nenastavnoga osoblja u svrhu stručnog usavršavanja; 2015./2016. – četiri (4) odlazne mobilnosti: jedna (1) u svrhu održavanja nastave, dvije (2) u svrhu znanstvenog istraživanja i jedna (1) mobilnost nenastavnoga osoblja u svrhu stručnog usavršavanja; 2016./2017. – trinaest (13) odlaznih mobilnosti: šest (6) u svrhu održavanja nastave, četiri (4) u svrhu stručnog usavršavanja, jedna (1) u svrhu znanstvenoga istraživanja i dvije (2) mobilnosti nenastavnoga osoblja u svrhu stručnog usavršavanja; 2017./2018. – trideset šest (36) odlaznih mobilnosti: četrnaest (14) u svrhu održavanja nastave, dvanaest (12) u svrhu stručnoga usavršavanja i deset (10) mobilnosti nenastavnog osoblja u svrhu stručnog usavršavanja; 2018./2019. – sedamnaest (17) odlaznih mobilnosti: šest (6) u svrhu održavanja nastave, šest (6) u svrhu stručnog usavršavanja i pet (5) mobilnosti nenastavnoga osoblja u svrhu stručnog usavršavanja (usp. točku 4.6. Mobilnost nastavnika – Izvješća o kvaliteti nastave: [2014./2015.](#), [2015./2016.](#), [2016./2017.](#), [2017./2018.](#), [2018./2019.](#)). Nastavnici su uvijek na vrijeme obaviješteni o svim domaćim i inozemnim natjecajima za dodjelu financijskih sredstava za znanstvenoistraživačke projekte preko Znanstvenoga portala na mrežnim stranicama FFOS-a, izravnim obavijestima prodekana za znanost i međunarodnu suradnju, preko sustava odsječnih koordinatora za znanost, na sjednicama Fakultetskoga vijeća te sjednicama ustrojbenih jedinica Fakulteta. Pritom mogu računati na podršku Ureda (odjeljka) za znanost, projekte i međunarodnu suradnju te Uprave Fakulteta u smislu osiguravanja svake potrebne stručne i administrativno-tehničke pomoći. Nastavnici se stimuliraju za prijavljivanje znanstvenih projekata odredbama *Pravilnika o nagrađivanju nastavnika, suradnika i nenastavnoga osoblja* te *Odlukom o financiranju aktivnosti iz Fonda za znanstveni rad Filozofskog fakulteta Osijek*. Nastavnici su također uvijek i na vrijeme obaviješteni o natjecajima na koje se mogu prijaviti za mobilnost: putem *mrežne naslovnice FFOS-a*, fakultetskoga *Znanstvenog portala*, izravnim obavijestima prodekana za znanost i međunarodnu suradnju, preko mreže odsječnih koordinatora za znanost te Erasmus-koordinatora i CEEPUS-koordinatora koji su nastavnicima na raspolaganju kod prijave na natječaj za mobilnost, a dodatne informacije mogu dobiti i u Uredu za znanost, projekte i međunarodnu suradnju. Pravo na korištenje slobodne studijske godine (*sabbatical*) na Filozofskom fakultetu Osijek redovito se koristi, a mogu ga ostvariti nastavnici izabrani u znanstveno-nastavna zvanja docenta, izvanrednog profesora, redovitog profesora i redovitog profesora u trajnom zvanju, i to jednom u svakih sedam godina nakon šest godina neprekidnog rada u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu na Fakultetu, što je regulirano člankom 64. *Pravilnika o radu Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera – pročišćeni tekst*. U proteklih pet akademskih godina pravo na *slobodnu studijsku godinu koristilo je petnaest (15) nastavnika FFOS-a u znanstveno-nastavnim zvanjima*.

Standard	4.4. Prostor, oprema i cjelokupna infrastruktura (laboratoriji, informatička služba, radilišta i sl.) odgovarajući su za provedbu studijskih programa i osiguravaju postizanje predviđenih ishoda učenja te realizaciju znanstvene/umjetničke i stručne djelatnosti.
Elementi standarda	<p>4.4.1. Visoko učilište planira i unapređuje infrastrukturni razvoj u skladu sa strateškim ciljevima.</p> <p>4.4.2. Prostor, oprema i cjelokupna infrastruktura (laboratoriji, informatička služba, radilišta i sl.) odgovarajući su za provedbu studijskih programa i osiguravaju postizanje predviđenih ishoda učenja.</p> <p>4.4.3. Prostor, oprema i cjelokupna infrastruktura (laboratoriji, informatička služba, radilišta i sl.) odgovarajući su za realizaciju znanstvene i stručne djelatnosti.</p>

Na Filozofskom fakultetu Osijek velika se pozornost posvećuje infrastrukturnom razvoju. Razvoj infrastrukture Fakulteta *planira se u okviru godišnjih financijskih planova te projekcije plana za dvogodišnje razdoblje.*

Filozofski fakultet Osijek smješten je u dvjema zgradama – glavnoj, u ulici L. Jägera 9, koja je pod zaštitom Zavoda za zaštitu spomenika kulture, te u zgradi koja se nalazi u Školskoj ulici 4 i dijelom je zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada. U njoj je od 2019. godine smještena fakultetska Knjižnica. Obje su zgrade *u vlasništvu Filozofskoga fakulteta Osijek.* Glavna zgrada i zemljište Filozofskoga fakulteta ukupne je površine 5909 m², dok iskoristiva (neto) površina zgrade iznosi 4692 m² (prizemlje – neto pov. 1164 m², prvi kat – neto pov. 1231 m², drugi kat – neto pov. 1231 m², potkrovlje – neto pov. 1066 m²). Na ukupnoj navednoj površini nalazi se dvadeset šest (26) učionica/predavaonica (od toga pet računalnih) ukupne površine 1774,64 m², 48 kabineta nastavnika ukupne površine 702,23 m², 22 prostorije/ureda zajedničkih službi Fakulteta te Uprave ukupne površine 714,94 m², Studentska kantina i Klub za nastavnike ukupne površine 72,97 m², ostale prostorije: vratarnica, skladišni prostor, čajna kuhinja, podrumski prostor nekadašnje studentske kantine, sanitarni čvorovi i hodnici Fakulteta ukupne površine 1249,84. U ukupnu navedenu površinu ulazi i prostor preostao nakon iseljenja fakultetske Knjižnice (prostorije 34 i 39), pripremljen za uređenje u učionice u narednom razdoblju, ukupne površine 177,38 m².

Fakultetska zgrada u kojoj je smještena Knjižnica veličine je 445,29 m², raspolaže dvorištem od 433,57 m² te skladišnom zgradom veličine 207,60 m² (vidjeti Standard 4.5).

Nastava u ak. god. 2018./2019. odvijala se u dvadeset četiri (24) učionice, uključujući Malu vijećnicu i Svečanu dvoranu. Sve predavaonice opremljene su suvremenom nastavnom opremom (računala i projektori) i klimatizirane su. Tijekom ljetnoga semestra 2018./2019. na prvom katu glavne fakultetske zgrade, a nakon preseljenja Knjižnice u samostalnu zgradu, u cijelosti su uređene dvije učionice – učionica 36 koja je preuređena u računalnu (64,08 m², 24 mjesta) i učionica 38 (45,32 m², 20 mjesta) – čije je korištenje započelo u zimskom semestru ak. godine 2019./2020. U dogledno je vrijeme u planu potpuno preuređenje potkrovlja u kojem su smještene četiri predavaonice, a do kraja 2020. godine prenamjena prostorije 34, tj. zatvorenoga knjižničnoga spremišta (64,08 m²), u učionicu te cjelovito uređenje prostorije 39 (113,30 m²) u reprezentativnu multimedijску učionicu/dvoranu, čime će biti nastavljeno proteklih godina započeto, napose u ak. godini 2018./2019., znatno proširivanje prostornih kapaciteta namijenjenih nastavi (točnije, za 177,38 m²na oslobođenom prostoru nekadašnje fakultetske Knjižnice). U prilog tomu ide i uređenje podrumskoga prostora stare studentske kantine (70 m²) u laboratorij za potrebe svih fakultet-

skih odsjeka (fonetski laboratorij, laboratorij za potrebe psihologa i dr.), za što su pripremni radovi već učinjeni, a čime će se dobiti i dodatan prostor za održavanje nastave vježbi/seminara na studijima Filozofskog fakulteta. U planu je i potpuno uređenje skladišnog prostora (207,60 m²) u dvorištu fakultetske Knjižnice, te će se na taj način uz prostor za potrebe Knjižnice dobiti i dodatan prostor za održavanje nastave. U skladu s navedenim, u narednom će se razdoblju otvoriti najmanje pet učioničkih prostora ukupne površine 247,38 m² (bez zgrade u Školskoj ulici), čime će se postići veći sklad prostornih kapaciteta i broja upisanih studenata te planiranoga pokretanja novih studijskih programa, a sve u skladu sa Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta 2016.–2020. Jednako je i s proširivanjem uredskih kapaciteta za nastavnike – u zimskom semestru 2019./2020. uređena su dva nova nastavnička kabineta (svaki 15,12 m²) s osam (8) radnih mjesta za potrebe studija *Povijest umjetnosti, čije izvođenje započinje u ak. godini 2020./2021.*

Uzimajući u obzir proteklih pet akademskih godina, počevši s ak. godinom 2014./2015., količina, tehničke specifikacije i funkcionalnost računalne opreme koja se koristi u nastavi, ali i u znanstvenom i stručnom te administrativnom radu Filozofskog fakulteta Osijek, bila je u stalnom porastu te je u posljednjoj promatranoj akademskoj godini 2018./2019. dosegla razinu izvrsnosti. To znači sljedeće: Fakultet je za korištenje u nastavi imao pet (5) računalnih učionica sa sedamdeset pet (75) računala, koja je bilo moguće koristiti i izvan nastavnih termina, a u dogovoru s odgovornom osobom. Osim u trima specijaliziranim računalnim učionicama te jednoj koja je kombinacija računalne i predavačke učionice, studentima je na raspolaganju bilo i trideset šest (36) računala u čitaonici fakultetske Knjižnice, i to u cjelodnevnom pristupu. Također, za potrebe nastave i istraživačkoga rada nastavnicima i studentima bilo je dostupno i trideset pet (35) prijenosnih računala, čije je korištenje regulirano u dogovoru s Uredom za informatiku i računalnu mrežu. Osim navedenoga, svi nastavnici i službenici Fakulteta opskrbljeni su u svojim uredima vlastitim stolnim računalima (147 nastavnika i 33 djelatnika fakultetskih službi; nastavnici u zvanjima (106) uz stolna računala dobili su na korištenje i prijenosna računala). Posljednja nabavka računalne opreme izvršena je ak. godine 2018./2019., i to u vrijednosti od 471.691,19 kuna: četrdeset (40) novih *allinone* računala, od koji je dvadeset šest (26) za potrebe fakultetske Knjižnice, koja je u ljetnom semestru 2018./2019. preseljena u samostalnu zgradu u Školskoj ulici 4, te trideset šest (36) prijenosnih računala, od koji je dvadeset (20) za potrebe nove računalne učionice, a čije je korištenje studentima omogućeno od zimskoga semestra 2019./2020. godine. Sva računala svojim tehničkim karakteristikama udovoljavaju potrebama nastave i znanstvenoistraživačkoga rada. Ured za informatiku i računalnu mrežu vodi brigu o stanju računalne opreme, instalaciji i deinstalaciji računalnih programa i antivirusnoj zaštiti te daje prijedloge za njihovo unapređivanje. U cijeloj je zgradi Filozofskoga fakulteta i dalje osigurana bežična računalna mreža u sustavu *eduroam* te multimedijски sadržaji s panelima za obavijesti i pregled rasporeda nastave. Od 2015. do 2020. godine *Filozofski fakultet uložio je u računalnu opremu gotovo 1.800.000,00 kuna vlastitih sredstava.* Od ak. godine 2015./2016. na Fakultetu je u primjeni Podsustav za sigurnu elektroničku dostavu dokumenata s potvrdom o primitku (e-dostava) koji omogućuje slanje i preuzimanje različitih dokumenata poput lista za plaću, odluka, poziva i sl. zaštićenom (kriptiranom) vezom. U ak. godini 2018./2019. izrađena je aplikacija za *online* prijavu i upis polaznika na PPDMI, a u svoju punu primjenu ušla je i aplikacija e-putni nalog.

Kada je riječ o resursima, na Filozofskom fakultetu prisutna su stalna ulaganja i redovito održavanje postignute razine. U navedenom petogodišnjem razdoblju ostvarene su s tim u vezi neke kapitalne investicije. Veliki napredak ostvaren je *kupnjom nove zgrade u Školskoj ulici 4 godine 2018. te njezinom adaptacijom i opremanjem za potrebe fakultetske Knjižnice*, koja je ondje preseljena u ljeto 2019. godine, dok je istovremeno upražnjeni prostor u matičnoj zgradi (308,96 m²) počeo doživljavati preobrazbu u nove učioničke, laboratorijske i kabinetske prostore, što je prethodno rečeno. Također, u proljeće 2019. godine uređena su dva nova moderno opremljena prostora za potrebe studenata i djelatnika Fakulteta – *Studentska kantina i Klub za nastavnike* – što je značajno doprinijelo poboljšanju uvjeta studiranja i rada na Fakultetu, a dovršeni su i *iznimno zahtjevni radovi na krovu glavne fakultetske zgrade.*

U navedenom je petogodišnjem razdoblju u uređenje, adaptaciju glavne fakultetske zgrade te kupovinu i uređenje nove fakultetske zgrade u kojoj je smještena Knjižnica *uloženo ukupno 7.255.984,19 kn vlastitih sredstava*. Kada se to zbroji s navedenim izvršenim ulaganjima u računalnu opremu, dobiva se iznos od 9.055.984,19 kn.

Prema studentskim i nastavničkim anketama razvidno je da je procjena mjesta održavanja nastave i tehničke opremljenosti u petogodišnjem razdoblju, tj. od ak. godine 2014./2015. do 2018./2019., prilično visoka, ali da ostavlja prostora za poboljšanje postojećih uvjeta.

Studenti su prostor i opremu Filozofskoga fakulteta u tom razdoblju (podaci dostupni za akademske godine u kojima se provodila interna studentska anketa) ocijenili na sljedeći način:

Ak. godina	2014./2015.	2015./2016.
Mjesto održavanja nastave	4,54	4,42
Tehnička opremljenost	4,52	4,33

Nastavnici su prostor i opremu Filozofskoga fakulteta u petogodišnjem razdoblju ocijenili na sljedeći način:

Ak. godina	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.	2017./2018.	2018./2019.
Mjesto održavanja nastave	4,27	4,13	4,13	4,21	4,10
Tehnička opremljenost	4,26	4,35	4,29	4,34	4,19

Iz navedenoga je razvidno kako su prostor, oprema i cjelokupna infrastruktura Filozofskog fakulteta odgovarajući za provedbu studijskih programa i osiguravaju postizanje predviđenih ishoda učenja.

Standard	4.5. Knjižnica i njezina opremljenost te pristup dodatnim sadržajima osiguravaju dostupnost literature i knjižničnih usluga za potrebe kvalitetna studiranja i kvalitetne znanstveno-nastavne / umjetničko-nastavne djelatnosti.
Elementi standarda	<p>4.5.1. Knjižnica i njezina opremljenost te dodatni sadržaji osiguravaju zahtjeve kvalitetna studiranja.</p> <p>4.5.2. Knjižnica i njezina opremljenost te dodatni sadržaji osiguravaju zahtjeve kvalitetne znanstveno-nastavne / umjetničko-nastavne djelatnosti.</p>

Knjižnica Filozofskog fakulteta Osijek samostalna je fakultetska zgrada koja se nalazi u Školskoj ulici 4 te zauzima površinu od 445,29 m². Smještena je na parceli ukupne površine 1380 m², na kojoj se nalazi i skladište površine 207,60 m². U samostalnu je zgradu Knjižnica preseljena u ljeto 2019. iz glavne fakultetske zgrade u ulici L. Jägera 9, gdje je bila smještena od početka djelovanja Fakulteta i zauzimala je površinu od 308,97 m². Knjižnični je prostor preseljenjem znatno povećan, a to će se povećanje nastaviti i u ak. godini 2019./2020. preuređenjem dvorišnoga skladišta (207,60 m²) za potrebe Knjižnice. Knjižnica u novom prostoru trenutačno raspolaže dvjema (2) čitaonicama koje se nalaze na prvome katu: čitaonicom za skupni rad i čitaonicom za tihi rad s ukupno 52 radna mjesta. Čitaonice su opremljene računalima (26) koja imaju pristup internetu te skenerima. Prizemlje Knjižnice prilagođeno je osobama s invaliditetom koje na raspolaganju imaju jedno računalo i skener. U prizemlju zgrade nalazi se informacijsko-posudbeni pult, pult s računalom za pretraživanje kataloga i priručni skener. Knjižnica i čitaonice otvorene su za korisnike od ponedjeljka do petka od 8 do 19 sati.

U Knjižnici je stalno zaposleno pet osoba s visokom stručnom spremom. Njima se periodično, u jednogodišnjem angažmanu, pridružuju osobe na stručnom osposobljavanju koje ne zasnivaju radni odnos. U Knjižnici FFOS-a u proteklih je pet godina obuku prošlo devet (9) osoba u okviru programa stručnoga osposobljavanja.

Ukupno stanje knjižničnoga fonda na dan 30. rujna 2019. godine prema pojedinačnim zbirkama iznosilo je 66 378 primjeraka knjižne građe, 4 jedinice neknjižne građe, 678 primjeraka AV-građe, 2243 primjerka magistarskih i doktorskih radova, 3702 sveska uvezane periodike, odnosno 328 naslova stranih časopisa i 442 naslova domaćih časopisa. Knjižnična se građa nabavlja u skladu s nastavnim planovima i programima, smjernicama za nabavu knjižnične građe, u suradnji s katedrama i odsjecima, prema odobrenim financijskim sredstvima, ali i darovima pojedinaca i ustanova. Da Knjižnica FFOS-a osigurava zahtjeve kvalitetna studiranja, znanstveno-istraživačkoga te stručnoga rada, pokazuje i ukupan broj pribavljenih knjiga te AV-građe prema inventarnim knjigama u petogodišnjem razdoblju od 2015. do 2019. godine. U navedenom je razdoblju kupljeno ukupno 3297 knjiga u vrijednosti od 566.088,28 kn, i to kako slijedi: 2015. – 1257 knjiga (od toga 1043 obvezne literature) u vrijednosti od 167.868,14 kn; 2016. – 752 knjiga (od toga 562 obvezne literature) u vrijednosti od 179.364,65 kn; 2017. – 557 knjiga (od toga 430 obvezne literature) u vrijednosti od 82.160,14 kn; 2018. – 460 knjiga (od toga 341 obvezne literature) u vrijednosti od 81.856,57 kn; 2019. – 271 knjiga (od toga 180 obvezne literature) u vrijednosti od 54.838,51 kn. Također, u navedenom je razdoblju *pribavljeno ukupno 98 primjeraka AV-građe u vrijednosti od 11.599,28 kn*, i to kako slijedi: 2015. – 69 primjeraka u vrijednosti od 7.898,32 kn; 2016. – 15 primjeraka u vrijednosti od 1.982,00 kn; 2017. – 3 primjerka u vrijednosti od 185,03 kn; 2018. – 7 primjeraka u vrijednosti od 686,37 kn i 2019. – 4 primjerka u vrijednosti od 847,56 kn. U skladu s navedenim, razvidno je da Knjižnica za sve kolegije posjeduje dovoljan broj primjeraka obvezne nastavne literature, čime je studentima Filozofskoga fakulteta omogućeno nesmetano izvršavanje studijskih obveza. Osim

za nastavni rad, *Knjižnica Filozofskoga fakulteta raspolaže i literaturom za znanstvenoistraživačke stručni rad*. Knjižnica raspolaže pretplatama na brojne časopise (na one kojima nije omogućen besplatan pristup preko nacionalne licence, što je vidljivo na mrežnoj stranici Knjižnice) iz društveno-humanističkoga područja koji su potrebni za znanstvenoistraživački rad. Na *mrežnim se stranicama Knjižnice* nalaze brze poveznice na *domaće* i *strane* baze podataka i izvore na koje je Fakultet pretplaćen, čime je studentima i nastavnom osoblju omogućena dostupnost znanstvenih i stručnih informacija. Korisnicima su dostupne i *online* baze podataka u pretplati Ministarstva znanosti i obrazovanja, a pristup *online* bazama podataka omogućen im je preko *Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu*. Pristup većini *online* baza reguliran je rasponom IP-adresa računala Fakulteta, dok drugi dio baza pripada skupini baza sa slobodnim pristupom te im je pristup omogućen i od kuće uz pomoć *proxy* servera, a za spajanje na Scopus i Ebsco pomoću Shibboletha uz korištenje osobnog AAI-korisničkog imena i lozinke. U razdoblju od 2015. do 2019. godine *FFOS je imao pristup pretplaćenim online bazama podataka Project Muse i Library & Information science*.

Knjižnica FFOS-a dio je integriranog knjižničnog sustava Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja. Sva knjižnična građa formalno je i sadržajno obrađena u knjižničnom programu CROLIST i dostupna korisnicima za pretraživanje. Knjižnica Filozofskog fakulteta Osijek započela je 2016. godine automatizaciju posudbe, ali je zbog veličine knjižničnoga fonda ona još uvijek u procesu. Uz pomoć *online* kataloga Knjižnice FFOS-a korisnicima su u svakom trenutku dostupne informacije o građi koju Knjižnica posjeduje.

Literaturu koju ne posjeduje Filozofski fakultet kupuje, a primjerke koji nisu dostupni u knjižarama, odnosno potrebni su samo nastavnicima za znanstvenoistraživački rad, Fakultet nabavlja međuknjižničnom posudbom, prvenstveno u suradnji s ostalim visokoškolskim knjižnicama u zemlji. Riječ je o usluzi kojom su nastavnici i studenti prema *provedenim anketama* izuzetno zadovoljni jer im omogućuje nabavu literature potrebne za znanstvenoistraživački rad (ocjena studenata – 3,28; nastavničko osoblje – 4,38). Posudba iz inozemstva obavlja se posredstvom Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Putem portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu omogućen je pristup bazama podataka s nacionalnom licencijom i bazama podataka s licencijom Sveučilišta u Zagrebu.

Filozofski fakultet ima svoj *digitalni repozitorij kreiran u okviru sustava DABAR*. U njega se redovito pohranjuju svi ocjenski radovi. *Trenutačno stanje FFOS-ova repozitorija* je sljedeće: završni radovi – 805, diplomski radovi – 766, doktorski radovi – 31 (na dan 15. veljače 2020. godine).

Knjižnica Filozofskog fakulteta svojim korisnicima pruža pomoć u pronalaženju odgovarajuće literature putem elektroničke usluge *Pitajte knjižničare*, pretraživanjem knjižničnog kataloga, lokalnih baza podataka i drugih izvora informacija te elektroničkih baza podataka kod nas i u svijetu. Knjižnica provodi i program Informacijskoga opismenjavanja svojih korisnika prema studijima, pri čemu *djelatnici Knjižnice korisnike educiraju za pretraživanje knjižničnoga kataloga i baza podataka te za korištenje knjižničkih usluga*. Također, zaposlenici Knjižnice pružaju potporu nastavnicima održavanjem radionica za korištenje sustava Turnitin te sustava za lakše upravljanje podacima o bibliografskim jedinicama pri pisanju znanstvenih radova kao što je Mendeley.

U svrhu analize i vrednovanja knjižničnih usluga *Knjižnica provodi anketu (svake tri godine)* o zadovoljstvu korisnika njezinim uslugama. Osim ankete, Knjižnica s ciljem što kvalitetnijega oblikovanja svojih usluga kontinuirano prikuplja prijedloge i primjedbe korisnika na standardiziranim obrascima koji se mogu anonimno ili s osobnim podacima odložiti u za to predviđene kutije u čitaonicama. Prema informacijama dobivenim iz anketa u razdoblju od 2015. do 2019. godine zaključuje se o vrlo visokim ocjenama knjižničnih usluga. Knjižničnim uslugama u cjelini najzadovoljniji su nastavnici, pri čemu je 93,59 % potpuno zadovoljno ili zadovoljno, dok je kod studenata stupanj zadovoljstva nešto manji, odnosno 82,23 % studenata potpuno je zadovoljno ili zadovoljno. Većina nastavničke populacije smatra da je Knjižnica važna (15, 33,33 %), odnosno iznimno važna (14, 31,11 %). Studenti su važnosti Knjižnice FFOS-a za svoj stručni i akademski razvoj dodijelili

srednju ocjenu 4,03. Ispitanici studentske populacije smatraju da je Knjižnica važna (73, 33,18 %), odnosno iznimno važna (82, 37,27 %). I studenti i nastavnici nešto slabije ocjenjuju knjižničnu građu (srednja ocjena 3,7) koja je u anketi iz 2019. ipak nešto viša u odnosu na anketu iz 2016. godine (srednja ocjena 3,5). U odnosu na važnost pojedinačnih knjižničnih usluga za korisnike nastavničke i studentske populacije, nastavnicima su najvažnije kompetencije i stručnost knjižničnog osoblja (srednja ocjena 4,86), a studentima brzina dobivanja usluge (srednja ocjena 4,66).

Budući da Knjižnica nudi brojne sadržaje i različite oblike potpore studentima i nastavnicima, posebna se pozornost posvećuje obavještanju korisnika o radu Knjižnice putem [mrežnih stranica](#).

Pravila rada Knjižnice te uvjeti i način korištenja knjiga i druge knjižnične građe regulirani su [Pravilnikom o radu Knjižnice Filozofskoga fakulteta](#).

Standard	4.6. Visoko učilište racionalno upravlja financijskim resursima.
Elementi standarda	<p>4.6.1. Financijska održivost i učinkovitost vidljiva je u svim aspektima rada visokog učilišta.</p> <p>4.6.2. Visoko učilište transparentno, učinkovito i svrsishodno upravlja financijskim resursima.</p> <p>4.6.3. Dodatni izvori financiranja koriste se za razvoj i unapređivanje visokog učilišta.</p> <p>4.6.4. Dodatni izvori financiranja osigurani su preko domaćih i međunarodnih projekata, suradnje s industrijom, lokalnom zajednicom i sl.</p>

Iz strukture prihoda (usp. tablice 4.11 i 4.12 Analitičkog priloga Samoanalizi iz Mozvaga) vidljivo je da Filozofski fakultet najveći dio prihoda ostvaruje od Ministarstva znanosti i obrazovanja za plaće i materijalna prava zaposlenika te sufinanciranja materijalnih troškova nastavne, znanstvene i umjetničke djelatnosti i troškova studiranja redovitih studenata, sukladno [Odluci Vlade Republike Hrvatske o programskom financiranju javnih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj](#). Najveći udjel ostalih izvora financiranja čine vlastiti prihodi od cjeloživotnog obrazovanja (usp. tablicu 4.11 Analitičkog priloga Samoanalizi iz Mozvaga), koji služe za pokriće troškova izvedbe programa cjeloživotnog obrazovanja te za razvoj i unapređivanje Fakulteta. Među programima cjeloživotnog obrazovanja u tom se smislu posebno ističe program PPDM, koji se kao jedini takav u Republici Hrvatskoj izvodi i putem sustava učenja na daljinu te u svakom upisnom ciklusu privlači velik broj polaznika iz svih dijelova Republike Hrvatske.

Ostali izvori financiranja osigurani su preko znanstvenoistraživačkih projekta koje financira Hrvatska zaklada za znanost, internih znanstvenoistraživačkih i umjetničkih projekata unutar Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, kroz suradnju s privredom (Zaklada Adris), iz prihoda od iznajmljivanja prostora, konferencijskog prevodenja te ostalih poslova na tržištu i tržišnih uvjeta. Filozofski fakultet Osijek sudjelovao je od 12. prosinca 2018. do 11. siječnja 2020. godine u projektu *Razvoj i osnivanje integriranog studijskog programa »Medicina na njemačkom jeziku«*. Iz državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu [osigurana su sredstva u iznosu od 1.000.000,00 kuna za kapitalni projekt K621061 – Održavanje objekata, 4511 – Dodatna ulaganja na građevinskim objektima](#), koja su Filozofskom fakultetu Osijek odobrena na temelju poziva Ministarstva znanosti i obrazovanja za iskaz interesa za financiranje ili sufinanciranje održavanja i obnove građevina javnih visokih učilišta u 2019. godini. Ministarstvo znanosti i obrazovanja Filozofskom je fakultetu Osijek godine 2018. na jednak način [odobrilo 500.000,00 kuna bespovratnih sredstava](#).

Od prihoda ostvarenih organizacijom znanstvenih skupova i konferencija na Filozofskom fakultetu odvaja se 10 % za unapređivanje djelatnosti Fakulteta. Među znanstvenim skupovima koji su u proteklih pet godina u tom smislu donijeli najveći prihod Filozofskom fakultetu Osijek jesu [Bobcatss](#) i [Carn Alara](#). Od prihoda cjeloživotnog obrazovanja, ostalih poslova na tržištu i tržišnih uvjeta odvaja se 40 % prihoda za unapređivanje djelatnosti Fakulteta. Od prihoda iznajmljivanja prostora i opreme 60 % prihoda odvaja se za unapređivanje djelatnosti Fakulteta. Filozofski fakultet Osijek redovito uplaćuje sredstva u Fond za razvoj Sveučilišta prema važećem [Pravilniku o raspodjeli vlastitih prihoda na razini Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku](#).

Filozofski fakultet utemeljio je godine 2015. Fond za znanost iz kojega znanstveno-nastavno, nastavno i suradničko osoblje, a prema [Odluci o financiranju aktivnosti iz Fonda za znanstveni rad](#), koristi financijska sredstva za sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima, kupnju literature te znanstvena istraživanja. Sredstva Fonda za znanost osigurana su iz raspodjele Sve-

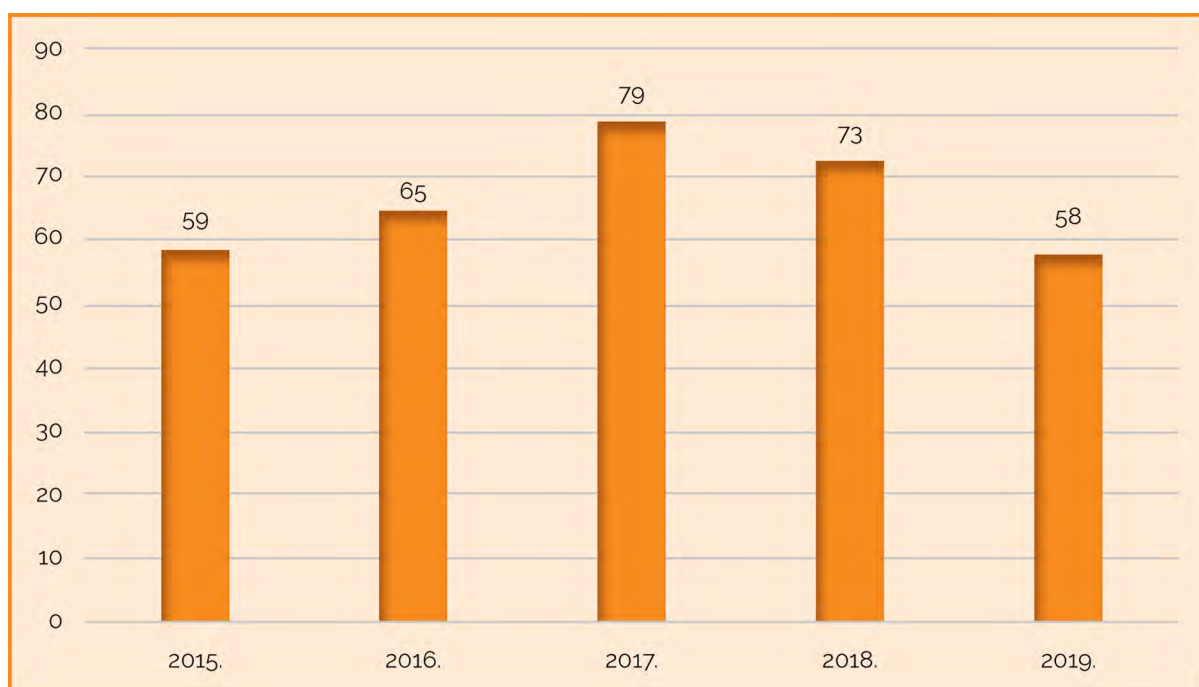
učilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku programskim financiranjem javnih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj za financiranje temeljne znanstvene djelatnosti na javnim visokim učilištima. Ako novac doznačen od strane Sveučilišta nije dostatan za navedenu svrhu, moguća je raspodjela iz vlastitih sredstava Fakulteta (vidi *Pravilnik o raspodjeli vlastitih prihoda*). Do 2020. godine djelovao je i Fond za stručni razvoj namijenjen nenastavnom osoblju iz kojega su se mogla koristiti sredstva za sudjelovanje nenastavnoga osoblja na seminarima i stručnom usavršavanju. *Sredstva Fonda za stručni razvoj* bila su osigurana iz vlastitih prihoda Fakulteta, dok se trenutno mogu ostvariti preko vlastitih i namjenskih sredstava Fakulteta. Sredstva iz Programskih ugovora *koriste se za poboljšanje uvjeta studiranja i kvalitete nastave*: financiranje gostujućih predavanja, financiranje terenske nastave, financiranje izvannastavnih aktivnosti studenata, financiranje studentskih časopisa i zbornika, financiranje organizacije i provedbe studentskih skupova, potpora za rad Studentskog zbora, potpora za rad udruzi Alumni.

U proteklom su petogodišnjem razdoblju *izvršena značajna ulaganja u fakultetske zgrade i infrastrukturu*, o čemu je već rečeno u Standardu 4.4. Filozofski fakultet raspoloživim sredstvima upravlja odgovorno i štedljivo, a *upravljanje financijskim sredstvima u skladu je s donesenim financijskim planovima*. Pri izradi financijskog plana za trogodišnje razdoblje svi zaposlenici mogu dostaviti prijedloge planova prodekanu za znanost i međunarodnu suradnju i prodekanici za razvoj i poslovanje, koji ga sastavljaju u suradnji s dekanicom Fakulteta i voditeljem Ureda za računovodstveno-financijske poslove. *Konačni plan prihvaća Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*. Tromjesečnim i godišnjim financijskim izvještajima (PR-RAS i Obveze) uspoređuju se prihodi i rashodi te obveze tekuće godine s prethodnom. Na taj se način kontrolira porast prihoda i rashoda u odnosu na prethodnu godinu. Svi financijski izvještaji (i planovi) *redovito se javno objavljuju na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta*. Rad Ureda za računovodstveno-financijske poslove transparentan je i jasan. Postoji *Procedura stvaranja ugovornih obveza, zaprimanja i provjere računa i plaćanja po računima* te *Naputak za postupanje prilikom nabave roba, usluga i radova*. Također, Fakultet ima *Proceduru postupanja s potraživanjima i naplatom potraživanja na FFOS-u, Proceduru za isplatu donacija, pomoći i subvencija, Proceduru blagajničkog poslovanja, Proceduru evidentiranja i arhiviranja ugovora* i *Proceduru za službena putovanja*. Zaposlenici Ureda za računovodstveno-financijske poslove nekoliko puta godišnje *pohađaju seminare u organizaciji Hrvatske zajednice računovođa i financijskih djelatnika i Udruge računovođa i financijskih djelatnika Osijek* radi osposobljavanja za rad i praćenja promjena zakona i pravilnika koji se koriste u proračunskom računovodstvu radi unapređenja Fakulteta.

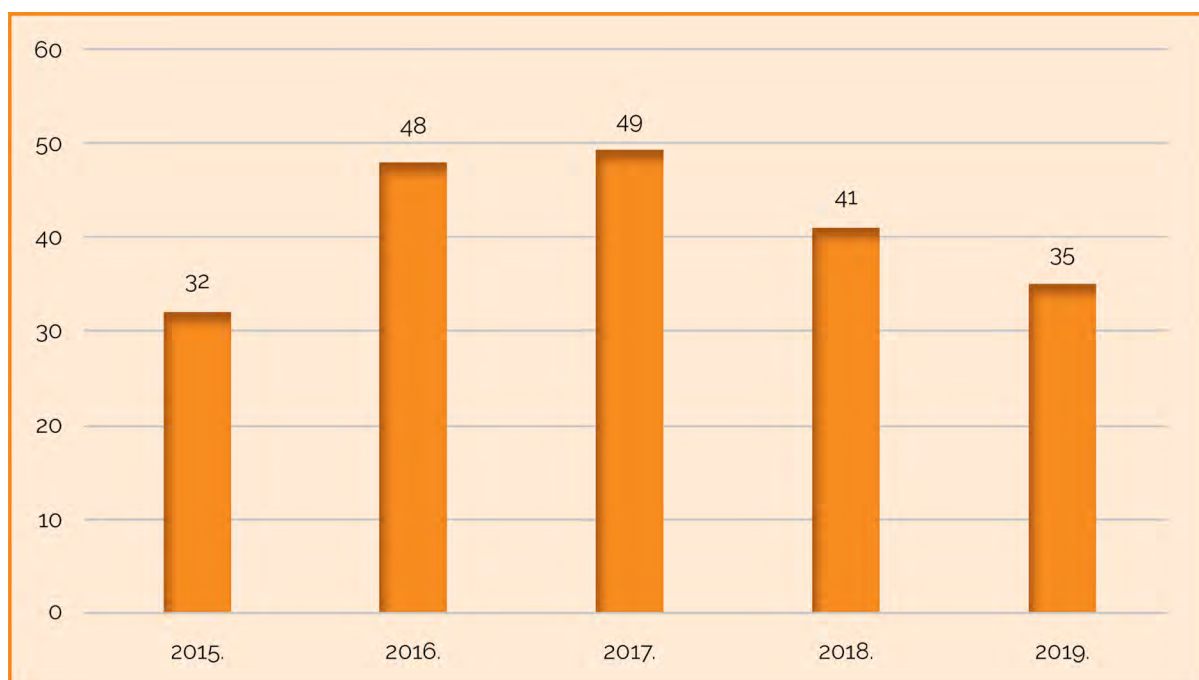
V. Znanstvena djelatnost

Standard	5.1. Nastavnici i suradnici zaposleni na visokom učilištu posvećeni su postizanju visoke kvalitete i kvantitete znanstvenog istraživanja.
Elementi standarda	<p>5.1.1. Nastavnici i suradnici objavljuju odgovarajući broj kvalitetnih znanstvenih publikacija.</p> <p>5.1.2. Visoko učilište ima učinkovite postupke poticanja kvalitetna znanstvenog objavljivanja.</p> <p>5.1.3. Visoko učilište evidentira podatke o publikacijama (indeksiranost, citiranost, h-indeks, ako je primjenjivo).</p> <p>5.1.4. Znanstvena/umjetnička aktivnost visokog učilišta vidljiva je u doktorskim radovima.</p> <p>5.1.5. Nastavnici i suradnici visokog učilišta aktivno promiču znanstvena/umjetnička postignuća na skupovima u zemlji i inozemstvu.</p>

Podizanje kvantitete i kvalitete znanstvenoistraživačkog rada Filozofskog fakulteta jedan je od važnih strateških ciljeva Fakulteta definiran *Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta Osijek 2016.–2020.* i *Strateškim programom znanstvenih istraživanja za razdoblje 2018.–2022.* U razdoblju od 2015. do 2019. godine nastavnici i suradnici Fakulteta objavili su ukupno **986 znanstvenih radova**, od toga 425 radova u časopisima, 314 radova u zbornicima radova sa znanstvenih skupova, 43 autorske knjige, 155 poglavlja u knjigama te 46 uredničkih knjiga (*stanje na dan 30. ožujka 2020.*). Od ukupno **986 znanstvenih radova**, 741 je rad najviše kategorije (vrednovano na dan 25. veljače 2020. godine, prema Pravilniku za uvjete za izvor u znanstvena zvanja; kriteriji za humanističke znanosti; Mozvag, tablica 5.1.a). S obzirom na to da nastavnici Filozofskog fakulteta u pravilu dolaze iz humanističkih i društvenih znanosti, postoje razlike u učestalosti, vrsti i mjestu publiciranja znanstvenih radova između područja, pa čak i između različitih polja unutar istih područja. Znanstvenici iz područja humanističkih znanosti objavili su 426 znanstvenih radova najviše kategorije prema kriterijima za humanističke znanosti, a znanstvenici iz društvenih znanosti 171 rad prema kriterijima za društvene znanosti (vrednovano na dan 25. veljače 2020., Mozvag, tablica 5.1.b). Nastavnici i suradnici Filozofskog fakulteta u prethodnom su petogodišnjem razdoblju objavili **334 rada** u publikacijama koje su indeksirane u međunarodno prepoznatljivoj bazi Web of Science. Kako je vidljivo iz grafikona 1, broj znanstvenih radova nastavnika i suradnika Fakulteta u časopisima i zbornicima indeksiranim u bazi Web of Science u navedenom razdoblju kreće se od 58 (2019. godine) do 79 (2017. godine), odnosno iznosi prosječnih 66,8 radova godišnje. Pritom treba uzeti u obzir da određen broj radova iz 2019. godine u ovome trenutku još nije indeksiran te će stoga broj radova iz 2019. godine biti i veći. *Ukupan broj citata koje su navedeni radovi ostvarili u ovome razdoblju iznosi 234 (h-indeks iznosi 8).* S obzirom na to da je u prethodnom petogodišnjem razdoblju (2010.–2014.) u prosjeku objavljivano **24,8 znanstvenih radova** u časopisima i zbornicima indeksiranim u navedenoj bazi, razvidno je da je došlo do značajnijeg rasta produktivnosti, odnosno da su nastavnici Filozofskog fakulteta Osijek snažnije orijentirani na objavljivanje u međunarodno prepoznatljivim publikacijama.

Tablica 1. Radovi nastavnika i suradnika Fakulteta indeksirani u bazi Web of Science (2015.–2019.)

Ukupan broj radova koje su nastavnici i suradnici Fakulteta objavili u publikacijama koje su indeksirane u bazi Scopus iznosi **205**, odnosno u prosjeku 41 rad godišnje. Broj radova kretao se od najmanje 32 u 2015. godini do najviše 49 u 2017. godini, a i ovdje treba imati na umu da neki radovi iz 2019. godine u ovom trenutku još nisu indeksirani u Scopusu. *Ukupan broj citata koje su ovi radovi ostvarili u Scopusu iznosi 277 (h-indeks iznosi 8).*

Tablica 2. Radovi nastavnika i suradnika Fakulteta indeksirani u bazi Scopus (2015.–2019.)

Filozofski fakultet Osijek internim pravilima potiče znanstvenu izvrsnost vlastitih nastavnika. Tako se Odlukama o znanstvenom fondu Filozofskog fakulteta iz 2019. i 2020. godine novčano stimulira objavljivanje radova indeksiranih u bazama WoS i Scopus te se posebno stimulira objavljivanje u časopisima koji se nalaze u prvom kvartilu baze WoS. Također se stimulira prijava znanstvenih projekata, ponajviše projekata Hrvatske zaklade za znanost te projekata Obzor 2020, koji u konačnici dovode do kvalitetnog objavljivanja od strane nastavnika. Nadalje, navedenom odlukom iz 2020. godine novčano se stimulira i objava znanstvenih autorskih knjiga. Novčani iznosi dobiveni takvim aktivnostima dodaju se godišnjim osnovicama koje svaki nastavnik, ovisno o zvanju, ima na raspolaganju za znanstvenoistraživački rad. Kvalitetno znanstveno objavljivanje potiče se i *Pravilnikom o nagrađivanju nastavnika, suradnika i nenastavnog osoblja* jer se prema njemu nagrade za znanstveni rad i izvrsnost u znanosti dodjeljuju za objavljivanje u međunarodno prepoznatljivim publikacijama, a citiranost radova jedan je od kriterija za dodjelu nagrade za izvrsnost u znanosti.

Filozofski fakultet sustavno prati znanstvenu produkciju nastavnika kako bi putem aktivnosti koje se stimuliraju Odlukama o upotrebi sredstava iz znanstvenog fonda mogao stimulirati kvalitetan znanstveni rad. Godišnjim izvješćima za znanost za 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019. godinu evidentirao se i analizirao broj te indeksiranost znanstvenih radova nastavnika Fakulteta, a radi se i posebna analiza produktivnosti po ustrojbenim jedinicama Fakulteta. U istim izvješćima također se evidentira broj citata nastavnika te trendovi u objavljivanju ukupnog broja radova, broja indeksiranih radova te citiranosti. Na temelju prikupljenih podataka daju se smjernice o poboljšanju količine i kvalitete znanstvenih radova u budućim razdobljima.

U razdoblju od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2019. Filozofski fakultet Osijek nositelj je triju poslijediplomskih doktorskih studija na kojima je u tom razdoblju *obranjeno 29 doktorskih radova* (od čega su tri rada obranili nastavnici Fakulteta), a pritom je u suautorstvu s doktorandima *objavljeno ukupno 19 znanstvenih radova*. Na poslijediplomskom sveučilišnom doktorskom studiju Jezikoslovlje obranjeno je 20, na poslijediplomskom sveučilišnom doktorskom studiju Književnost i kulturni identitet 6, a na poslijediplomskom sveučilišnom doktorskom studiju Pedagogija i kultura suvremene škole 3 doktorska rada.

Nastavnici i suradnici Filozofskog fakulteta aktivno su sudjelovali na velikom broju znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu. Ukupno je bilo *648 izlaganja na skupovima koja su objavljena i u vidu radova u zbornicima sa skupova* (znanstveni radovi u zbornicima sa skupova, stručni radovi u zbornicima sa skupova, drugi radovi u zbornicima sa skupova), sažecima sa skupova (sažeci u zbornicima i časopisima, druga sudjelovanja na skupovima, prošireni sažeci u zbornicima i časopisima, kratka priopćenja u zbornicima i časopisima).

Filozofski je fakultet u proteklom petogodišnjem razdoblju organizirao ili suorganizirao ukupno *43 znanstvena, stručna ili znanstveno-stručna skupa*. Ukupno je (su)organizirano 15 domaćih znanstvenih, 5 domaćih stručnih i 7 domaćih znanstveno-stručnih skupova te 13 međunarodnih znanstvenih i 3 međunarodna stručna skupa. U (su)organizaciji skupova Filozofski je fakultet surađivao s većim brojem uglednih znanstvenih, visokoškolskih i stručnih institucija iz Hrvatske i inozemstva, kao što su Hrvatsko psihološko društvo, Hrvatsko filozofsko društvo, Institut za filozofiju, Hrvatski institut za povijest, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Katolički bogoslovni fakultet Zagreb, Škola komunikacije i informacija Sveučilišta Rutgers (SAD), Linnaeus University (Švedska), Uppsala University (Švedska), The Hague University of Applied Sciences (Nizozemska), Univerzita Sv Cyrila a Metoda Trnava, Faculty of Mass Media Communication (Slovačka), Hochschule der Medien Stuttgart (Njemačka), Vytautas Magnus University, Academy of Education (Litva), Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore, Universidad Complutense Madrid, Facultad de Ciencias de la Información (Španjolska), Politécnico do Porto (Portugal) i drugi.

Standard	5.2. Visoko učilište dokazuje društvenu relevantnost svojih znanstvenih, stručnih i umjetničkih istraživanja i prijenosa znanja.
Elementi standarda	<p>5.2.1. Visoko učilište prati potrebe društva i tržišta rada te ih razmatra prilikom planiranja svojih istraživačkih aktivnosti.</p> <p>5.2.2. Visoko učilište ima učinkovit sustav potpore istraživanju i prijenosu znanja i tehnologija.</p> <p>5.2.3. Nastavnici i suradnici sudjeluju u aktivnostima znanstvenih, umjetničkih i strukovnih udruženja.</p>

Društvena primjenjivost istraživačkih ciljeva uzeta je u obzir prilikom planiranja strateških ciljeva i tema u Strateškom programu znanstvenih istraživanja, a ona se odražava i u znanstvenim i stručnim projektima koji su se odvijali ili započeli na Fakultetu u proteklom petogodišnjem razdoblju. Tako su primjerice teme projekata bile vezane uz čitanje u digitalnom dobu (*COST IS1404 E-READ: Evolution of Reading in the Age of Digitisation, 2014.–2018.*, prof. dr. sc. Zoran Velagić), mobilnost i uključenost (*CP-IP SSH.2013.5.2-1. FP7 projekt MIME – Mobility and Inclusion in Multilingual Europe, 2014.–2018.* – prof. dr. sc. Marija Omazić), panoramu hrvatske književnosti (*HRZZ – A Panorama of Croatian Literature in 17th Century Dubrovnik, 2014.–2018.* – prof. dr. sc. Milovan Tatarin), arheološke prakse i rad u digitalnom okruženju (*COST CA5201 ARKWORK: Archaeological practices and knowledge work in the digital environment* – prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković), istraživanja studija u inozemstvu u europskoj perspektivi (*COST CA15230 SAREP: Study Abroad Research in European Perspective* – prof. dr. sc. Višnja Pavičić Takač), digitalizaciju baštine te dokumentiranje i znanstveno vrednovanje prisustva njemačkih useljenika u Hrvatskoj (*DAAD-Projekt: 57338369 – GIP – Projekt: Na tragovima njemačkog jezika, književnosti i kulture na tlu Hrvatske* – doc. dr. sc. Tihomir Engler), prosocijalno i antisocijalno ponašanje djece (*HRZZ IP-2016-06-3917 – Problemi u ponašanju djece školske dobi: Uloga izvršnih funkcija, individualnih, obiteljskih i genetskih čimbenika* – voditeljica: izv. prof. dr. sc. Silvija Ručević), etničke odnose i konflikte (Queen's University of Belfast bilateral project – *Helping Kids! Promoting Positive Intergroup Relations and Peacebuilding in Divided Societies* – koordinatorica na FFOS-u: doc. dr. sc. Jasmina Tomašić Humer), socijalnu integraciju starijih osoba (*UNIOS ZUP 2018-76 – Informacijske potrebe oboljelih od Alzheimerove bolesti i članova njihovih obitelji* – voditeljica prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković), poboljšavanje nastavničkih kompetencija (*HRZZ/ IP-2018-01-8363 – Stručno usavršavanje učitelja u funkciji unapređenja rezultata učenja učenika osnovne škole u prirodoslovnom i matematičkom području* – voditelj izv. prof. dr. sc. Branko Bognar), koherenciju teksta u inom jeziku u odnosu na materinski jezik (*HRZZ IP-2016-06-5736 – Koherencija pisanoga teksta u inome jeziku: hrvatski, njemački, engleski, francuski i mađarski jezik u usporedbi* – voditeljica prof. dr. sc. Vesna Bagarić Medve) te razloge otpora cijepljenju djece (*HRZZ IP-2019-04-7902 – Utjecaj interneta i internetskih društvenih mreža na stavove i odluke o cijepljenju* – voditelj izv. prof. dr. sc. Željko Pavić).

Filozofski fakultet Osijek putem svojega znanstvenoga fonda, kao i logističkom podrškom, potiče prijavu stručnih projekata čiji je cilj prijenos znanja i tehnologija te suradnja s dionicima u privatnom i javnom sektoru. *Pravilnikom o ostvarivanju i pravima korištenja vlastitih, namjenskih i ostalih prihoda* voditelju stručnih tržišnih projekata ostaje 89 % prihoda projekta za podmirenje materijalnih troškova, uključujući i troškove rada zaposlenika, čime se dodatno potiče njihovo prijavljivanje i provođenje. Kao primjer uspješno realizirane aktivnosti prijenosa znanja i tehnologija navodimo projekt »*ICT znanstveni laboratorij*« financiran od strane Europskog socijalnog fonda, a u kojem su sudjelovali nastavnici Odsjeka za informacijske znanosti (voditelj doc. dr. sc. Tomislav Jakopac). U sklopu projekta nastavnici Fakulteta sudjelovali su u aktivnostima čiji je cilj izrada programa koji služe za usavršavanje nastavnika dviju privatnih srednjih škola u usvajanju znanja pri-

mjene digitalnih sadržaja, definiranja i primjene ishoda učenja i kurikuluma fakultativne nastave. U sklopu projekta izrađeno je i sedam kurikuluma koji se odnose na oblikovanje sadržaja na mreži i baze podataka. Krajem 2018. godine prijavljen je i projekt »*Razvoj edukacijsko-kolaboracijske platforme za praćenje razvoja djece predškolske dobi*« u sklopu poziva Jačanje kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije koji se financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj. U sklopu navedenog projekta predviđena je i prijava patenta te implementacija sustava informacijsko-komunikacijske tehnologije razvijenog od strane nastavnika Filozofskog fakulteta (odsjeci za informacijske znanosti, psihologiju i pedagogiju) u jednu obrazovnu tvrtku iz privatnog sektora te odgojno-obrazovne ustanove predškolskog odgoja. Kako bi povećao društvenu relevantnost i prijenos rezultata vlastitih istraživanja, Filozofski fakultet od 2013. godine do danas organizira cikluse popularno-znanstvenih predavanja pod nazivom *Otvoreni četvrtak* u sklopu kojih nastavnici Fakulteta, kao i znanstvenici s drugih institucija, imaju za cilj približiti znanstvene teme širokoj publici i afirmirati ideju da istraživanja trebaju biti na korist zajednici. U sklopu *Otvorenog četvrtka* do sada je održano ukupno *65 popularizacijskih predavanja*, od kojih su neka dostupna i na posebnom *YouTube-kanalu*. Kako je vidljivo iz godišnjih izvješća za znanost (*2015., 2016., 2017., 2018. i 2019.*), nastavnici sudjeluju i u aktivnostima *Festivala znanosti*, kao i u nizu drugih popularizacijskih aktivnosti (*Noć knjige, Mjesec hrvatske knjige, Kreativna riznica* i dr.).

Nastavnici i suradnici u izrazito velikoj mjeri sudjeluju u aktivnostima *znanstvenih, umjetničkih i strukovnih udruženja*, poput podružnica znanstvenih i strukovnih organizacija i udruženja (Hrvatsko filološko društvo, Hrvatsko knjižničarsko društvo, Hrvatsko psihološko društvo, Hrvatsko sociološko društvo, Društvo za hrvatsku povjesnicu Osijek, Hrvatsko čitateljsko društvo, Hrvatsko udruženje za bihevioralno-kognitivne terapije, Zavod za baranjsku povjesnicu, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Institut za jezik Glotta i dr.). Nastavnici i suradnici članovi su i *većega broja strukovnih, javnih i savjetničkih tijela te odbora u privatnom i javnom sektoru*. Može se istaknuti *članstvo u Matičnom odboru* za filologiju (prof. dr. sc. Marija Omazić, prof. dr. sc. Zlata Šundalić), Matičnom odboru za informacijske znanosti (prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog) te Matičnom odboru za interdisciplinarno područje (prof. dr. sc. Damir Hasenay) Nacionalnog vijeća za znanost, članstva u sektorskim vijećima Ministarstva znanosti i tehnologije (izv. prof. dr. sc. Tanja Gradečak, Sektorsko vijeće XXV. Filologija), članstva u upravnim ili nadzornim odborima strukovnih ili znanstvenih udruženja (Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Hrvatsko udruženje za američke studije, Hrvatsko filološko društvo, Matica hrvatska, Državni arhiv u Osijeku, Društvo psihologa Osijek, Regionalni odbor za slavistiku Mađarske akademije znanosti i dr.), kao i u nizu drugih odbora i povjerenstava.

Standard	5.3. Znanstvena/umjetnička i stručna postignuća visokog učilišta prepoznata su u nacionalnim i međunarodnim okvirima.
Elementi standarda	<p>5.3.1. Nastavnici, suradnici i stručno osoblje dobitnici su sveučilišnih, nacionalnih i međunarodnih nagrada i priznanja za znanstvena/umjetnička/stručna postignuća.</p> <p>5.3.2. Visoko učilište nositelj je odgovarajućeg broja znanstvenih/umjetničkih/stručnih projekata (sveučilišnih, nacionalnih, međunarodnih).</p> <p>5.3.3. Nastavnici, suradnici i stručnjaci u značajnom broju sudjeluju na pozvanim predavanjima na nacionalnim i međunarodnim skupovima.</p> <p>5.3.4. Nastavnici i suradnici članovi su znanstvenih/umjetničkih/stručnih odbora skupova i uredništva časopisa.</p>

Nastavnici, suradnici i stručno osoblje Fakulteta dobitnici su brojnih *znanstvenih i stručnih nagrada i priznanja* u razdoblju 2015.–2019. godine, među kojima se ističu: a) godišnja (državna) nagrada za znanost Ministarstva znanosti i obrazovanja u kategoriji popularizacije i promidžbe znanosti dodijeljena prof. dr. sc. Milici Lukić i dr. sc. Veri Blažević Krezić, b) priznanja za znanstveni i stručni rad različitih kulturnih i znanstvenih ustanova i udruženja te jedinica regionalne samouprave poput Matice hrvatske, Društva hrvatskih književnika, Hrvatskog društva filmskih kritičara ili Županije vukovarsko-srijemske čiji su dobitnici prof. dr. sc. Goran Rem, prof. dr. sc. Milica Lukić, dr. sc. Vera Blažević Krezić, izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan, prof. dr. sc. Ružica Pšihistal, doc. dr. sc. Sanja Jukić, prof. dr. sc. Marijan Krivak, prof. dr. sc. Vladimir Karabalić, c) priznanja za stručni rad inozemnih fakulteta (Filozofski fakultet Mostar i Filozofski fakultet Zenica) te d) nagrade i priznanja časopisa i organizacijskih odbora konferencija.

U razdoblju od 2015. do 2019. godine na Filozofskom fakultetu *provedeno je ukupno 45 znanstvenih i stručnih projekata, od čega 22 znanstvena i 23 stručna projekta*, čiji su nositelji nastavnici Fakulteta. Od toga su ukupno 4 istraživačka projekta Hrvatske zaklade za znanost, od čega su 3 još uvijek u provedbi. S obzirom na to da je krajem 2019. godine ugovoren još 1 projekt, trenutačno su u provedbi 4 istraživačka projekta Hrvatske zaklade za znanost čiji su nositelji nastavnici Filozofskog fakulteta. Od ostalih vanjskih izvora financiranja u Republici Hrvatskoj, u provedbi je trenutačno 1 projekt Zaklade Adris ugovoren 2018. godine. U navedenom razdoblju u provedbi je bilo ukupno 14 internih znanstvenih projekata koje je financiralo Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, od čega su 2 projekta još uvijek u provedbi. Od ostalih projekata ističu se 3 međunarodna znanstvena projekta, od kojih 1 bilateralni projekt znanstveno-tehnološke suradnje Srbija-Hrvatska (financira Ministarstvo znanosti i obrazovanja) te po 1 projekt u partnerstvu sa Sveučilištem Bergen (Norveška) i Sveučilištem Queen's iz Belfasta (Ujedinjeno Kraljevstvo).

Gledano po godinama, u 2015. godini na Filozofskom se fakultetu provodilo ukupno 15 projekata (8 znanstvenih i 7 stručnih) iz područja humanističkih i društvenih znanosti, a ugovoreno je dodatnih 8 znanstvenih i stručnih projekata. U okviru 8 znanstvenih projekata provodio se 1 projekt Hrvatske zaklade za znanost i 6 internih sveučilišnih znanstvenih projekata na kojima je Filozofski fakultet bio nositelj, kao i 1 FP7-projekt u kojemu je Filozofski fakultet bio partnerska institucija. U 2016. godini u provedbi je bilo ukupno 11 projekata, od toga 5 znanstvenih (1 istraživački projekt Hrvatske zaklade za znanost i 3 interna sveučilišna projekta u kojima je Filozofski fakultet nositelj te 1 FP7-projekt u kojem je Filozofski fakultet bio partnerska institucija) i 6 stručnih projekata, a ugovoreno je dodatnih 9 znanstvenih i stručnih projekata. U 2017. godini u provedbi je bilo ukupno 20 projekata, od toga 9 znanstvenih (2 istraživačka projekta Hrvatske zaklade za znanost i

6 internih sveučilišnih projekata u kojima je Filozofski fakultet nositelj te 1 FP7-projekt u kojem je Filozofski fakultet bio partnerska institucija) i 11 stručnih projekata, a ugovoreno je dodatnih 9 znanstvenih i stručnih projekata. U 2018. godini na Filozofskom fakultetu ukupno se provodio 21 projekt iz područja humanističkih i društvenih znanosti, od toga 3 istraživačka projekta Hrvatske zaklade za znanost i 5 internih sveučilišnih znanstvenih projekata u kojima je Filozofski fakultet bio nositelj te 1 FP7-projekt i 1 bilateralni projekt sa Sveučilištem u Bergenu u kojima je Filozofski fakultet bio partnerska institucija). U 2018. godini ugovoreno je i novih 7 znanstvenih i stručnih projekata. U 2019. godini proveden je ukupno 21 projekt, od toga 3 projekta Hrvatske zaklade za znanost, 2 interna sveučilišna projekta te 1 projekt znanstveno-tehnološke suradnje Ministarstva znanosti i obrazovanja. Ugovorena su i 4 nova projekta, od toga 1 istraživački projekt Hrvatske zaklade za znanost.

Nastavnici Filozofskog fakulteta Osijek u razdoblju od 2015. do 2019. godine održali su *ukupno 38 pozvanih i 38 plenarnih predavanja* na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima.

U razdoblju od 2015. do 2019. godine nastavnici i suradnici Filozofskog fakulteta Osijek sudjelovali su u uređivanju ukupno *38 časopisa* (Analitička tablica 5.5. iz Mozvaga), od čega 21 časopis izlazi u Republici Hrvatskoj, 16 je inozemnih časopisa (Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Letonija, Litva, Poljska, Portugal, Srbija, Španjolska, Velika Britanija) te 1 časopis koji izlazi i u RH i u inozemstvu. Nastavnici i suradnici u *uredništvima* su sudjelovali kao glavni urednici, članovi uredništava, članovi uredničkih savjeta te kao tehnički urednici. Filozofski fakultet Osijek trenutačno samostalno izdaje dva časopisa – *Anafora* i *Jezikoslovlje* – koji su indeksirani u bazi Web of Science, a u suradnji s Filozofskim fakultetom Tuzla (Bosna i Hercegovina) izdaje časopis *ExeLL* koji je indeksiran u bazi Scopus.

Standard	5.4. Znanstvena/umjetnička djelatnost visokog učilišta održiva je i razvojna.
Elementi standarda	<p>5.4.1. Strategija razvoja znanstvene/umjetničke djelatnosti usklađena je s vizijom razvoja visokog učilišta.</p> <p>5.4.2. Znanstvene/umjetničke aktivnosti visokog učilišta predstavljaju realizaciju strateškoga programa.</p> <p>5.4.3. Visoko učilište raspolaže odgovarajućim resursima za znanstvene/umjetničke aktivnosti.</p> <p>5.4.4. Visoko učilište prepoznaje i nagrađuje znanstvena/umjetnička postignuća svojih zaposlenika.</p> <p>5.4.5. Visoko učilište kontinuirano unapređuje svoju znanstvenu/umjetničku djelatnost financiranjem, povećavanjem ljudskih resursa, prilagodbom prostora i ulaganjem u potrebnu opremu, nabavom odgovarajuće literature, potporom diseminaciji rezultata i izradi doktorskih radova.</p>

Temeljni strateški dokument razvoja Filozofskog fakulteta Osijek služi kao osnovica za razradu aktivnosti i ishoda strateškog programa znanstvenih istraživanja kao temeljnog strateškog dokumenta u području znanstvene djelatnosti Fakulteta. [Strategijom razvoja za razdoblje od 2016. do 2020. godine](#) Filozofski je fakultet zacrtao svoje strateške ciljeve za razvoj znanstvene djelatnosti, definirao detaljne operativne planove za postizanje zadanih ciljeva, očekivane ishode, pokazatelje učinka i mehanizme praćenja. U navedenom dokumentu opisano je pet općih strateških ciljeva za razvoj znanstvene djelatnosti Filozofskog fakulteta Osijek. Na temelju navedenih ciljeva [Strateškim programom znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta Osijek za razdoblje od 2018. do 2022. godine](#) razrađene su aktivnosti i ishodi koji su grupirani u četiri tematske cjeline: Poslijediplomski studiji, Znanstveni rad, Projekti i Međunarodna suradnja. Navedene aktivnosti realiziraju se pomoću znanstvenih tema na kojima rade istraživačke skupine nastavnika, a prate se godišnjim izvješćima na temelju definiranih indikatora.

Izvješće o provedbi [Strateškog programa znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta Osijek za razdoblje od 2013. do 2017. godine](#) čini uvodni dio [Strateškog programa znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta Osijek za razdoblje od 2018. do 2022. godine](#), kao i dio godišnjih izvješća o znanosti za 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017. godinu. U navedenim dokumentima utvrđeno je da se [Strateški program znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta Osijek za razdoblje od 2013. do 2017. godine](#) u većem dijelu ostvario kad su u pitanju organizacijski ishodi (napredovanja u znanstvenim zvanjima), no da je potrebno uspostaviti znanstvene mreže nastavnika Fakulteta te potaknuti projektni način razmišljanja i sustavnije istraživanje tema navedenih u budućim strateškim programima znanstvenih istraživanja. U skladu s time poduzeto je nekoliko aktivnosti. Prije svega, od 2018. godine započelo se s pisanjem posebnih godišnjih izvješća o provođenju strateškog programa znanstvenih istraživanja kako bi se još detaljnije pratila ispunjenost njegovih ishoda. U [izvješću o realizaciji strateškog programa za 2018. godinu](#) zaključeno je da je 10 od predloženih 65 istraživačkih tema pokriveno projektima koji su u provedbi u 2018. godini, a dodatnih 10 vezano je uz ranije petogodišnje razdoblje. Od 10 projekata u provedbi pokrivenih temama iz važećeg Strateškog programa 3 su projekta Hrvatske zaklade za znanost, 3 interna sveučilišna projekta, 3 europska projekta i 1 projekt Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Ostale su teme u pravilu pokriveno objavljenim znanstvenim radovima, skupovima i drugim ishodima (popularizacijska predavanja i sl.). Desetak tema u 2018. godini nije bilo pokriveno postignutim

ishodima u toj godini, no treba imati na umu da se njihovo provođenje u pravilu odnosi na ukupno petogodišnje razdoblje, a ne isključivo na 2018. godinu. Isto tako, jedan dio predloženih istraživačkih tema bio je obuhvaćen projektima koji su prijavljeni u 2018. godini, ali nisu bili odobreni. Iz navedenoga se zaključilo da je pokrivenost istraživačkih tema projektima na zadovoljavajućoj razini, odnosno da se može očekivati da će dosadašnjim tempom većina predloženih tema biti projektno pokrivena. U *Izvešću o znanstvenom radu u 2019. godini* također je zaključeno da je pokrivenost tema projektima na dobroj razini, odnosno da je 10 tema bilo pokriveno istraživačkim projektima čiji su nositelji nastavnici Fakulteta, od čega su 4 projekta Hrvatske zaklade za znanost, 2 COST-projekta, 2 međunarodna bilateralna projekta, 1 interni sveučilišni znanstveni projekt te 1 projekt Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Nadalje, kako bi se povećale mogućnosti kvalitetne realizacije ciljeva zadanih u *Strateškom programu znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta Osijek za razdoblje od 2018. do 2022. godine*, kao i u budućim strateškim programima znanstvenih istraživanja, Fakultet je 2019. godine započeo s osnivanjem istraživačkih centara koji okupljaju nastavnike i studente s različitih ustrojenih jedinica te vanjske dionike (znanstvenike i stručnjake iz prakse). Na taj će se način povećati kapaciteti za prijave projekata i objavljivanje u međunarodno prepoznatljivim i vrednovanim publikacijama vezano uz teme definirane strateškim programima znanstvenih istraživanja. Na Fakultetu trenutačno djeluje devet istraživačkih centara: *Centar za didaktičko-metodička istraživanja, Centar za digitalnu etiku, Centar za interdisciplinarna istraživanja, Centar za internet i društvo, Centar za istraživanje kulturnog identiteta i regionalne baštine, Centar za jezična istraživanja, Centar za knjigu i čitanje, Centar za popularnu kulturu i Centar za sjevernoameričke studije*.

Filozofski fakultet Osijek kao resursima za znanstvene aktivnosti koristi se sredstvima dobivenim u okviru programskog financiranja znanosti od strane Ministarstva znanosti i visokog obrazovanja. Ta su sredstva sve do 2019. godine u pravilu bila nedostatna te je Fakultet dodatno financirao znanstvene aktivnosti sredstvima iz vlastitih prihoda. Nastavnicima su na raspolaganju kabineti, knjižna i elektronička literatura, računala i druga potrebna sredstva za znanstveni rad. *Fakultetska knjižnica* na dan 30. rujna 2019. godine raspolaže fondom od 66.378 primjeraka knjižne građe koja je na raspolaganju i nastavnicima za znanstvenoistraživački rad. Fakultet je u proteklom petogodišnjem razdoblju (2015.–2019.) vlastitim sredstvima kupio *računalnu opremu* u ukupnoj vrijednosti od gotovo 1.800.000 kuna. Ta se oprema, osim u nastavnom radu, upotrebljava i za znanstvenoistraživački rad nastavnika, odnosno svaki nastavnik ima na raspolaganju računalo.

Sredstva koja nastavnici dobiju iz fakultetskog Fonda za znanost dovoljna su za pokrivanje troškova diseminacije znanstvenih spoznaja (uglavnom odlasci na znanstvene skupove), kao i za nabavku dodatne stručne literature i manje opreme potrebne za istraživanja. Fakultet je od 2020. godine pokrenuo i *financiranje internih fakultetskih znanstvenoistraživačkih projekata*. Dakle osnovna je orijentacija Fakulteta vlastitim resursima osigurati osnovna sredstva za znanstveni rad i diseminaciju rezultata istraživanja te za manje projekte kojima bi se razvili kapaciteti za prijavu kompetitivnih projekata. Sredstva koja su Fakultetu bila na raspolaganju u razdoblju od 2015. do 2019. godine omogućila su postizanje tih ciljeva, kao što je vidljivo iz iznosa utrošenih sredstava. No naglasak se i dalje stavlja na prijavljivanje kompetitivnih, domaćih i međunarodnih, znanstvenoistraživačkih projekata koji osiguravaju dodatna sredstva za znanstveni rad.

Osim stimuliranja znanstvenoistraživačkog rada iz Znanstvenog fonda Fakulteta, dodjeljuju se i posebne novčane nagrade za znanstvena postignuća. Prema fakultetskom *Pravilniku o nagrađivanju nastavnika, suradnika i nenastavnog osoblja* predviđena je dodjela dviju nagrada za područje znanstvenoistraživačkog rada. Nagrada za znanstveni rad dodjeljuje se svake godine, i to po jedna nagrada za društveno i jedna nagrada za humanističko područje. Kriterij dodjele nagrade (članak 6 Pravilnika) u društvenom području predstavlja objava znanstvenog rada u domaćem ili inozemnom časopisu s najboljim položajem (mjereno centilima) u WoS-u prema publikaciji Journal Citation Reports ili, ako nema takvih radova, objava rada u Scopus-časopisima uzimajući u obzir položaj (mjereno centilima) u rangiranju časopisa Scimago (prema SJR-u). U humanističkom

području nagrada za znanstveni rad dodjeljuje se za znanstveni rad u uglednom domaćem ili inozemnom časopisu ili za monografske publikacije. Nagrada za izvrsnost u znanosti dodjeljuje se svake treće godine na temelju sljedećih kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja: 1. indeksiranost i citiranost objavljenih znanstvenih radova u WoS-u i Scopusu, 2. ukupan broj i vrsta objavljenih znanstvenih radova, 3. vođenje znanstvenih projekata. U razdoblju od 2015. do 2019. godine dodijeljeno je ukupno *devet nagrada*, i to 7 za znanstveni rad i 2 za izvrsnost u znanosti.

Fakultet odlukama o Znanstvenom fondu (*2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020.*) kontinuirano potiče znanstvenoistraživački rad nastavnika, pritom upotrebljavajući sredstva doznačena od strane državnog proračuna, ali i dodatna sredstva iz vlastitih prihoda. U *2015. godini*, prije osnivanja navedenog fonda, Fakultetu je u okviru višegodišnjeg namjenskog financiranja znanosti iz državnog proračuna dostavljeno 337.286,26 kuna koje su namjenski utrošene za znanstvenoistraživačku djelatnost. U *2016. godini* putem VIFZ-a Fakultetu je dostavljeno 336.935,32 kuna, a iz Fonda je utrošeno ukupno 442.046,30 kuna, uz dodatnih 6.610,00 kuna utrošenih na znanstvenoistraživački rad doktoranada Fakulteta. Iz navedenoga je vidljivo da je Fakultet u 2016. godini u znanstvenoistraživačku djelatnost iz vlastitih prihoda uložio 111.720,98 kuna. U *2017. godini* Fakultetu je putem VIFZ-a dostavljeno 394.873,02 kuna, a iz vlastitih prihoda uloženo je još 168.899,32 kune. U *2018. godini* Fakultetu je dostavljeno 447.634,20 kuna, a Fakultet je u znanstvenoistraživačku djelatnost uložio dodatnih 67.177,46 kuna iz vlastitih prihoda. U *2019. godini* Fakultetu je putem programskog financiranja za znanstvenoistraživački rad doznačeno 607.629,87 kuna, odnosno došlo je do povećanja financijskih sredstava. Putem fakultetskog Fonda za znanost 2019. godine na temelju zahtjeva zaposlenika potrošeno je 530.838,85 kuna te je za znanstvenoistraživački rad doktoranada utrošeno dodatnih 41.922,09 kuna. Ostala sredstva utrošena su za članstva u domaćim i inozemnim udrugama, izdavanje fakultetskih časopisa te izdavanje knjiga u izdanju Fakulteta.

Svaki nastavnik na raspolaganju u Fondu ima osnovni iznos, ovisno o zvanju, koji se nakon toga uvećava u ovisnosti o aktivnostima samoga nastavnika. Potiče se prijavljivanje znanstvenih projekata, kao i prijave projekata u statusu partnera, a posebno se nagrađuju i uspješne prijave projekata. Iako se aktivnost nastavnika na prijavi znanstvenih i stručnih projekata povećava, Filozofski fakultet odlučio je *Odlukom o Znanstvenom fondu Fakulteta iz siječnja 2020. godine* dodatno povećati kapacitete za prijavu kompetitivnih projekata pokretanjem internih fakultetskih znanstvenih projekata. Odlukom je predviđeno financiranje jednog trogodišnjeg projekta iz područja društvenih i jednog iz područja humanističkih znanosti s ukupnim iznosom financiranja od 120.000 kuna, pri čemu će se natječaj za interne projekte objavljivati svake dvije godine. Izvrsnim znanstvenicima, osobito onim mladim, na taj će se način omogućiti inicijalno istraživanje određene teme i okupljanje istraživačke grupe koja će nakon toga biti spremnija prijavljivati nacionalne i međunarodne znanstvene projekte.

Fakultet financijski i drugim resursima potiče i pomaže organizaciju znanstvenih i stručnih skupova kojima je Fakultet organizator ili suorganizator. Ranijim odlukama o Znanstvenom fondu Fakulteta postojali su fiksni iznosi kojima su se podupirali skupovi ovisno o broju sudionika, a novom se *Odlukom o Fondu iz siječnja 2020. godine* predviđa individualizirano financiranje skupova u ovisnosti o potrebama organizatora skupa, a koje će se odvijati u skladu s godišnjim planom znanstvenih skupova Fakulteta.

Fakultet je u petogodišnjem razdoblju između 1. siječnja 2015. i 1. siječnja 2020. godine kupio ukupno *3297 knjiga* namijenjenih znanstvenoistraživačkom, nastavnom i stručnom radu, u ukupnoj vrijednosti od 566.088,28 kuna, kao i 98 jedinica audio-vizualne građe u vrijednosti od 11.599,28 kuna. Osim baza časopisa koji su Fakultetu dostupni putem *nacionalne licence*, odnosno pretplatom koju osigurava Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Fakultet po potrebi i na temelju izražene želje nastavnika osigurava pretplatu i za dodatne baze znanstvenih časopisa. Tako je Fakultet u *2017.* i *2018.* godini bio pretplaćen na bazu Project Muse, u 2017. godini na bazu *Cambridge University Journals* te na bazu *Emerald Journal E-Education*, a u 2018. i na bazu *EBSCO Library & Information Science*.

Tijekom akademske godine 2017./2018. organizirana je intenzivna edukacija svih nastavnika i suradnika o načelima otvorenog pristupa i sustavu zaštite autorskih prava SHERPA RoMEO te se financijskim poticajem, i to tako što se u Znanstveni fond pripisivalo novčane iznose za svaki znanstveni i stručni rad objavljen u otvorenom pristupu (Repozitorij FFOS-a, Researchgate, Academia, Crosbi), istraživače potaknulo na intenzivniju diseminaciju njihovih istraživanja te doprinijelo većoj vidljivosti znanstvenog rada djelatnika Fakulteta.

Standard	5.5. Znanstvena/umjetnička i stručna aktivnost i postignuća visokog učilišta unapređuju nastavni proces.
Elementi standarda	<p>5.5.1. Prostor i oprema za znanstvena/umjetnička istraživanja i stručnu djelatnost koriste se u preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj nastavi.</p> <p>5.5.2. Studenti preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija uključeni su u znanstvene/umjetničke/stručne projekte visokog učilišta.</p> <p>5.5.3. Nastava na poslijediplomskim sveučilišnim studijima i doktorski radovi reflektiraju znanstvena/umjetnička istraživanja, stručnu djelatnost i postignuća visokog učilišta.</p>

Oprema nabavljena za obavljanje znanstvenoistraživačke djelatnosti, ponajprije računala i računalni istraživački softveri, upotrebljava se u preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj nastavi. Primjerice softver za statističku obradu podataka SPSS Statistics upotrebljava se na svim razinama nastave, osobito na studijima društvenih znanosti (informacijske znanosti, pedagogija, psihologija, sociologija). U okviru projekta Intervakc (Hrvatska zaklada za znanost) planirana je i kupovina dodatnih licenci za *NVivo softver* za obradu kvalitativnih podataka, koji će se upotrebljavati i za potrebe izrade završnih i diplomskih radova na studiju sociologije. Fakultet je za potrebe znanstvenih istraživanja nabavio i opremu *Mood Metrics Ring* za mjerenje elektrodermalne reakcije. Navedena se oprema koristi tijekom nastave iz Praktikum primijenjene metodologije na Odsjeku za psihologiju.

U razdoblju od 2015. do 2019. godine ukupno 79 studenata svih razina studija bilo je uključeno u znanstvene i stručne projekte Fakulteta. Nastavnici Filozofskog fakulteta Osijek aktivno uključuju studente preddiplomskih i diplomskih studija u znanstvenoistraživački rad, što je vidljivo iz ukupno *78 radova objavljenih u suautorstvu nastavnika i studenata u razdoblju od 2015. do 2019. godine*. Među navedenim radovima nalazi se i *31 rad objavljen u časopisima i zbornicima radova koji su indeksirani u bazama Web of Science i Scopus*. Na sjednici Fakultetskog vijeća 17. siječnja 2018. godine uslijed povećane potrebe rada na projektima donesena je *Odluka o studentima istraživačima* kojom se izvršnim studentima omogućilo sudjelovanje na projektima na kojima je FFOS nositelj i partner, čime se i studentsku populaciju potiče na aktivniju u logu u znanstvenim istraživanjima koja se provode na našoj visokoškolskoj ustanovi. Studenti su pod mentorstvom nastavnika uključeni i u velik broj popularizacijskih aktivnosti, ponajviše *Festivala znanosti*, a studentski predstavnik član je *Povjerenstva* zaduženog za organizaciju i provođenje *Otvorenog četvrtka* kao najvažnije aktivnosti popularizacije znanosti Fakulteta. Povezanost nastavnog procesa na preddiplomskoj i diplomskoj razini i znanstvenih istraživanja vidljiva je i u aktivnostima studenata unutar *studentskih časopisa* (Aleph, Didaskalos, Essehst, Hrvatistika, Libros) koji, među ostalim, objavljuju i studentske znanstvene i stručne radove nastale tijekom nastavnih aktivnosti i ispunjavanja studentskih obveza.

Na poslijediplomskim doktorskim studijima kojima je nositelj Filozofski fakultet Osijek u razdoblju od 2015. do 2019. godine obranjeno je ukupno *29 doktorskih radova*. Pritom je s doktorandima koji su uspješno završili navedene doktorske studije u navedenom razdoblju objavljeno *ukupno 19 znanstvenih radova*, od toga 8 u znanstvenim časopisima i 11 u zbornicima radova sa znanstvenih skupova. Ukupno 8 radova s doktorandima objavljeno je na poslijediplomskom doktorskom studiju *Jezikoslovlje*, a preostalih 11 na poslijediplomskom doktorskom studiju *Književnost i kulturni identitet*. Na poslijediplomskom doktorskom studiju *Pedagogija i kultura suvremene škole*

do sada su obranjena 3 doktorska rada te nije bilo zajedničkih radova s doktorandima. Doktorandi su bili uključeni i u niz znanstvenih i stručnih *projekata* Fakulteta u okviru kojih su pisani znanstveni i doktorski radovi.

Dodatno, *izrada novih i izmjene postojećih sveučilišnih poslijediplomskih (doktorskih) studijskih programa*, kao i ponuda izbornih predmeta i radionica u okviru postojećih poslijediplomskih (doktorskih) studijskih programa, *uzima u obzir znanstvena istraživanja, stručnu djelatnost i postignuća Fakulteta te se odvija u skladu s preporukama proizišlim iz procesa reakreditacije doktorskih studija*. Pravilima za izvedbu poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija (*Književnost i kulturni identitet, Jezikoslovlje, te Pedagogija i kultura suvremene škole*) pobliže se uređuje njihov ustroj i izvedba, uvjeti upisa, gubitak statusa studenta, postupak prijave, ocjene i obrane doktorske disertacije te druga pitanja od važnosti za izvedbu studija. Pravila za izvedbu poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija pokrivaju ulogu, ali i uvjete imenovanja mentora (vidjeti Čl. 13-Čl. 15) koji, među ostalim, mora biti aktivno uključen u znanstveno istraživanje iz područja iz kojega se piše doktorska disertacija, čime se osigurava povezanost *tema doktorskih radova sa znanstvenoi-straživačkom djelatnošću mentora*.

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju